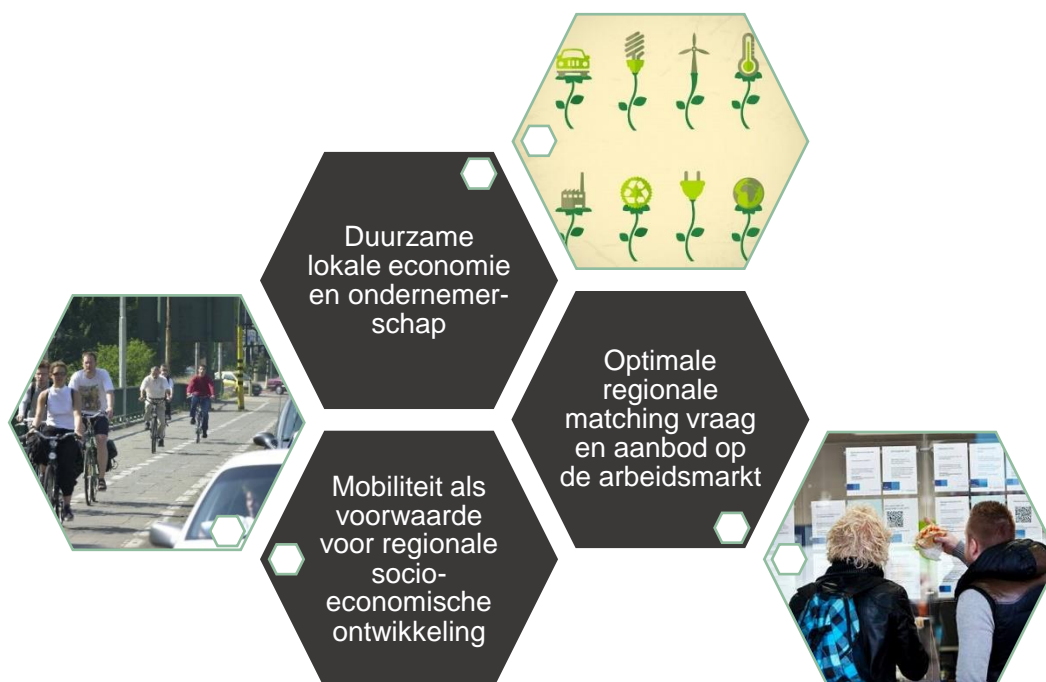

ESF-oproep 354

Versterkt streekbeleid

Projectaanvraag Samenwerkingsverband
Zuid-Oost-Vlaanderen

1. Maak een beknopte analyse van de werking van het bestaande streekbeleid en geef aan welke leerelementen u kan gebruiken voor een vernieuwd streekbeleid?	6
1.1 Analyse van de Resoc/Serr-werking.....	6
1.2 Leerelementen	7
2. Beschrijf de samenstelling van het samenwerkingsverband. Welke steden en gemeenten behoren tot het samenwerkingsverband? Welke andere partners en stakeholders worden betrokken in het samenwerkingsverband?	11
2.1 Samenstelling van het samenwerkingsverband.....	11
3. Toon aan dat het samenwerkingsverband een streek afbakt met een sociaaleconomische identiteit.....	13
3.1 Historiek en actuele werking streekbeleid.....	13
3.2 Relevante partners op socio-economisch vlak.....	13
3.3 Socio-economische kenmerken van het samenwerkingsverband.....	14
4. Motiveer dat het samenwerkingsverband over een minimale schaalgrootte en voldoende bestuurs- en daadkracht beschikt om voldoende impact te kunnen hebben op de sociaaleconomische ontwikkeling van de streek	16
4.1 Schaalgrootte	16
4.2 Bestuurskracht	16
4.3 Daadkracht.....	17
5. Beschrijf beknopt de grote uitdagingen voor de sociaaleconomische ontwikkeling van de streek? Geef aan op basis van welke informatie (consultatie actoren en stakeholders, bronnen, ...) u deze uitdagingen beschrijft.....	19
5.1 Focus op een duurzame lokale economie en ondernemerschap in de regio	19
5.1.1. Uitbouwen van een aantrekkelijk ondernemersklimaat.....	21
5.1.2. Ruimte bieden om te ondernemen	22
5.1.3. Regionaal toerisme economisch beter exploiteren	23
5.2 Mobiliteit als noodzakelijke voorwaarde voor regionale socio-economische ontwikkeling	25
5.2.1. Komen tot een goede ontsluiting van de regio én een sterk onderbouwde, kwaliteitsvolle interne mobiliteit	25
5.3 Een optimale regionale matching van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt	26
5.3.1. Drempels voor instroom van niet werkende werkzoekenden op de arbeidsmarkt wegwerken.....	26
5.3.2. De aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt verbeteren.....	28
5.3.3. De doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt verbeteren.....	28
6. Wat zijn de concrete doelstellingen en acties die u vooropstelt met het samenwerkingsverband streekbeleid? Toon aan dat deze gekoppeld zijn aan de hogervermelde sociaaleconomische uitdagingen?	31
6.1 Focus op een duurzame lokale economie en ondernemerschap in de regio	31
6.1.1. Uitbouwen van een aantrekkelijk ondernemersklimaat.....	31
6.1.2. Focus op 'Ruimte om te ondernemen'	38
6.1.3. Regionaal toerisme economisch beter exploiteren	42

6.2	Mobiliteit als noodzakelijke voorwaarde voor regionale socio-economische ontwikkeling	44
6.2.1.	Ontsluiting van de regio – N41, N42 en N60 als belangrijke ontbrekende schakels in het wegennet vanuit oogpunt socio-economische ontsluiting	45
6.2.2.	Acties om duurzaam woon-werkverkeer te bevorderen.....	45
6.2.3.	Slim en ecologisch beleveren in de centra van steden.....	46
6.3	Een optimale regionale matching van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt	47
6.3.1.	Betere begeleiding Art.60 met als doel doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt 47	
6.3.2.	Van PWA naar Wijkwerken faciliteren	48
6.3.3.	Sensibiliseren en informeren van lokale besturen, bedrijven en organisaties in verband met de werking van de VDAB, tewerkstellingsmaatregelen en Vlaams werkgelegenheidsbeleid	49
6.3.4.	Betere aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt – werkplekieren en duaal leren en aanbod van stages in secundair (technisch en beroeps) en hoger onderwijs mogelijk maken	49
6.3.5.	Acties die de doorstroom van anderstalige werkzoekenden naar de reguliere arbeidsmarkt faciliteren en bevorderen.....	50
6.3.6.	Opmaak samenwerkingsovereenkomsten voor een inclusief arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid met lokale besturen, VDAB en andere lokale arbeidsmarktactoren met specifieke aandacht voor jeugdwerkloosheid en ouderen	51
6.3.7.	Sociale economie in Zuid-Oost-Vlaanderen versterken.....	52
6.3.8.	Acties i.v.m. knelpuntberoepen en moeilijk in te vullen vacatures.....	53
6.3.9.	Inzetten op flankerende maatregelen mobiliteit, kinderopvang en digitale geletterdheid	54
7.	Wat is het plan van aanpak van het samenwerkingsverband om te komen tot een gedragen en actiegericht streekbeleid?	56
7.1	Vóór de erkenning.....	56
7.2	Vanaf de erkenning	57
8.	Welke innovatieve ontwikkelprocessen hanteert u om een nieuwe dynamiek te kunnen geven aan het opzetten van het streekbeleid. Hoe zal u deze processen benutten om het streekbeleid te versterken?	60
8.1	Stakeholderanalyse.....	60
8.2	Ketensamenwerking.....	61
8.3	Transitie-arena's en co-creatie	61
8.4	Participatieve piloot- en proefprojecten.....	62
8.5	Kennisvalorisatie	62
8.6	Intergemeentelijke samenwerking	63
8.7	Communities	63
9.	Schets welke de relevante (lokale) stakeholders en actoren zijn. Geef aan wie in het samenwerkingsverband wordt betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van het streekbeleid en op welk wijze (proces) u de partners hebt betrokken? Duid welke stappen u hiertoe heeft gezet? Geef aan welke relevante beleidsactoren, stakeholders en overheden van belang zijn voor de realisatie van de prioritaire doelstellingen van het samenwerkingsverband en hoe u deze wil betrekken tijdens de uitvoering?	64

9.1	Stakeholdersanalyse	64
9.2	Betrokkenheid bij de voorbereiding van het streekbeleid	66
9.3	Betrokkenheid bij de uitvoering streekbeleid	70
10.	Schets beknopt de visie van het samenwerkingsverband op de lokale invulling van de Vlaamse werkgelegenheidsmaatregelen en beschrijf hoe deze maatregelen zouden kunnen bijdragen aan het (boven) lokaal werkgelegenheidsbeleid	72
10.1	Visie	72
10.1.1.	Lokale partnerschappen in Zuid-Oost-Vlaanderen uitbouwen en versterken.....	72
10.1.2.	Aanbod van verschillende systemen van Tijdelijke Werkervaring	73
10.1.3.	Een aanbod op maat van alle jonge werkzoekenden.....	74
10.1.4.	Inzetten op een (geïntegreerd) taal- en werkbeleid.....	74
10.1.5.	Meer aandacht voor het snijvlak werk-welzijn	74
10.1.6.	Ondersteuning van de lokale regierol bij de uitbouw van de sociale economie .	75
11.	Geef aan op welke manier u het samenwerkingsverband zal organiseren en verduidelijk met welke (overleg)structuur het samenwerkingsverband zal worden opgezet? Bespreek elementen zoals frequentie, taken en verantwoordelijkheden, rollen, evaluatie,	76
11.1	Regioraad	76
11.2	Bestuurscomité	77
11.3	Thematische werkgroepen	78
11.4	Operationele opvolggroep	79
11.5	Regiotafels / Netwerken / Focusgroep / Werkgroepen.....	79
11.6	Burgemeesters- en parlementairenoverleg.....	80
11.7	Overleg met de regionale organisaties	80
11.8	Streekteam.....	81
11.9	Organisatorische doelstellingen.....	81
11.8.1.	Gericht en gedragen overleg.....	81
11.8.2.	Kwalitatieve projectopvolging.....	81
12.	Bijlagen.....	83

Lessons learned

Beste lezer

Met vereende krachten werd gewerkt aan dit dossier waarmee wij een tweede keer deelnemen aan de ESF-oproep Versterkt Streekbeleid.

De niet-goedkeuring van het vorige dossier heeft ons hard getroffen, maar u zal merken dat wij met de adviezen van ESF aan de slag zijn gegaan en alles in het werk hebben gesteld om een krachtiger en breed gedragen dossier op te bouwen voor de regio. Dit altijd in samenwerking met een breed partnerschap van steden en gemeenten, sociale organisaties, provinciale overheden en andere belangrijke actoren.

Enkel de socio-economische uitdagingen waarvan ons partnerschap de meerwaarde ziet voor de regio werden weerhouden. Deze sociaal-economische uitdagingen werden gebundeld onder drie focuspunten;

- Focus op een duurzame lokale economie en ondernemerschap in de regio
- Mobiliteit als noodzakelijke voorwaarde voor regionale socio-economische ontwikkeling
- Optimale regionale matching vraag en aanbod op de arbeidsmarkt

Aan deze focuspunten voegden we telkens duidelijk omschreven resultaatsgerichte acties en indicatoren toe. Daarnaast benoemen we ook telkens nadrukkelijk trekkers- en partnersrollen.

Al onze partners werden optimaal betrokken bij zowel de voorbereiding als bij het uitschrijven van de uitdagingen en acties voor onze regio en zullen ook tijdens de looptijd van het project, in nauwe samenwerking met het Streekoverleg, waken over de uitvoering ervan.

De innovatieve ontwikkelprocessen die voorheen eerder vervat zaten in de acties, hebben we nu apart benoemd en gebundeld.

We hebben niet alleen onze focus scherper gesteld, maar ook gezorgd voor een resultaat- en outputgericht dossier, waarbij de samenwerking met onze partners voorop staat. Binnen deze samenwerkingsstructuur zal het Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen de rol opnemen van coördinator. Ook zal het de samenwerking tussen de verschillende actoren bewaken om met de uitvoering van dit project de sociaal- economische vooruitgang van onze regio te bevorderen. Voor de trekkers van de acties richten we een operationele opvolggroep op.

1. Maak een beknopte analyse van de werking van het bestaande streekbeleid en geef aan welke leerelementen u kan gebruiken voor een vernieuwd streekbeleid?

1.1 Analyse van de Resoc/Serr-werking

MISSIE

Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen wil de sociaal-economische streekontwikkeling van de regio stimuleren door:

- Een overlegplatform te zijn waar in partnerschap én consensus wordt samengewerkt
- Een dynamische visie met het Streekpact te ontwikkelen én te realiseren
- Officiële gesprekspartner van de Vlaamse Overheid te zijn
- Advies te verlenen met betrekking tot economie, werkgelegenheid en mobiliteit
- Een draaischijf van informatie te zijn.
- Projecten te initiëren en als er geen natuurlijke eigenaar is, ze uit te voeren met verankering op lange termijn

Het Streekoverleg is voornamelijk actief op de domeinen Arbeidsmarkt, Lokale Economie, Mobiliteit en Subsidiologie maar ook op aanverwante beleidsdomeinen zoals onderwijs, welzijn, ...

VISIE

Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen wil een drijvende kracht zijn voor streekontwikkeling. Het neemt daarbij volgende rollen op: initiator – stimulator – facilitator. Het Streekoverleg wil de troeven van de regio zo veel mogelijk versterken en verder uitbouwen.

RESOC/SERR-WERKING EN OVERLEGORGANEN

De Vlaamse cofinanciering, dus ook de vroegere manier van werken van RESOC/SERR - Streekoverleg, liep af op 31/08/2016.

SERR was de sociaaleconomische raad van de regio. Het was het overlegorgaan van de sociale partners. Met dit overleg gaf de SERR regionale stimulansen op vlak van tewerkstelling en opleiding. Hierbij besteedden we specifieke aandacht aan de duurzame tewerkstelling van kansengroepen.

RESOC was het regionaal sociaaleconomisch overlegcomité van de regio. Het bracht de lokale besturen en sociale partners samen.

Daarnaast organiseert het Streekoverleg ook twee maal per jaar het Burgemeesters- en Parlementairenoverleg.

Het werkingsgebied van het Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen omvat de arrondissementen Aalst en Oudenaarde.

1.2 Leerelementen

- HET STREEKTEAM BOUWDE DE AFGELOPEN JAREN HEEL WAT KENNIS EN EXPERTISE OP BETREFFENDE DE 4 AANGEHAALDE FOCUSWERKINGEN (ARBEIDSMARKT, LOKALE ECONOMIE, MOBILITEIT EN SUBSIDIOLOGIE)
 - Deze deskundigheid en expertise die ten dienste werden gesteld van de lokale besturen werd door de lokale besturen zeer gewaardeerd. Zo werkten wij zeker in het ‘verlengde’ van het lokaal bestuur. Zo zetten we onze expertise in zowel tijdens de voorbereiding als tijdens de uitvoering van projecten waar de bestuurskracht van het individuele lokaal bestuur vaak tekortschoot. Zo ondersteunden we bv. de opstart en uitvoering van de 2 clusters regierol sociale economie en het project “Snel en wel”.
 - De dienstverlening van het zoeken naar cofinanciering via projectoproepen of andere kanalen voor de lokale besturen en regionale organisaties was een belangrijk onderdeel van de voorbije streekwerking. De grote waardering hiervoor werd ook meermaals uitgesproken tijdens onze bezoeken aan de Colleges.

- DE SAMENSTELLING VAN HET RESOC WAS ONEVENWICHTIG
 - Lokale besturen waren ondervertegenwoordigd: slechts 7 (van de 21) lokale besturen waren vertegenwoordigd;
 - De sociale partners waren dan weer oververtegenwoordigd; zij hadden samen 16 zitjes. Maar die bleven heel vaak leeg. Met een eerder passieve vertegenwoordiging tot gevolg en een dito engagement.
 - Vijf zitjes voor de provincieraadsleden bleek in de huidige praktijk ook te veel. Meestal was er 1 stoel bezet. De afgelopen jaren hebben geleerd dat er (heel) weinig interactie was/is met het provinciale beleid, in beide richtingen. Het Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen heeft té weinig de aanwezige deskundigheid en expertise bij de Provincie Oost-Vlaanderen benut.

- HET REGIONAAL-POLITIEK DRAAGVLAK BLEEK EERDER BEPERKT.
 - Het Streekoverleg was heel vaak de bruggenbouwer tussen lokale besturen onderling en/of lokale besturen en regionale organisaties en/of lokale besturen met hogere overheden om (inter)lokale projecten te faciliteren. Onze toegang tot een breed en rijk netwerk wordt fel gesmaakt.
 - Het Streekoverleg streefde altijd naar duidelijke en heldere standpunten waar de regio mee gebaat was/is. Hiervoor hanteerden we sterk het consensusmodel met als resultaat dat die standpunten breed gedragen werden. Alleen signaleerden we deze standpunten vaak te weinig naar de hogere bevoegde overheden.
 - Helaas bleken de twee Streekpacten uit het verleden vaak dode letter voor het Vlaamse beleid. Meermaals beloofde de Vlaamse overheid deze streekpacten te honoreren maar dit gebeurde jammergenoeg nooit.

- HET RESOC WAS EEN LOUTER OVERLEGORGAAN
 - Het decreet van 7 mei 2004, dat de juridische basis vormde voor de RESOC/SERR-werking, maakte het voor de RESOC onmogelijk actiegericht te werken. Het beperkte het RESOC tot een overlegorgaan, wat vaak leidde tot een vrij passieve praatbarak. Toch mogen we in Zuid-Oost-Vlaanderen terugblikken op een vruchtbare periode en kunnen we een niet onaardig palmares voorleggen.
 - Het Streekoverleg moest als overlegorgaan tot nu toe te vaak rekenen op de goodwill van betrokken partners en het gegeven dat het voorgesteld beleid en/of acties moeten passen binnen hun regulier beleid.

Daarom willen we in het vernieuwd streekbeleid:

- **KENNIS EN EXPERTISE VERDER VERBREDEN EN VERDIEPEN TEN VOORDELE VAN DE STREEK**
 - Het merendeel van de lokale besturen wenst dat de vernieuwde werking subsidiologie behoudt in zijn takenpakket. Het team zal dit dan ook blijven opnemen. Dit houdt in dat de opportuniteiten inzake subsidies, cofinanciering en projectoproepen permanent worden onderzocht en opgevolgd binnen elk domein waarvoor de teamleden verantwoordelijk zijn. Er zal ook ruimte zijn voor het integraal en thema-overschrijdend aanpakken van projecten. Binnen het vernieuwd streekbeleid zal er ondersteuning geboden worden bij het zoeken naar de juiste invalshoeken, bij de opmaak van subsidiedossiers of het zoeken naar de juiste partners voor de uitvoering van het project. Deze dienstverlening komt enerzijds ten goede van kleinere lokale besturen. Zij beschikken immers over te weinig mankracht om deze taak te vervullen. Anderzijds waarderen ook steden de opgebouwde expertise en deskundigheid en de daaraan gekoppelde ondersteuning.
 - Het samenwerkingsverband wil investeren in de verdere competentieversterking van de medewerkers om hen te wapenen voor de vernieuwde taakinhoud. Zowel inhoudelijk als methodisch dienen de stafmedewerkers de kans te krijgen zich bij te scholen. Zo verhogen we de 'in house'-competenties.
 - In lerende netwerken, regiotafels, focusgroepen en (ad hoc) werkgroepen versterken we de kennisuitwisseling en competentieverhoging van bestuurders, ambtenaren, medewerkers van partners.
 - Het vernieuwde samenwerkingsverband doet beroep op externe deskundigheid waar nodig.

- **EEN GROTER 'REGIONAAL-POLITIEK' DRAAGVLAK CREËREN VOOR EEN AMBITIEUS VERNIEUWD STREEKBELEID DOOR HET WIJZIGEN VAN DE SAMENSTELLING**
 - Vanuit de filosofie van de huidige oproep – de lokale besturen zijn aan zet – willen we dit ook tot uitdrukking brengen in de nieuwe bestuursorganen. Elk lokaal bestuur dat toetreedt tot het vernieuwd samenwerkingsverband is effectief vertegenwoordigd. Dit betekent dat we 23 lokale bestuurders verwelkomen in de Regioraad (cfr. vraag 11) die de 23 lokale besturen vertegenwoordigen. Daarbij maken we geen onderscheid tussen een klein of groot bestuur.
 - Het nieuwe samenwerkingsverband wil de provinciale overheid een significante vertegenwoordiging toebedelen. Het is de intentie om tot een betere wisselwerking te komen met de diverse provinciale diensten en hun expertise en kennis meer en beter in de regio Zuid-Oost-Vlaanderen te benutten.
 - Het vernieuwde samenwerkingsverband erkent de waarde van de sociale partners en biedt elke organisatie één actieve stoel.

- **EEN GROTER 'REGIONAAL-POLITIEK' DRAAGVLAK CREËREN VOOR EEN AMBITIEUS VERNIEUWD STREEKBELEID DOOR HET WIJZIGEN VAN DE WERKING**
 - Het vernieuwde samenwerkingsverband wil de debatcultuur binnen de Regioraad gevoelig verhogen. Hiervoor willen we experimenteren met nieuwe methodes en een nieuwe vergadercultuur nastreven. De Regioraad moet zich vooral buigen over de (toekomstige) uitdagingen voor onze regio. Deze Regioraad bepaalt de krijtlijnen van het streekverhaal.
 - Het vernieuwde samenwerkingsverband moet het huidige Burgemeesters- en Parlementairenoverleg versterken en optimaliseren. We willen dan ook de regionale parlementairen elke keer uitnodigen naar de Regioraad om het streekdebat te verrijken met de beleidsvisies van de hogere overheden en de streekbekommernissen ook mee te nemen binnen de overlegfora van de hogere overheden.
 - Door elk lokaal bestuur een mandaat te geven in de nieuwe overlegorganen, streven we naar een meer interactieve betrokkenheid van de lokale besturen. Daarnaast krijgen alle sociale partners één mandaat per organisatie, voor de provincie wordt dit

nog samen bekeken. Er zal wel gewerkt worden met een effectief en plaatsvervangend lid.

▪ **INHOUD EN FORM GEVEN AAN EEN BETERE WISSELWERKING MET DE ANDERE BESTUURSNIVEAUS**

- Het vernieuwde samenwerkingsverband maakt met het provinciale bestuur duidelijke afspraken betreffende de inzet van mensen (deskundigheid/expertise) en middelen om de regionale werking te faciliteren, en dit geïnspireerd door en in overeenstemming met het provinciale beleid.
- Met de Vlaamse overheid wil het vernieuwde samenwerkingsverband een soortgelijke relatie opbouwen. Hiervoor steunt het samenwerkingsverband vooral op de inbreng en inzet van zijn regionale parlementairen en wil het de relatie met de Vlaamse administratie versterken.
- Het samenwerkingsverband wil zijn signaalfunctie ten aanzien van de hogere overheden versterken.
- Het samenwerkingsverband wil de regionale parlementairen hiervoor permanent en actief inschakelen.
- We doen beroep op de expertise van Vlaamse, provinciale en lokale overheden om bepaalde zaken uit te rollen in de regio.

▪ **WISSELLENDE (CO-)CREATIEVE PARTNERSCHAPPEN DIE LEIDEN TOT CONCRETE ACTIES/PROJECTEN**

- Voor elke regionale uitdaging brengt het nieuwe Bestuurscomité alle betrokken actoren rond de tafel. Vanuit een duidelijke taakstelling en binnen de contouren die door de Regioraad zijn bepaald, werken de diverse partners autonoom en actief mee aan het ontwikkelen en het uitvoeren van de acties.
- Het streekteam bewaakt binnen deze actieve partnerschappen de opdracht en stimuleert de dynamische voortgang van het proces. De teamleden rapporteren aan het Bestuurscomité en koppelen terug.
- We willen bovenlokale en intergemeentelijke samenwerking stimuleren.

▪ **SCHERPERE FOCUS, MEER ACTIE- EN RESULTAATSGERICHT WERKEN, MEER PROCESMATIGE AANPAK, MET EEN REALISTISCH TIJDSPAD**

- Een belangrijke omslag en als dusdanig één van de topprioriteiten.
- Naast het Bestuurscomité – met heldere en transparante taakstellingen – is het streekteam de motor om zowel de opdracht als het proces actief te bewaken en te zorgen voor de nodige voortgang. Het streekteam rapporteert aan het Bestuurscomité, stuurt bij en is verantwoordelijk voor resultaten.
- Samen met het Bestuurscomité zoekt het streekteam actief naar bijkomende financiële middelen om de projecten effectief uit te voeren. De toegekende middelen vanuit Vlaanderen, de provincie en de lokale besturen zullen helaas ontoereikend zijn.
- Bij de ontwikkeling en uitvoering van projecten/acties wil het Bestuurscomité zoveel als mogelijk/nodig lokale besturen betrekken. Het Bestuurscomité wil vooral inzetten op interlokale projecten en zo toegevoegde waarde creëren voor de individuele besturen. Het uitgangspunt is altijd dat 1 + 1 gelijk is aan 3.
- In 4 thematische werkgroepen, namelijk 'Ondernemersklimaat', 'Duurzaam ondernemen', 'Werkgelegenheid' en 'Mobiliteit', brengen we vertegenwoordigers van verschillende actoren (lokale besturen, sociale partners, andere streekactoren) bijeen die instaan voor de opvolging en uitvoering van de projecten en acties. Indien nodig zullen ook ad hoc-werkgroepen opgericht worden die verantwoordelijk zijn voor specifieke (deel)acties. Terugkoppeling naar de bestuursorganen wordt voorzien via de voorzitters van de thematische werkgroepen die ook in de bestuursorganen zetelen. Ook leden van het Streekteam maken deel uit van de thematische werkgroepen en bewaken zo mee het geheel.

- Partnerschappen opzetten die leiden tot concrete acties op het terrein. Hiervoor zullen we actieve partnerschappen aangaan met lokale besturen, regionale organisaties en sociale partners (cfr. acties geformuleerd bij vraag 6).
- Indienen van 1 regiodossier waarbij voor bepaalde thema's andere subregionale accenten gelegd worden.

2. Beschrijf de samenstelling van het samenwerkingsverband. Welke steden en gemeenten behoren tot het samenwerkingsverband? Welke andere partners en stakeholders worden betrokken in het samenwerkingsverband?

2.1 Samenstelling van het samenwerkingsverband

- LOKALE BESTUREN - STEDEN EN GEMEENTEN

Het samenwerkingsverband omvat 23 steden en gemeenten (cfr. onderstaand kaartje)

Naast de centrumstad Aalst zijn er nog 5 regionale steden en 17 gemeenten die deel uitmaken van het samenwerkingsverband. Qua inwoners wonen ruim 433.000 in het gebied.

Gavere en Oosterzele zijn op hun vraag toegetreten tot dit samenwerkingsverband omdat ze meer affiniteit hebben met het zuiden van Oost-Vlaanderen. Binnen de RESOC-werking waren zij ook al vragende partij om mee aan te sluiten.

- ANDERE PARTNERS EN STAKEHOLDERS

SOLVA

De samenwerking in Zuid-Oost-Vlaanderen is op vlak van streekontwikkeling en ruimtelijke ordening verankerd in het intergemeentelijk samenwerkingsverband SOLVA.

Qua werkingsgebied bood streekintercommunale SOLVA tot 2008 enkel een werking aan binnen het arrondissement Aalst. Sinds begin 2008 werd het werkingsgebied echter uitgebreid tot quasi hetzelfde werkingsgebied als het samenwerkingsverband. Hierbij zijn dus alle steden en gemeenten van de arrondissementen Aalst en Oudenaarde aangesloten. Ook Oosterzele en bij uitbreiding een aantal OCMW's en Autonome Gemeentebedrijven zijn lid.

Enkel Gavere is geen lid van SOLVA. Momenteel zijn gesprekken aan de gang tussen het Streekoverleg en SOLVA om te komen tot een versterkte samenwerking. In dit kader zou aan Gavere een voorstel tot participatie in SOLVA voorgelegd kunnen worden.

SOLVA realiseert jaarlijks in strikt overleg met zijn aangesloten besturen een aantal projecten op vraag van de lokale besturen.

VDAB

Het werkingsgebied van VDAB omvat de twee arrondissementen Aalst en Oudenaarde. Er is sinds jaren een goede wisselwerking met VDAB.

PROVINCIE

Binnen het toekomstige streekbeleid dient er meer en beter gebruik gemaakt worden van hun deskundigheid en expertise voor bepaalde thema's/acties. Het thema lokale economie is daar een goed voorbeeld van.

De provinciale beleidslijnen dienen dan ook, meer dan voorheen, naar de regio doorgetrokken worden en waar mogelijk ook acties te ondersteunen met provinciale middelen.

SOCIALE PARTNERS

- De drie werkgeversorganisaties – Voka, Unizo en Boerenbond
- De drie werknemersorganisaties – ABVV, ACV en ACLVB

ANDERE REGIONALE ORGANISATIES

Aan het huidig overleg participeren volgende regionale organisaties: Leader Vlaamse Ardennen, Lokaal Gezondheidsoverleg Logo Dender en Logo Gezond +, Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen, Regionaal Welzijnsoverleg arrondissementen Aalst en Oudenaarde, SOLVA, Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen, Toerisme Scheldeland en Toerisme Vlaamse Ardennen, Vormingplus Vlaamse Ardennen-Dender en Zorginnovatiecluster vzw.

Het samenwerkingsverband zal het huidige regionaal overleg continueren om de wisselwerking/samenwerking te versterken.

De regionale organisaties sluiten zich, afhankelijk van hun basisopdracht, voor bepaalde thema's aan bij de inhoudelijke aanpak en uitwerking van het nieuwe samenwerkingsverband Zuid-Oost-Vlaanderen. Aan de hand van engagementsverklaringen treden zij toe tot het samenwerkingsverband. Zij engageren zich hierbij tot actieve participatie aan welbepaalde overlegorganen en actieve participatie in de ontwikkeling en uitvoering van concrete acties rond streekbeleid en/of werkgelegenheidsbeleid zoals in dit dossier opgenomen (cfr. engagementsverklaringen als bijlage bij dit dossier).

Hoewel de regionale organisaties binnen dit samenwerkingsverband vaak totaal andere afgebakende werkingsgebieden hebben, gaan we in dit project een partnerschap aan met alle organisaties die in de regio Zuid-Oost-Vlaanderen actief zijn en focussen met de acties op de gebieden die binnen de regio vallen.

3. Toon aan dat het samenwerkingsverband een streek afbakt met een sociaaleconomische identiteit

3.1 Historiek en actuele werking streekbeleid

Sinds 1994 opteerden de vertegenwoordigers in de diverse streekbeleidsorganen en overlegstructuren ervoor om de arrondissementen Aalst en Oudenaarde binnen één structuur op te nemen.

In 1994 was er het Strategisch Plan waarin streken hun socio-economisch streekbeleid konden uittekenen, weliswaar eerder vanuit puur economische invalshoek en randvoorwaarden.

Na het Strategisch Plan was er de overgang naar de Streekplatformen. Ook hierbij werd geopteerd om dit in één structuur te gieten voor de twee arrondissementen.

In 1988 werden de Subregionale Tewerkstellingcomité's (STC) als adviesorgaan inzake werkgelegenheid opgericht. Aanvankelijk was dit binnen de RVA, later binnen de VDAB als een soort autonoom adviesorgaan. Ook hierbij werd sinds de midden jaren negentig geopteerd voor één adviesorgaan voor de twee arrondissementen.

In 1998 kregen de STC's de mogelijkheid en de middelen om autonome vzw's op te richten. Eind 1998 werd de vzw Arbeidsmarktinitiatief opgericht voor de regio Zuid-Oost-Vlaanderen. Begin 1999 werd hiervoor het eerste personeelslid aangeworven.

Midden 2005 werd de verplichte fusie tussen Streekplatform en STC in de regio afgerond en werden de RESOC- en SERR-overlegorganen opgestart.

De voorbije jaren gaven Gavere en Oosterzele te kennen liever bij de overlegstructuren van Zuid-Oost-Vlaanderen aan te sluiten omdat ze meer affiniteit en interactie hebben met het zuiden van de provincie. Zo maakt Oosterzele deel uit van het werkingsgebied van SOLVA en behoort Gavere tot het werkingsgebied van het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen, twee van onze partners binnen het samenwerkingsverband. Omwille van deze redenen werd ingegaan op de vraag van deze twee gemeenten om deel uit te maken van het nieuwe samenwerkingsverband.

3.2 Relevante partners op socio-economisch vlak

VDAB

VDAB maakt al lang deel uit van de bestuurlijke overlegorganen van het streekbeleid in de regio.

Het huidige regionaal werkingsgebied van de VDAB zijn de twee arrondissementen Aalst en Oudenaarde. Gavere en Oosterzele behoren hier niet toe. Dit zal in de praktijk geen probleem zijn omdat het eerder kleinere gemeenten zijn. Daarenboven is hun werkloosheidsproblematiek te vergelijken met de aangrenzende gemeenten Kruishoutem, Sint-Lievens-Houtem en Zingem. Mogelijke acties rond werkgelegenheid kunnen we dan ook eenvoudig uitbreiden naar Gavere en Oosterzele.

De werkloosheidsgraad van Oosterzele en Gavere schommelt rond de 4%.

SOLVA

SOLVA heeft, behalve Gavere, hetzelfde werkingsgebied als het samenwerkingsverband. In 2008 werd in wisselwerking met de RESOC het werkingsgebied van SOLVA, tot dan hoofdzakelijk arrondissement Aalst, uitgebreid naar de steden en gemeenten behorend tot het arrondissement Oudenaarde.

Er is ook regelmatig overleg met SOLVA om de wisselwerking en interactie met Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen te versterken. Het is de bedoeling om dit in het vernieuwde streekbeleid te continueren en te versterken.

De voorbije maanden is in dit kader een intentieverklaring opgemaakt vanuit SOLVA en Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen om te komen tot een betere en actievere samenwerking in de nabije toekomst.

Het is de bedoeling om na de erkenning die samenwerking ook effectief (nog) meer te concretiseren. Het feit dat SOLVA trekker wordt van een aantal acties, met inbreng van hun deskundigheid en expertise, is daar een eerste realisatie van.

Hierbij de externe en interne doelstellingen uit de intentieverklaring:

- **Externe doelstelling:** bouwen aan de socio-economische vooruitgang van de streek Zuid-Oost-Vlaanderen waarbij de beide organisaties alle initiatieven op alle relevante domeinen, kunnen nemen die hiertoe bijdragen. Steeds op hun vraag en geruggesteund door de goedkeuring van de gemeenten uit het werkingsgebied.
- **Interne doelstelling:** beide organisaties stemmen hun werking op elkaar af zodat op de meest kostenefficiënte, resultaatgerichte manier gewerkt wordt. Niet alleen naar inzet van mensen en middelen maar ook naar informatie, communicatie en overleg met de gemeentebesturen ageren beide teams als één goed gestructureerde organisatie.

Op die manier wordt STREEKOVERLEG ZUID-OOST-VLAANDEREN+SOLVA hét overleg- en projectplatform voor de 22 / 23 steden en gemeenten in Zuid-Oost-Vlaanderen.

3.3 Socio-economische kenmerken van het samenwerkingsverband

De Vlaamse Ardennen is als 'merknaam' voor de buitenwereld een begrip. Minder duidelijk is wat de juiste afbakening is van de 'Vlaamse Ardennen'. Zo willen een aantal gemeenten van het arrondissement Aalst, maar ook Gavere en Oosterzele, eerder aansluiting vinden bij de Vlaamse Ardennen om reden van de naambekendheid.

De 'Denderregio' is ook minder eenduidig te omschrijven. Vaak bepaalt de thematische invalshoek tot welke deelregio gemeenten en steden willen aansluiten of aansluiting trachten te vinden. Zo is Erpe-Mere bijvoorbeeld recent aangesloten bij het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen. Ook Haaltert overweegt dit te doen.

Voor beide deelregio's is wel typisch dat er naast de hoofdgemeenten vaak veel deelgemeenten/dorpen zijn. Voor de 23 steden en gemeenten zijn er 136 deelgemeenten (cfr. bijlage 1).

Toch zijn er een groot aantal gelijkaardige kenmerken voor beide deelregio's te bepalen, zeker als men dit doet vanuit socio-economische invalshoek.

PENDELREGIO

De regio is een typische pendelregio. Cijfers van 2010 geven aan dat er een uitgaande pendelbeweging is van 86.080 mensen of 57% van het totaal aantal werkenden van de regio. De inkomende pendel betreft 29.902 personen of 31%.

Het negatief pendelsaldo bedraagt voor de regio 56.178 personen. Vooral naar Brussel (34%), Gent (17%) en Halle-Vilvoorde (17% wordt er dagelijks gependeld.

JOB-RATIO

De gemiddelde jobratio voor het huidige werkingsgebied, de arrondissementen Aalst en Oudenaarde, is 51,8. Voor Vlaanderen bedraagt die 67,1.

Ook Gavere en Oosterzele, respectievelijk 45,3 en 38,3, hebben als eerder landelijke gemeente een lage jobratio (cfr. bijlage 2).

WERKZAAMHEIDSGRAAD

De werkzaamheidsgraad in het huidige werkingsgebied bedraagt 68,4. Voor Vlaanderen is dat 61,3.

Gavere heeft een werkzaamheidsgraad van 70,8 en in Oosterzele bedraagt deze in 2013 71,8.

De algemene conclusie is dat ondanks de lage jobratio in de regio er veel mensen aan het werk zijn, maar een te groot aantal dient dit buiten de regio te doen.

SECTORALE TEWERKSTELLING

In veel steden en gemeenten is de social-profit (inclusief de openbare diensten) de grootste werkgever.

Inzake sectorale densiteit scoren volgende sectoren goed in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde: dranken, voeding en tabak, textiel - kleding en schoeisel, bouw, transport-logistiek, financiële diensten, openbare besturen en gezondheidszorg.

De regio kenmerkt zich daarnaast als een KMO-regio. De echt grotere bedrijven zijn beperkt aanwezig.

Als laatste maar niet als minste speelt ook de landbouw in onze regio een belangrijke rol inzake tewerkstelling. Daarbij ligt het overwicht vooral in de landelijke gemeenten rond het Oudenaardse.

1 CENTRUMSTAD EN 5 REGIONALE STEDEN

De 5 regionale steden van Zuid-Oost-Vlaanderen vertonen qua schaalgrootte en problematiek vaak gelijkaardige kenmerken. Hoewel ze elkaar vaak als concurrenten bekijken, biedt een versterkte samenwerking een groot voordeel.

Grote uitdaging is om alle steden samen aan tafel te krijgen en overkoepelend goede afspraken te maken. Wat kunnen we doen om de uitdagingen van de nabije toekomst samen aan te pakken?

4. Motiveer dat het samenwerkingsverband over een minimale schaalgrootte en voldoende bestuurs- en daadkracht beschikt om voldoende impact te kunnen hebben op de sociaaleconomische ontwikkeling van de streek

4.1 Schaalgrootte

De regio waarin het samenwerkingsverband werkzaam is, omvat de arrondissementen Aalst en Oudenaarde. In het hernieuwd streekbeleid zal het samenwerkingsverband zijn werking ook uitbreiden naar Gavere en Oosterzele. Alles samen zal het samenwerkingsverband actief zijn voor ruim 433.000 inwoners.

Met maar liefst zes steden en zeventien gemeenten heeft de regio waarvoor het samenwerkingsverband werkzaam is een vrij grote schaalgrootte. Zonder voldoende schaalgrootte zijn bepaalde acties moeilijk uit te voeren, daarom heeft het werkingsgebied voldoende omvang nodig om inhoudelijk slagvaardig op te treden. Een afdoende schaalgrootte impliceert dat er voldoende draagkracht aanwezig is om een stempel te drukken en daadkrachtig te werk te gaan.

4.2 Bestuurskracht

Bestuurskracht is het vermogen om effectieve antwoorden te bieden op de vragen en de problemen die op het samenwerkingsverband afkomen. Op de bestuurskracht wegen een aantal factoren zoals personeelscapaciteit, financiële slagkracht, organisatiestructuur, ...

OMGEVINGSFACTOREN

Vooraf in het arrondissement Oudenaarde situeren zich een aantal landelijke gemeenten met minder dan 10.000 inwoners. Binnen de huidige maatschappelijke contouren hebben zij een te kleine schaalgrootte om op zich voldoende bestuurs- en daadkracht te hebben. Binnen deze oproep wordt rekening gehouden met het gewicht van de open ruimte op de bestuurs- en daadkracht van de landelijke gemeenten door de cofinanciering onder andere af te stemmen op de oppervlakte van het samenwerkingsverband.

Een toegevoegde waarde van het samenwerkingsverband is dat zij landelijke gemeenten de mogelijkheid biedt om rond bepaalde thema's krachtadiger op te treden door samenwerking. Het intergemeentelijk aanpakken van problemen waarmee zij worstelen versterkt hen in hun bestuurskracht.

Het is ook duidelijk gebleken uit onze bezoeken aan de Colleges, naar aanleiding van deze oproep, dat de huidige steden en gemeenten de noodzaak inzien van intergemeentelijke samenwerking. Er wordt al vaak samenwerking tot stand gebracht, maar nog te vaak enkel tussen aangrenzende gemeenten met gelijkaardige schaalgrootte. Het is een uitdaging om te komen tot meer interactie en samenwerking tussen de steden en de perifere gemeenten.

FINANCIËLE SLAGKRACHT

Sinds 1994 betalen alle lokale besturen van het huidige werkingsgebied een bijdrage aan de streekwerking. Tot 2009 bedroeg dit aandeel 0,10 euro per inwoner per jaar. In 2010 werd dit bedrag verhoogd tot 0,25 euro per inwoner per jaar. Een toelage die door de steden en gemeenten zonder probleem jaarlijks wordt betaald.

Meer nog, er is een duidelijk engagement van de steden en gemeenten om dit ook in de toekomst te continueren. Dat Gavere en Oosterzele ook wensen aan te sluiten bij het

samenwerkingsverband - met financieel engagement - ervaren wij dan ook als positief. Deze jaarlijkse bijdrage zorgt voor wat meer financiële daadkracht om de dienstverlening van de streekwerking verder te zetten.

Daarnaast zal het streekteam zoeken naar extra cofinanciering via subsidieprogramma's (Leader, OKW, ESF, Interreg, ...) om bepaalde projecten te realiseren.

PERSONEELSINZET

Om de uitdagingen van het vernieuwd streekbeleid voluit te kunnen uitvoeren, zal een streekteam van 4 mensen ingezet worden. Dit team zal ingezet worden op specifieke thema's waarbinnen elk lid zijn expertise heeft, maar zal zeker ook oog hebben voor een interdisciplinaire aanpak. Deze bezetting lijkt ons momenteel ideaal, werken met een kleiner team zou de kwaliteit van de dienstverlening in het gedrang brengen en van de personeelsleden exuberante competenties vragen.

Voor de concrete uitvoering van de acties werd bovendien op basis van benodigde expertise, kennis en ervaring om de acties te realiseren, gezocht naar de meest geschikte trekkers en partners binnen het samenwerkingsverband. Zowel Voka als SOLVA zullen voor de acties die zij trekken, effectief ook personeel inzetten binnen dit dossier.

Door de gezamenlijke inzet van medewerkers, expertise, kennis, ... van de verschillende partners van het samenwerkingsverband wordt het mogelijk om de acties en de doelstellingen van de streekvisie te verwezenlijken. Waar nodig en afhankelijk van het thema zal ook een beroep worden gedaan op externe expertise.

4.3 Daadkracht

Om de daadkracht te verzekeren wordt een organisatie- en overlegstructuur opgezet (zie ook vraag 11) die voldoende garantie biedt om de vooropgestelde doelstellingen en acties te realiseren en om het samenwerkingsverband te coördineren, aan te sturen, op te volgen en te evalueren.

Eerst en vooral zal een **Regioraad** worden opgericht waarin de lokale besturen en vertegenwoordigers van de provincie en sociale partners een plaats hebben. Hier zal vooral het debat plaatsvinden waaruit het Bestuurscomité onderwerpen zal destilleren om gerichte acties te ondernemen en het team hierrond aan te sturen (zie vraag 7 en 11 voor een meer diepgaande uitwerking van de overlegstructuren van het samenwerkingsverband).

Uit de leden van de Regioraad wordt het **Bestuurscomité** verkozen. Zij zijn de ambassadeurs van het samenwerkingsverband en zorgen voor een daadkrachtige aanpak en uitvoering op verschillende niveaus in functie van het vernieuwd streekbeleid.

Het **Burgemeesters- en Parlementairenoverleg** verhoogt die daadkracht nog. Via dit overleg krijgt het samenwerkingsverband ook de nodige politieke gedragenheid om te kunnen doorwegen op bepaalde thema's of acties.

Dankzij de actieve participatie van de Vlaamse parlementairen krijgt de regionale bestuurs- en daadkracht een verlengstuk naar het Vlaamse beleid toe. De signaalfunctie naar hogere overheden werd tijdens de voorbije bezoeken aan Colleges een belangrijke functie toegewezen in het takenpakket van het samenwerkingsverband. Een typisch voorbeeld hiervan zijn de belangrijke wegendossiers N41, N42 en N60 voor de regio waarvan de uitvoering al jaren op zich laat wachten.

De effectieve daadkracht zit echter bij de lerende netwerken, regiotafels, focusgroepen en (ad hoc) werkgroepen die we oprichten. Hier zullen beleidsmakers en mensen uit het werkveld voorstellen op tafel leggen, die dan omgezet zullen worden in concrete acties.

Alle lokale besturen gingen het engagement aan om toe te treden tot het samenwerkingsverband. Dit versterkt de legitimiteit van onze werking. Daarnaast engageerden ook vele andere partners en stakeholders (zie vraag 2) zich om actief te participeren. Dit dicht netwerk van lokale besturen, sociale partners, provinciale diensten/overheid, VDAB, SOLVA en andere regionale organisaties vormt de draagkracht voor het vernieuwd streekbeleid.

5. Beschrijf beknopt de grote uitdagingen voor de sociaaleconomische ontwikkeling van de streek? Geef aan op basis van welke informatie (consultatie actoren en stakeholders, bronnen, ...) u deze uitdagingen beschrijft

5.1 Focus op een duurzame lokale economie en ondernemerschap in de regio

Bronnen:

- *Digitale bevraging Streekoverleg bij lokale besturen – augustus 2016*
- *Onderzoek Idea Consult*
- *Unizo 'bedrijvige kern'*
- *Unizo prioriteiten rond ondernemingsvriendelijk klimaat*
- *Lokale statistieken*
- *Voka*

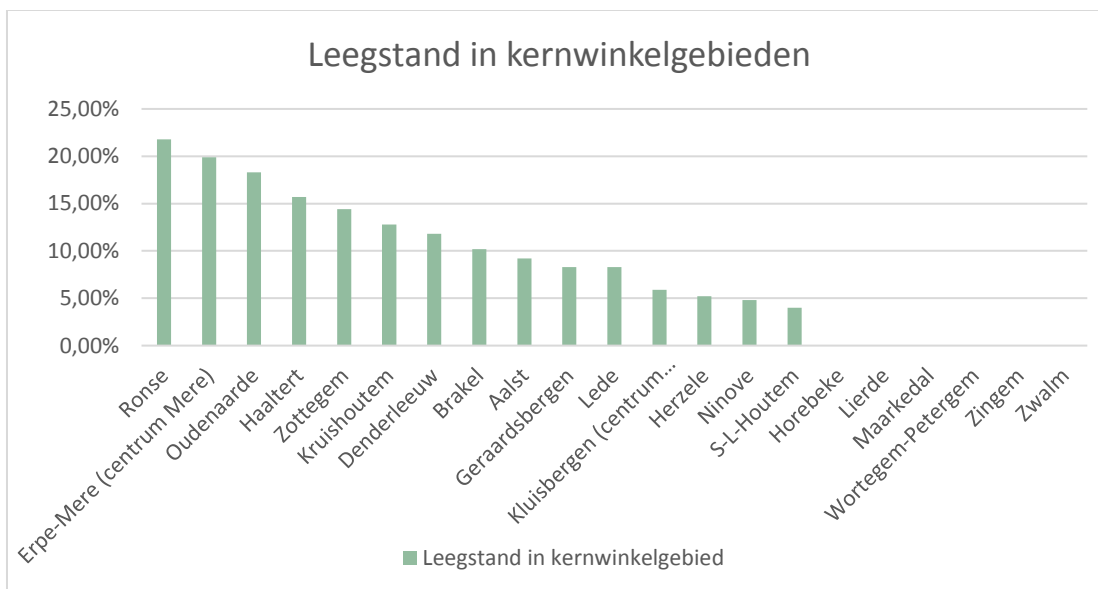
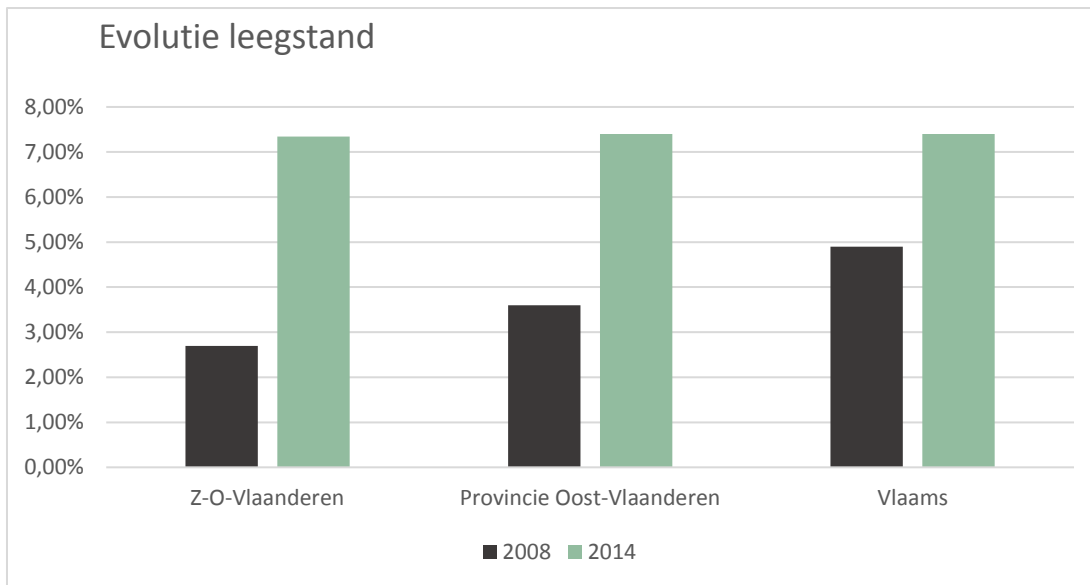
De regio Zuid-Oost-Vlaanderen telt naast de centrumstad Aalst vijf kleinere steden (Ninove, Geraardsbergen, Oudenaarde, Ronse en Zottegem). Het meest kenmerkend voor dit gebied is het aansluitende 'dorpenlandschap'. Zuid-Oost-Vlaanderen heeft 23 steden en gemeenten met in totaal 136 deelgemeenten naast de centrumgemeente. Een gevarieerde en diverse regio, op verschillende domeinen. We stellen volgende uitdagingen vast om een sterke lokale economie en duurzaam ondernemerschap in de regio uit te bouwen.

Bij het uitbouwen van een duurzame lokale economie worstelen lokale besturen en beleidsmakers met tal van uitdagingen in de beleidsbeslissingen die ze moeten nemen. De trends en evoluties op economisch gebied zijn moeilijk bij te benen maar onmogelijk te negeren. Steden moeten steeds innovatiever weten om te gaan met diverse vraagstukken zoals het dalend aantal fysieke winkels en de daarmee gepaard gaande leegstand, e-commerce, het afbakenen van kernwinkelgebieden, kernversterking versus periferie. Ook het aanbieden van een integrale belevingswaarde voor de meerwaarde(be)zoeker voor wie winkelen en cultuur hand-in-hand gaan staat op de huidige agenda, net als het vermarkten van streekproducten waarvan onze regio er een uitgebreid gamma heeft.

De stad moet zichzelf quasi permanent heruitvinden en verder ontwikkelen. Dit vereist een multidisciplinaire aanpak, aangezien een sterk lokale economie beleid niet op zichzelf staat maar een samenwerking vereist met verschillende interne beleidsdomeinen, het lokaal bedrijfsleven en regionale actoren.

Voor kleinere lokale besturen is een sterk lokaal economisch beleid voeren soms nog minder evident, aangezien daar vaak een specifieke ambtenaar lokale economie ontbreekt. Ook zij moeten diverse rollen vervullen om in te spelen op de behoeften rond lokale economie, maar dan kleinschaliger en op andere domeinen dan de steden. De manier waarop zij omgaan met de uitdagingen is echter ook bepalend voor het economisch klimaat van hun gemeente.

Onderzoek van de evolutie van de leegstandcijfers in Zuid-Oost-Vlaanderen, vergeleken met de totale toename van de winkelloppervlakte, toont aan dat er de voorbije 6 jaar meer nieuwe leegstand werd gecreëerd dan nieuw winkelaanbod. In Zuid-Oost-Vlaanderen kwam er ongeveer 32.794 m² leegstaande winkelvloeroppervlakte bij in de periode tussen 2008-2014. Het leegstandspercentage voor de regio (7,34%) benadert zelfs de Vlaamse (7,40%) en provinciale (7,40%) cijfers. Onderstaande grafieken tonen de evolutie van de leegstand en de situering van de leegstand in kernwinkelgebieden.

In het Streekpact 2013-2018 werden de toekomstige uitdagingen voor Zuid-Oost-Vlaanderen op sociaal-economisch gebied geformuleerd. Daar werden het verdwijnen van horecazaken, buurtwinkels en handelszaken in deelgemeenten/kernen al door de beleidsmakers als een van de grootste toekomstige uitdagingen omschreven. De kleinhandel, horeca en andere commerciële voorzieningen spelen een onmisbare rol in het economisch weefsel van de gemeenten en steden. Zij creëren niet alleen jobs, maar bepalen ook de aantrekkelijkheid van de dorpen, gemeenten en steden.

Het aandeel van detailhandelwinkels in Vlaanderen kelderde de voorbije 10 jaar van 45,6% naar 37,4%. Het lijkt onhoudbaar om onze kernen voldoende bedrijvig te houden met enkel detailhandel. Daarin volgen we de visie van Unizo dat een kern van een stad alle mogelijke bedrijvigheid moet aantrekken die niet omgevingsbelastend is. Dit betekent streven naar een samenspel van horeca, detailhandel, ketens, makers, diensteneconomie en starters, maar ook openbare instellingen scholen, rusthuizen, ziekenhuizen,... De sleutel tot succes ligt hiervoor echter ook bij de lokale besturen die daadwerkelijk zullen moeten ingrijpen en vernieuwende initiatieven durven nemen in de inrichting van hun stads- of gemeentekern.

We zien ook dat, hoewel de 'Vlaamse Ardennen' als merknaam in Vlaanderen gekend is, de 'verzilvering' ervan in dag- en verblijfstoerisme onderbenut blijft. De opportuniteiten voor een actieve wandel- en fietsvakantie met een aantal historische centra, gecombineerd met de mogelijke uitvalsbasis naar attractiesteden als Brussel, Gent, Doornik, Rijsel worden promotioneel onvoldoende ondersteund en de dynamiek in het aanbod binnen de vrijetijdssector en horeca is ondermaats.

5.1.1. Uitbouwen van een aantrekkelijk ondernemersklimaat

Lokale besturen moeten ervoor zorgen dat ze bedrijven en ondernemingen blijven aantrekken. In vele kernen van steden en gemeenten is alsmear minder bedrijvigheid op te merken, te beginnen met handel die her en der verdwijnt.

Heel wat steden en gemeenten zetten nu al in op het behoud en de versterking van de bestaande kernen. Een bedrijvige kern is immers van groot belang voor de leefbaarheid en het aantal ondernemers in een stad of gemeente loopt recht evenredig met de economische vooruitgang.

Het uitbouwen van een aantrekkelijk ondernemersklimaat werkt tweeledig: het trekt ondernemers aan en stimuleert de lokale economie. Volgens een Unizo bevraging bij ondernemers is een ondernemingsvriendelijke omgeving voor een ondernemer een gemeente waar hij/zij zich thuisvoelt en waar op efficiënte manier hulp wordt verleend. Een gemeente die de ondernemers een klankbord geeft en hen au serieux neemt. Een kwalitatieve dienstverlening is dus van cruciaal belang.

Op dit ogenblik zijn een paar lokale besturen bezig met het voorbereiden of implementeren van een Single Point Of Contact (SPOC) voor de ondernemers uit hun gemeente/stad en enkel voor aangelegenheden tussen het lokaal beleid en de ondernemer. Voor kleinere gemeenten, die geen lokale ambtenaar ter beschikking hebben en voor de contacten met het provinciaal en Vlaams niveau bestaat zo'n SPOC momenteel niet.

Een ander belangrijk aspect van het uitbouwen van een duurzaam en aantrekkelijk ondernemersklimaat is het aantrekken en blijven ondersteunen van starters. Actueel zijn er 7 van de 23 steden en gemeenten binnen het samenwerkingsverband die een of andere vorm van ondersteuning (al dan niet financieel) bieden aan starters.

Daarnaast hebben ook Unizo, Voka en andere organisaties (zoals Starterslabo, VLAIO, ...) een dienstverlening voor starters opgezet. Specifieke acties naar starters toe worden echter overwegend in de centrumsteden georganiseerd. Ook kennen de bevoegde ambtenaren de veelheid aan dienstverlening vanuit de diverse organisaties niet of onvoldoende. Een bijkomende moeilijkheid ligt in het bereiken van de juiste doelgroep. Om dit probleem te verhelpen, doen we hierbij inspiratie op bij de stad Geraardsbergen die specifieke starterscafés organiseert en Voka die in Aalst Breakfastclubs opzet.

Cijfers tonen aan dat opnieuw meer mensen de stap durven zetten naar het ondernemerschap. De oprichtingsratio (het aantal opgerichte ondernemingen ten opzichte van het aantal actieve ondernemingen) voor onze regio bedroeg in 2014 6,2% en steeg in 2015 lichtjes door naar 6,5%. Daarmee volgen we de algemene tendens in Vlaanderen waar de oprichtingsratio momenteel op 6,9% ligt. De uitredingsratio (geeft de verhouding weer tussen het aantal verdwenen ondernemingen en het aantal actieve ondernemingen) daalde in Zuid-Oost-Vlaanderen; van 5,7 % in 2014 naar 4,9 % in 2015. De nettogroei (aantal opgerichte – aantal verdwenen ondernemingen ten opzichte van het aantal actieve ondernemingen) herstelde zich van 0,5 % in 2014 naar 1,7 % in 2015 en volgt daarin opnieuw de Vlaamse statistieken.

We merken dat het klimaat voor ondernemers langzaamaan beter wordt en dat parallel daarmee meer mensen een eigen zaak starten. Toch zullen er nog veel extra inspanningen moeten worden geleverd om deze nieuwe beweging door te zetten en te stimuleren. We moeten onze regio versterken door meer starters aan te trekken en begeleiden en bestaande ondernemingen te behouden.

Het is daarom onze doelstelling:

- ⇒ Het regionaal economisch weefsel te versterken door lokale besturen bewust te maken van het ondernemersklimaat in hun stad of gemeente.
- ⇒ Het ondernemersklimaat vanuit de lokale besturen te verbeteren door het uitwerken en implementeren van een goed ondernemingsvriendelijk beleid.
- ⇒ Lokale besturen (steden en gemeenten) te ondersteunen bij het opmaken en uitvoeren van een actieplan.
- ⇒ Lokale besturen een aanbod van concrete instrumenten te geven om kernversterking te realiseren.
- ⇒ Alle gemeenten van het werkgebied gevoelig te maken voor de uitdagingen en het potentieel van starters en de nood aan ondersteuning voor aspirant-starters en jong gestarte ondernemers.
- ⇒ Een regionale community van starters uit te bouwen via een programma van recurrente activiteiten en coaching.
- ⇒ Jonge ondernemingen die als spin off zijn ontstaan in de omgeving van hogescholen en universiteiten, maar die een band hebben met het werkgebied, naar de streek terug te halen.

5.1.2. Ruimte bieden om te ondernemen

Naast een aantrekkelijk ondernemersbeleid hebben ondernemers ook nood aan voldoende ruimte om zich te vestigen en eventueel uit te breiden. Een voldoende groot aanbod van bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen met een aangepaste ontsluiting, voldoende parkeerfaciliteiten en een goede bereikbaarheid onder andere via openbaar vervoer ondersteunt de economische ontwikkeling van de regio.

Fysieke ruimte om te ondernemen is schaars in onze regio. Bovendien is het moeilijk om beschikbare ruimte aan te tonen en op te sporen. Lokale besturen ontbreekt het hierdoor vaak aan een goed overzicht van beschikbare ruimte waardoor ze ondernemers met een vraag naar ruimte niet op weg kunnen helpen.

Bestaande bedrijventerreinen zijn daarnaast vaak verouderd en hebben behoefte aan nieuwe impulsen.

In het verleden werden enkele bedrijvenverenigingen opgericht in de regio met financiële steun van de provincie en het Vlaams Agentschap Ondernemen & Innoveren. In samenwerking konden ze heel wat acties ondernemen om bestaande bedrijventerreinen op te waarderen en de samenwerking te bevorderen zoals de opstart van een Buurtinformatienetwerk (BIN), bewegwijzering, gezamenlijk KGA-ophaling, ... Tijdens het project waren er middelen om een coördinator aan te stellen die de acties opstartte en begeleidde. Bij beëindiging van de subsidie, hebben de bedrijvenverenigingen geen nieuwe acties meer ondernomen. Nochtans blijkt uit de praktijk dat bedrijvenverenigingen werken. Ondernemers samenbrengen en overtuigen om een bedrijvenvereniging op te richten, is echter niet evident en bovendien tijdrovend. Een opdracht waarvoor bedrijven geen tijd kunnen vrijmaken. Er is dan ook een uitdrukkelijke vraag naar meer ondersteuning voor bedrijvenverenigingen. Daarnaast is er ook nood aan een directe communicatielijn tussen lokale besturen en bedrijvenverenigingen.

Een goede onderbouwing van de ruimtebehoefte voor economische activiteiten is nodig voor de herwaardering van verouderde bedrijventerreinen en de ontwikkeling van nieuwe kwaliteitsvolle en duurzame bedrijventerreinen. Hierbij zijn een duidelijk zicht op vraag en aanbod onontbeerlijk.

Jonge ondernemingen hebben in vele gevallen vooral behoefte aan financiële middelen, een dynamisch netwerk en een degelijke, betaalbare behuizing op een inspirerende locatie. Door in te trekken in de beschikbare ruimten van een actief bedrijf (pop in) of met meerdere bedrijven samen een bedrijfsgebouw te gebruiken, kan een dynamiek ontstaan die zowel een meerwaarde betekent voor het jonge bedrijf als voor het gastbedrijf.

Het is daarom onze doelstelling

- ⇒ Hulp te bieden bij het in kaart brengen van beschikbare ondernemingsruimte en bij het samenbrengen van ruimtevraag en -aanbod.
- ⇒ Samenwerking tussen ondernemingen te stimuleren om voldoende kwaliteitsvolle en duurzame bedrijventerreinen te ontwikkelen.
- ⇒ Nieuwe invullingen van het gebruik van bedrijfsruimtes zoals co-housing en pop-ins bekendheid te geven als aanvulling op de klassieke markt van bedrijfstvastgoed en als ondersteuning voor starters.

5.1.3. Regionaal toerisme economisch beter exploiteren

Toerisme heeft voor de hele lokale gemeenschap afgeleide economische effecten. Niet alleen de toeristische sector zélf moet daarom aandacht hebben voor de uitbouw en belangverdediging van het toerisme. Ook ondernemers en vertegenwoordigers uit andere sectoren hebben er, zeker op lokaal niveau, alle belang bij actief mee te denken over en te werken aan de toeristische kwaliteiten en aantrekkingskracht van hun omgeving.

De regio Zuid-Oost-Vlaanderen omvat de toeristische regio Vlaamse Ardennen en het Oost-Vlaams deel van de provincie-overschrijdende toeristische regio Scheldeland.

De Vlaamse Ardennen heeft een grote naamsbekendheid en met het landschap als het decor van de Ronde van Vlaanderen oefent deze regio ook internationaal een grote aantrekkingskracht uit op toeristen. De naambekendheid van het 'Denderland en Dendervallei' en dus ook de kansen en de mogelijkheden die dit biedt zijn veel minder gekend en in kaart gebracht.

Zowel de Vlaamse Ardennen als het 'Denderland' bieden een aantal mogelijkheden om het segment toerisme in al zijn facetten economisch meer en beter te exploiteren en te vertalen naar meer toeristisch ondernemerschap. Tot op vandaag blijven deze economische opportuniteiten echter onderbenut.

In het kader van het Strategisch Project Denderland wordt tegen maart 2017 een ontwikkelingsprogramma voor een beleefbaar Denderland opgemaakt. Hierbij wordt op de eerste plaats gefocust op de Dendervallei van Ath tot Aalst.

De Dender verbindt als een groen-blauw snoer haar steden met het omliggende landschap. Landbouw, parken, bos- en natuurgebieden kleuren de open ruimte. De steden zijn klein maar kunnen bogen op een levendig cultureel en industrieel verleden. Ze liggen bovendien slechts op een boogscheut van Brussel, Rijsel, Mons, Doornik en Gent. Wallonië en Vlaanderen liggen hier op wandelafstand van elkaar.

Het toeristisch-recreatief potentieel van het Denderland / de Dendervallei wordt vooral onderbenut door een gebrek aan identiteit. Je vindt er “van alles een beetje. De streek ligt letterlijk en figuurlijk in de marge van een aantal grote toeristische regio’s (Scheldeland, Pajottenland, Vlaamse Ardennen en Wallonie picarde) en verdwijnt daardoor al te vaak van de toeristisch-recreatieve radar.

De partners van het Strategisch project Denderland, waaronder het Streekoverleg, willen dit nadeel in een voordeel omzetten. Ze willen de Dendervallei als een grensoverschrijdend gebied op de kaart zetten. Een scharnierregio die Vlaanderen en Wallonië verbindt, waar Scheldeland, Pajottenland, Vlaamse Ardennen en Wallonie picarde elkaar ontmoeten. Een ongeziene bestemming voor dagtoerisme en de ideale uitvalsbasis voor de verkenning van de naburige toeristische regio’s. De troeven van het Denderland willen ze hierbij in de verf zetten: een unieke combinatie van grensoverschrijdende cultuur en natuur vlakbij de grote steden.

Bij de opmaak van het ontwikkelingsprogramma wordt maximaal ingezet op de inbreng van de lokale en bovenlokale stakeholders zodat het zo breed mogelijk ondersteund wordt en aansluitend vertaald kan worden in een actieplan voor de verdere ontwikkeling van het toeristisch-recreatief potentieel van de Dendervallei en haar omgeving.

Binnen dit onderzoek/opdracht zijn twee van de deelopdrachten vanuit socio-economische invalshoek belangrijk:

- Waar liggen kansen voor lokale ondernemers (horeca-aanbod, logies, fietsverhuur, waterrecreatie, ...)?
- Hoe versterken we de lokale plattelandseconomie?

Vanuit het vernieuwd streekbeleid willen we aansluiten bij dit ontwikkelingsprogramma voor deze twee deelopdrachten.

Vanuit de analyse, bevindingen en voorstellen van het ontwikkelingsprogramma willen we komen tot een aantal voorstellen/acties om het segment ‘Toerisme’ te vertalen naar meer lokale economie in de regio.

Nadien kunnen de leerelementen van dit ontwikkelingsprogramma Denderland ook aangepast vertaald worden naar de regio Vlaamse Ardennen.

Het is daarom onze doelstelling om:

- ⇒ Het toeristisch-recreatief potentieel van de regio beter te benutten en te vertalen naar economische opportuniteiten
- ⇒ Een regionale visie ‘economische opportuniteiten’ en bijhorend actieplan uit te werken
- ⇒ Intergemeentelijke samenwerking te stimuleren

5.2 Mobiliteit als noodzakelijke voorwaarde voor regionale socio-economische ontwikkeling

Bronnen:

- *Bevraging Voka bij ondernemers in de omgeving van de N42*
- *Digitale bevraging Streekoverleg bij lokale besturen – augustus 2016*

5.2.1. Komen tot een goede ontsluiting van de regio én een sterk onderbouwde, kwaliteitsvolle interne mobiliteit

Een goede ontsluiting van de regio is zowel belangrijk voor een vlot in- en uitgaand pendelverkeer als voor een vlotte bereikbaarheid en doorstroming van het economisch (goederen)verkeer. Beide verkeersstromen (samen) zorgen nu al te vaak voor een toenemende congestie op bepaalde secundaire wegen (bv. N42, N46, N41) binnen onze regio.

De regio is gekend als een grote pendelregio die een goed uitgebouwd openbaar vervoer nodig heeft om de huidige werkzaamheidsgraad van zijn bevolking te behouden. De uitvoering van het toekomstige GEN (gewestelijk expresnet) is hierbij een belangrijk gegeven.

Het overwegend landschappelijk karakter met zijn vele deelgemeenten is vaak een pijnpunt om te komen tot een vlotte interne mobiliteit met de centrumstad Aalst en de 5 andere regionale steden (Geraardsbergen, Ninove, Oudenaarde, Ronse en Zottegem).

Mobiliteit eindigt niet aan een gewestgrens. Daarom moeten we inzake mobiliteit ook focussen op de aangrenzende Waalse regio. Gellingen, volop in economische expansie, en mogelijks ook andere (economische) evoluties in het Waalse hinterland zullen zeker zorgen voor toenemend verkeer in onze regio.

De mobiliteit en de daaraan gekoppelde problematiek in de regio worden gekenmerkt door:

- De noodzaak van grote en structurele werken aan de twee noord-zuid assen, de N42 en de N60. De regio is al jaren vragende partij om deze uit te voeren.
- Het belang van het doortrekken en de heraanleg van de N41 voor de ontsluiting van de centrumstad Aalst
- Permanente aandachtspunten op vlak van mobiliteit: elementen zoals wijzigend (sluip)verkeer naar aanleiding van wijzigende verkeersreglementen, het tijdig opnemen van gebruik van wegen door landbouwvoertuigen bij de opmaak van plannen, voldoende aandacht voor veilig fietsverkeer, ...

De nefaste economische impact door de gebrekkige ontsluiting van de regio kan moeilijk overschat worden.

Uit een bevraging van Voka van april 2015 omtrent de problematiek van de N42 blijkt:

- 83% van de ondernemingen stelt economische schade te lijden door de gebrekkige inrichting van de weg
- 1/3 bedrijven overwoog reeds om te vertrekken uit de regio
- 54% zou zich niet meer vestigen op de huidige locatie
- 1 op 4 bedrijven ondervindt ook moeilijkheden bij de rekrutering van medewerkers

Volgens de meer dan 130 ondernemers die deelnamen aan de bevraging zijn de aan- en afvoer van goederen (75%) en het woon-werkverkeer (51%) de voornaamste problemen.

Het is daarom onze doelstelling

- ⇒ De ontsluiting van de regio te verbeteren
- ⇒ Duurzaam woon-werkverkeer in de regio te promoten en stimuleren
- ⇒ De uitbouw van het Gewestelijk Expresnet (GEN-netwerk) van Brussel richting onze regio blijvend opvolgen gezien de evolutie van de treinverbindingen tussen de regio en richting Brussel en Gent en vanuit het feit dat we een uitgesproken pendelregio zijn.
- ⇒ Transport van goederen te water - Dender en Bovenschelde - aanmoedigen en bevorderen. Dit is een focus die veel kansen biedt voor de regio gezien aanwezigheid van de 2 rivieren. Vlaanderen dient hiervoor echter nog een aantal structurele ingrepen uit te voeren vooraleer dit echt kansen biedt om een omschakeling te realiseren van vrachtvervoer naar meer watergebonden transport.
- ⇒ De winkelcentra te ontlasten door een andere manier van toelevering van winkels, ondernemingen en magazijnen te initiëren.

5.3 Een optimale regionale matching van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt

Bronnen:

- VDAB/Arvastat
- Steunpunt Werk en Sociale Economie

5.3.1. Drempels voor instroom van niet werkende werkzoekenden op de arbeidsmarkt wegwerken

De regio Zuid-Oost-Vlaanderen heeft een zeer lage werkgelegenheidsgraad. Slechts 52% van de werkzame bevolking vindt werkt in eigen regio tegenover een Vlaams gemiddelde van 68%. Voornamelijk het arrondissement Aalst heeft een zeer lage werkgelegenheidsgraad met slechts 50%. Het arrondissement Oudenaarde scoort beter met 60,0% maar toch lager dan Oost-Vlaanderen (66,0%) en beduidend lager dan Vlaanderen dat een werkgelegenheidsgraad heeft van 68,0%.

De algemene werkloosheidsgraad van de regio is iets lager dan in Vlaanderen. De samenstelling van de groep niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) gekoppeld aan de specifieke economische eigenheid - veel KMO's die vaak multifunctionele functieprofielen vragen - maakt echter dat de matching van vraag/vacatures en aanbod voor de groep NWWZ niet zo evident is in de regio.

Binnen de groep van niet-werkende werkzoekenden ligt het aandeel van de laaggeschoolden en de jeugd voor onze regio boven het Vlaamse gemiddelde. De jeugdwerkloosheid ligt ongeveer 1% hoger dan het Vlaamse gemiddelde en vertoont eerder een stijgende tendens in tegenstelling met Vlaanderen. De 24,18% of 3.461 jongeren werkzoekenden die jonger zijn dan 25 jaar verdienen dus zeker onze aandacht.

Samengevat hierbij kort een aantal typische eigenheden van de algemene groep van NWWZ:

- Grote jeugdwerkloosheid: meer dan 24%
- Veel laaggeschoolden: ruim 45%. Ook een groot deel jongeren is laaggeschoold: 40% van de NWWZ van de categorie jeugdwerkloosheid
- Meer dan 20% allochtone werkzoekenden
- Meer dan 66% van de werkzoekenden behoort tot een of andere kansengroep

Naast de 'klassiekers' op de VDAB-knelpuntenlijst zoals technische profielen (van onderhoudsmecanici over technicus tot technisch leidinggevende), beroepen uit de

gezondheidszorg, ICT-specialisten, chef-koks, vrachtwagenbestuurders, ... blijkt echter ook dat een aantal vacatures blijven openstaan waarvoor geen of weinig ervaring vereist is in combinatie met maximum een diploma tweede graad secundair onderwijs.

De verdere afbouw van de secundaire sector stelt een probleem omdat hierdoor de vraag naar laaggeschoolde arbeidskrachten ook sterk vermindert. In het arrondissement Oudenaarde biedt de secundaire sector met 28,7% nog relatief veel werk in vergelijking met de rest van Vlaanderen met 21,3%. Maar ook hier is de dalende trend al enkele jaren een feit.

Sinds een aantal jaren stellen we ook in onze regio een stijgende instroom van anderstalige laaggeschoolde werkzoekenden, vaak afkomstig uit het Brusselse of Wallonië.

De instroom van personen van vreemde origine zorgt er voor dat een groot aantal niet-werkende werkzoekenden geen of nauwelijks Nederlands kent. Zo kent ruim 43% van de niet-werkende werkzoekenden in Ronse geen of in beperkte mate Nederlands. Maar ook in Denderleeuw maakt deze groep 26,2% van de niet-werkende werkzoekenden uit.

Voor een groot deel van deze anderstalige NWWZ is de kennis van het Nederlands een te hoge drempel bij het vinden van een job. Vooral in Aalst, Denderleeuw, Ninove, Geraardsbergen en Ronse wonen een groot aantal van deze NWWZ. Voor de 5 steden en gemeenten gaat het hier over 1.843 NWWZ. Maar ook OCMW's van andere steden en gemeenten hebben te maken met de problematiek van anderstaligen en aansluiting vinden met de arbeidsmarkt.

Er zijn heel wat tools en middelen beschikbaar om de taalkloof naar de reguliere arbeidsmarkt te overbruggen. Vaak echter zijn deze niet of te weinig gekend en het aanbod is al te vaak geconcentreerd in de grotere steden.

Daarnaast vormt de digitalisering een drempel voor het zoeken van hulp en het vinden van werk. Er wordt meer en meer van uit gegaan dat iedereen over internet beschikt en mee is met de digitale stroom binnen de algemene maatschappelijke contouren.

Zo verloopt de dienstverlening naar werkzoekenden grotendeels digitaal en ook bij het plaatsen van vacatures door werkgevers en via VDAB en andere kanalen en bij het effectief solliciteren zet de toenemende digitalisering zich versneld door.

Kansengroepen binnen de NWWZ hebben vaak ook een beperkte mobiliteit, wat hun tewerkstellingskansen sterk vermindert. Dit komt nog sterker tot uiting in een landelijke regio als Zuid-Oost-Vlaanderen. Voor veel werkzoekenden is het niet beschikken over eigen vervoer (auto, bromfiets, fiets) een knelpunt om werk te vinden. Vaak is het onmogelijk om het woon-werktraject via het openbaar vervoer te doen omdat rijtijden niet afgestemd zijn op de werktijden.

Een goed uitgebouwde kinderopvang in de gemeente/stad is een belangrijke troef. Voor werkgevers en ouders die allebei (willen) werken is het een argument om zich ergens te vestigen. Voor werkzoekenden en zeker voor alleenstaande ouders met kinderen is het vinden van geschikte kinderopvang een opstap om een opleiding te kunnen volgen of werk te vinden en de vicieuze cirkel van (kans)armoede te doorbreken. De vraag naar opvang overstijgt in verschillende steden en gemeenten de capaciteit.

Het is daarom onze doelstelling om

- ⇒ Werkgevers, trajectbegeleiders VDAB, lokale besturen en nadere organisaties via de succesvolle aanpak van de maatwerkplannen/samenwerkingsverbanden de krachten te laten bundelen in het uitwerken en ondernemen van gepaste acties
- ⇒ Vraag en aanbod op de lokale arbeidsmarkt beter te matchen

- ⇒ Randvoorwaarden om aan de slag te kunnen zoals mobiliteit van en voor werkzoekenden, (digitale) geletterdheid en kinderopvang te verbeteren

5.3.2. De aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt verbeteren

Jongeren zijn een belangrijke doelgroep voor het (lokale) arbeidsmarktbeleid, zeker met het oog op de vergrijzing die enkele belangrijke uitdagingen met zich meebrengt. In enkele centrumsteden binnen de regio zijn de ouderen sterker vertegenwoordigd dan de jongeren. Dit maakt het aansluitingsprobleem tussen arbeidsaanbod en arbeidsvraag bijzonder scherp: de groep jongeren die zich potentieel aandient op de arbeidsmarkt wordt kleiner in verhouding tot de groep die de pensioenleeftijd bereikt.

De werkloosheidscijfers in Zuid-Oost-Vlaanderen leren ons dat een gerichte en doelmatige aanpak van de jeugdwerkloosheid nog steeds noodzakelijk is. Praktijken als duaal leren, werkplekleren, werkervaringsplaatsen, ... kunnen een goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt ondersteunen. Ze zorgen er enerzijds voor dat werkgevers een brug slaan naar potentiële toekomstige medewerkers en anderzijds dat leerlingen en/of werkzoekenden voeling met de arbeidsmarkt krijgen; een beter onderbouwde studie- en beroepskeuze maken en algemene en beroepsgerichte competenties verwerven. Dit alles moet bijdragen tot een daling van de ongekwalificeerde uitstroom.

Dit vraagt om een goede structurele samenwerking tussen onderwijs en werkgevers en het optimaal inzetten van de huidige tools.

Het is daarom onze doelstelling om

- ⇒ Te komen tot een betere wisselwerking tussen bedrijven/ondernemers en onderwijs
- ⇒ Te zorgen voor een voldoende en kwalitatief aanbod van werkplekken, stageplaatsen, werkvloeren voor diverse vormen van werkplekleren en/of werkervaring.

5.3.3. De doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt verbeteren

Binnen het huidige ESF-project *'Betere begeleiding art.60 om te komen tot meer doorstroom naar het reguliere arbeidscircuit'* is er een Lerend Netwerk OCMW's opgestart. Dit Lerend Netwerk brengt 9 OCMW's samen om algemeen te komen tot een betere begeleiding en meer uitstroom naar het normaal economisch circuit. Dit ESF-project loopt eind 2016 af maar de deelnemende OCMW's zijn sterk vragende partij om dit te continueren en te versterken.

Uit dit Lerend Netwerk is al naar voor gekomen dat er weinig uniformiteit in het statuut van de art.60'ers is voor wat betreft de verloning, al dan niet ontvangen van maaltijdcheques, ... Ook is er op vandaag weinig uniformiteit in de manier van werken en het hanteren van goed bruikbare screeningsinstrumenten. De kennis van het netwerk moet nog verder verspreid worden dan de participerende organisaties.

Tegen midden 2017 dient de hervorming van PWA naar 'Wijkwerken' afgerond te zijn en moet er een aanbod in verband met 'Wijkwerken' in de regio beschikbaar zijn.

De werking van VDAB, de federale en Vlaamse tewerkstellingsmaatregelen en de concrete invulling van het Vlaams werkgelegenheidsbeleid is voortdurend in beweging en wijzigt permanent. Vaak zien de personen die er beroep moeten op doen door de bomen het bos niet meer.

Het is daarom onze doelstelling

- ⇒ De op gang zijnde dynamiek en de opgebouwde kennis en expertise te verruimen en te verdiepen om de begeleiding van artikel 60 verder te professionaliseren.
- ⇒ Informatie over de bestaande tewerkstellingsmaatregelen te bundelen en bij de betrokkenen te brengen

De hierboven geformuleerde uitdagingen voor de sociaaleconomische ontwikkeling van de regio zijn gebaseerd op een intens overleg met verschillende stakeholders (cfr. vraag 9):

- De lokale besturen werden tijdens verschillende overlegmomenten (Resoc-overleg, Burgemeesters- en Parlementairenoverleg, overleg met de Colleges) geïnformeerd over de hervorming van het streekbeleid en de mogelijkheden die dit biedt voor de regio. Zij kregen tijdens deze overlegmomenten de gelegenheid om hun accenten, knelpunten, vraagstukken voor de regio, aan te pakken thema's, ... door te geven. Zo kregen we uit eerste hand informatie over hun noden en verwachtingen van het toekomstig streekbeleid op sociaaleconomisch gebied.
- Ook onze Resoc-vertegenwoordigers werden van bij het begin van de oproep geïnformeerd en geraadpleegd. In de Resoc zetelen vertegenwoordigers van werknemers- en werkgeversorganisaties, van lokale besturen en van de provincieraad. Tijdens de voorbije Resoc-bijeenkomsten bezorgden onze partners ons hun feedback om een gedragen visie voor het toekomstig streekbeleid te kunnen ontwikkelen.
- De politieke gedragenheid voor deze uitdagingen werd bekrachtigd tijdens het semestrieel Burgemeester- en Parlementairenoverleg. De regionale vertegenwoordigers werden op dezelfde wijze geraadpleegd en geïnformeerd als de Resoc-leden.
- Het samenwerkingsverband kan echter niet zonder de goede ondersteuning en medewerking vanuit de provincie. Ook zij werden vanaf het begin geïnformeerd, geraadpleegd en gevraagd om hun medewerking. Dit resulteerde in bijgevoegde engagementsverklaring.
- De sociale partners werden tijdens verschillende overlegmomenten geïnformeerd en betrokken bij de voorbereiding van ons dossier (Resoc-overleg, overleg met sociale partners zelf). Zij spelen een belangrijke rol als ondersteuner en vertaler bij alle acties. Doorheen het hele proces werd aan hen teruggekoppeld en naar input gevraagd zodat zij mee zorgen voor een gedragen dossier.
- Met de intentie tot nauwere samenwerking tussen het Streekoverleg en SOLVA was er meermaals constructief overleg dat leidde tot het feit dat SOLVA een belangrijke trekkersrol opneemt bij acties rond kernversterkende vastgoedontwikkeling, website ondernemingsruimte, duurzame bedrijventerreinen, stimuleren van interbedrijfssamenwerking en bedrijventerreinmanagement, ruimte om te ondernemen in woongebieden.
- Het luik werkgelegenheid werd in nauw overleg met VDAB uitgewerkt.
- Vanzelfsprekend speelden ook de betrokken regionale organisaties een belangrijke rol tijdens dit denkproces.
- Er werd in de zomer van 2016 een digitale bevraging georganiseerd bij 200 contactpersonen in lokale besturen, OCMW's en PWA's voorafgaand aan het herindienen van het project. 43% van de bevroegden beantwoordden de vragen met betrekking tot de thema's lokale economie, mobiliteit en werkgelegenheid. De resultaten werden mee opgenomen bij het definiëren van de uitdagingen, doelstellingen en acties.

Daarnaast werden een aantal schriftelijke bronnen en onderzoeken als insteek gebruikt:

- Het Streekpact 2013-2018 voor de regio Zuid-Oost-Vlaanderen, dat zich focust op duurzaam en innovatief werken en ondernemen. Het pact is een uiting van de sociaaleconomische visie die de regio voorop stelt voor de komende jaren. Dit

Streekpact kwam tot stand in nauw overleg met de lokale besturen, de sociale partners en andere regionale organisaties.

- De informatie uit de Sociaal Economische Situatieschets van de provincie Oost-Vlaanderen. In deze jaarlijkse uitgave van de provincie Oost-Vlaanderen worden de resultaten gepubliceerd van het regionaal-economisch onderzoek van de provincie.
- Cijfermateriaal inzake arbeidsmarktgegevens werden opgezocht via de website van VDAB / Arvastat en Steunpunt WSE.

Het uitgewerkte voorstel werd voorgelegd aan onze lokale actoren, partners en andere organisaties. Deze definitieve tekst verwoordt dan ook de uitdagingen voor de sociaaleconomische ontwikkeling van de regio voor de komende jaren.

6. Wat zijn de concrete doelstellingen en acties die u vooropstelt met het samenwerkingsverband streekbeleid? Toon aan dat deze gekoppeld zijn aan de hogervermelde sociaaleconomische uitdagingen?

6.1 Focus op een duurzame lokale economie en ondernemerschap in de regio

6.1.1. Uitbouwen van een aantrekkelijk ondernemersklimaat

We willen

- Het regionaal economisch weefsel versterken door lokale besturen bewust te maken van het ondernemersklimaat in hun stad of gemeente
- Het ondernemersklimaat vanuit de lokale besturen verbeteren door het uitwerken en implementeren van een goed ondernemingsvriendelijk beleid
- Lokale besturen (steden en gemeenten) ondersteunen bij het opmaken en uitvoeren van een actieplan
- Een aanbod van concrete instrumenten geven om kernversterking te realiseren
- Alle gemeenten van het werkgebied gevoelig maken voor de uitdagingen en het potentieel van starters en de nood aan ondersteuning voor aspirant-starters en jong gestarte ondernemers
- Een regionale community van starters uitbouwen via een programma van recurrente activiteiten en coaching
- Jonge ondernemingen die als spin off zijn ontstaan in de omgeving van hogescholen en universiteiten, maar die een band hebben met het werkgebied, naar de streek terug halen

Acties

6.1.1.1. Unizo-project 'bedrijvige kern' opstarten

In vele kernen van steden en gemeenten is alsmaar minder bedrijvigheid op te merken, te beginnen met handel die her en der verdwijnt. Door schaalvergroting binnen de handel verschuift het handelsapparaat steeds meer naar grotere steden. Ook e-commerce zorgt ervoor dat kleine handelszaken onder druk komen te staan.

Het resultaat is dat centrumsteden in competitie gaan voor de gratie van de consument terwijl kleinere steden en gemeenten alle inspanningen moeten leveren om hun kern levendig te houden.

Een bedrijvige kern is van groot belang voor de leefbaarheid. Intussen staat vast dat de leegstand niet meer enkel door nieuwe handelsactiviteit opgevuld kan worden. We moeten op zoek naar nieuwe complementaire economische activiteiten die het animo, de bedrijvigheid in de kernen versterken. Via het zichtbaar maken van de bestaande bedrijvigheid en een concreet actieplan kan de bestaande bedrijvigheid minstens geconsolideerd en hopelijk ook versterkt worden.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Startend vanuit een analyse van de bestaande bedrijvigheid wordt een instrumentarium van maatregelen uitgewerkt in een 4-tal proefgemeenten, die elk representatief zijn voor

een typisch kern(winkel)gebied. Daarvan zal er één gemeente uit Zuid-Oost-Vlaanderen deelnemen.

- ⇒ Begin 2017 wordt de handleiding, die een aanvulling is op de 'Leidraad Strategisch Commercieel Plan' afgetoetst
- ⇒ Het toepassen of ter beschikking stellen van het instrumentarium zodat alle andere steden en gemeenten ermee aan de slag kunnen om van hun kern een bedrijvige kern te maken.

Indicatoren

- Tegen eind 2018 worden in 12 steden of gemeenten kernversterkende initiatieven gerealiseerd.

Partnerschap

- Trekker: Unizo
- Partners: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen

In elk van de deelnemende gemeenten wordt een focusgroep opgericht met een vertegenwoordiging van de gemeenten en van ondernemers uit detailhandel, vastgoedsector, vrije beroepen en KMO.

6.1.1.2. Kennisdeling met betrekking tot een aantrekkelijk ondernemersklimaat faciliteren

Lokale besturen beseffen steeds meer het belang van het ontwikkelen van een sterk en integraal detailhandelsbeleid. Daartegenover staat vaak een minimum aan personeel om een degelijk beleid effectief tot stand te kunnen brengen. Enkel centrumsteden zijn in staat om een eigen dienst economie uit te bouwen. Bij kleine gemeenten nemen ambtenaren het thema lokale economie bovenop hun andere taken met als gevolg dat net dit beleidsdomein aan belang en prioriteit inboet.

Daarom is het noodzakelijk om de ambtenaren uit de regio op weg te helpen en hun kennis en expertise aan te scherpen door een aanbod aan workshops en inspirerende activiteiten aan te bieden.

Aan de hand van workshops en inspirerende activiteiten voor lokale ambtenaren willen we nieuwe trends met economische impact op de agenda zetten en lokale besturen, met aandacht voor hun schaalgrootte, aanleren hoe hier mee om te gaan. Dit aanbod van nodige instrumenten, opleidingen en infomomenten dienen de ambtenaren lokale economie te versterken in het uitvoeren van hun taken.

We voorzien volgende deelactie

- ⇒ Organiseren van interactieve themagebonden inspiratiesessies (I.T.I's) met betrekking tot een aantrekkelijk ondernemersklimaat voor lokale ambtenaren (rond aanpak centrummanagement, bestrijding leegstand, omgaan met nieuwe trends, korte keten, ...)

Indicatoren

- Jaarlijks 4 opleidingen rond diverse thema's
- Een bereik van minstens 65 deelnemers

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: Unizo, Voka, SOLVA, Boerenbond

6.1.1.3. Versterken ondernemers- en startersbeleid op basis van best practices binnen en buiten de regio

Het is een uitdaging voor elke regio om de juiste bedrijven en ondernemingen (te blijven) aantrekken. Een ondernemingsvriendelijk klimaat is daarbij de hoogste prioriteit voor lokale besturen om in te investeren.

Een aantrekkelijk ondernemersklimaat werkt tweeledig; het zorgt ervoor dat bestaande ondernemers alle kansen krijgen om te groeien en het trekt nieuwe ondernemers aan die nieuwe zuurstof geven aan de lokale economie. Een minimumniveau aan dienstverlening naar ondernemers zou elke gemeente moeten kunnen aanbieden. (bron: Unizo gemeente x)

Een ander belangrijk aspect van het uitbouwen van een duurzaam en aantrekkelijk ondernemersklimaat, is het aantrekken en blijven ondersteunen van starters. Actueel zijn er 7 van de 23 steden en gemeenten binnen het samenwerkingsverband die een vorm van ondersteuning bieden aan starters. Ook hier stelt zich het probleem dat bevoegde ambtenaren vaak de veelheid aan dienstverlening vanuit verschillende organisaties niet of onvoldoende kennen.

We willen besturen inzicht geven in hun ondernemingsvriendelijkheid en ervoor zorgen dat zij elk vanuit hun gemeente bijdragen tot een verbetering van het ondernemingsvriendelijk klimaat in onze regio. We willen lokale besturen de mogelijkheid bieden hun ondernemersklimaat te benchmarken aan dat van andere besturen met een zelfde schaalgrootte, al dan niet uit de regio.

We streven er ook naar bedrijven en starters/ondernemers rechtstreekse aanspreekpunten te geven zodat zij snel weten waar ze met hun vragen terecht kunnen.

Ten slotte moet deze actie onze regio meer in de verf zetten als ondernemingsvriendelijke regio; zowel naar bestaande ondernemingen als starters toe.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Scan ondernemersklimaat: digitale bevraging bij lokale besturen en ondernemers, inclusief producenten korte keten en land- en tuinbouwers, naar het ondernemingsvriendelijk klimaat van hun stad of gemeente. En dit op basis van de resultaten van eerder onderzoek door Voka en Unizo.
- ⇒ Analyse van de scan ondernemersklimaat, die resulteert in een voorstel op maat van acties en aanbevelingen aan de lokale besturen
- ⇒ Opstarten van een digitaal ondernemersloket
- ⇒ Onderzoek naar intergemeentelijk ondernemersloket voor kleine(re) lokale besturen
- ⇒ Opstarten SPOC's (Single Point of Contact)
- ⇒ Een startersbeleid uitwerken en implementeren
- ⇒ Pop-ups voor starters tegen leegstand
- ⇒ Stimuleren van opmaak horecabeleidsplannen door lokale besturen

Indicatoren

- Scan van het ondernemingsvriendelijk klimaat van de 23 steden en gemeenten
- 4 Single Points of Contact (SPOC)
- Minstens 2 intergemeentelijke ondernemersloketten,
- Minstens 10 digitale ondernemingsloketten,
- In minstens 10 steden/gemeenten pop-ups faciliteren voor starters,
- Een intergemeentelijk startersbeleid waarbij zich 15 lokale besturen aansluiten

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: Lokale besturen, Voka, Unizo en andere relevante streekactoren
- Een economische regiotafel zorgt voor een sterk netwerk van bevoegde ambtenaren. Dit zal ervoor zorgen dat zij niet alleen onder elkaar kennis verzamelen en delen maar ook dat nieuwe kennis en inzichten vanuit regionaal, provinciaal en nationaal niveau geïntroduceerd en uitgetest kunnen worden. Afhankelijk van de aangesneden onderwerpen zal gewerkt worden in aparte regiotafels volgens schaalgrootte.

6.1.1.4. Het bestaande instrumentarium (Locatus, feitenfiche, SWOT-analyse, ...) mee bekendmaken en stimuleren bij lokale besturen

Om een krachtige detailhandelsvisie op te stellen bestaan al heel wat nuttige instrumenten. Lokale besturen maken daar vandaag nog onvoldoende gebruik van.

Daarom willen we steden en gemeenten toeleiden naar het door de provincie Oost-Vlaanderen ontwikkelde en aangereikte instrumentarium met het oog op de opmaak van een kwalitatief detailhandelsbeleid.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Begeleiden van de lokale besturen in de opmaak van hun detailhandelsplan
- ⇒ Stimuleren en mee bekend maken van het gebruik van het door de provincie ter beschikking gestelde winkelbestand Locatus waarin alle mogelijke gegevens rond leegstand, winkelpanden, detailhandel zijn opgenomen. Alle steden en gemeenten worden door de provincie gratis toegang tot Locatus en een effectieve opleiding aangeboden.
- ⇒ Stimuleren en mee bekend maken van het gebruik van de door de provincie jaarlijks aangeboden feitenfiches detailhandel. Deze fiches bevatten analyses van de aanbodgegevens, koopstromen enz. uit het Locatus bestand.
- ⇒ Stimuleren en mee bekend maken van de door de provincie opgemaakte SWOT-analyses. Deze analyse van de feitenfiche wordt individueel voor elk lokaal bestuur opgemaakt en bevat algemene en specifieke informatie en beleidsaanbevelingen.
- ⇒ Stimuleren van het gebruik van de Vlaamse leidraad voor het opstellen van een strategisch commercieel plan. Deze gids ondersteunt de lokale besturen bij de vraag of de opmaak van een strategisch commercieel plan wenselijk is.

Indicator

- De bestaande tools worden door de lokale besturen standaard gehanteerd in de opmaak van hun detailhandelsbeleid
- Minstens 4 extra detailhandelsplannen en/of strategisch-commerciële plannen in de regio tijdens de projectperiode

Partnerschap

- Trekker: Provincie Oost-Vlaanderen als aanbieder van dit instrumentarium
- Partners: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen, lokale besturen, Unizo

6.1.1.5. Projecten uitwerken en cofinancieringsmogelijkheden zoeken

Zowel Europa, Vlaanderen als de provincie stellen middelen ter beschikking aan de lokale besturen om in te zetten op lokale economie. Het vinden van de juiste subsidies is een complex en tijdrovend proces. Lokale besturen vinden moeilijk een weg door dit kluwen van aanbod en voorwaarden.

We gaan lokale besturen uit onze regio maximaal toeleiden naar subsidieoproepen en andere mogelijkheden om het economisch weefsel en ondernemersklimaat van onze regio te versterken en hen begeleiden bij de uitwerking van hun subsidiedossier.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Verstrekken van informatie over nieuwe of geplande subsidie-oproepen
- ⇒ Contacten leggen tussen mogelijk interessante partners voor projecten
- ⇒ Opstellen van subsidiescans: onderzoek naar mogelijke subsidiekanalen voor projectideeën
- ⇒ Mee opstellen van subsidieaanvragen

Indicator

- Alle lokale besturen maken gebruik van de financieringsmogelijkheden en ondersteuning.

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: Mogelijke Europese, federale, Vlaamse en provinciale agentschappen en diensten die Europese, federale, Vlaamse en provinciale projectoproepen uitschrijven, lokale besturen

6.1.1.6. Organisatie van starterscafés

Specifieke acties naar starters toe worden vaak enkel in Gent of in de centrumsteden georganiseerd. Daarnaast is het bereiken van de juiste doelgroep vaak niet zo evident. We willen het aantal starters in de regio verhogen en het lokaal beleid tastbaar maken voor starters/pre-starters.

Deze actie richt zich voornamelijk naar starters detailhandel.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Analyse van bestaande voorbeeld (Starterscafé Geraardsbergen)
- ⇒ Opstellen van een gids met good practices van bestaande principes
- ⇒ Organiseren van starterscafés doorheen de regio

Indicatoren

- Jaarlijkse organisatie van 10 starterscafés in de regio
- Een stijging van het aantal starters in de regio
- Gemiddeld 10 aanwezigen op elk Starterscafé

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: Lokale besturen, Unizo, Voka, Boerenbond, ondernemers

6.1.1.7. Organisatie van Starterclubs in 4 centra van het werkgebied Zuid-Oost-Vlaanderen

Jonge starters hebben nood aan een snelle en niet-academische manier om inzicht te verwerven in de slaagkansen van hun projecten, om relevante contacten te leggen met een ruim netwerk van ervaren ondernemers en experts.

We bieden extra tools en een netwerk aan om jonge starters en jong gestarte bedrijven een goede leidraad en een betere slaagkans te geven bij het opstarten van hun onderneming.

Ervaring leert dat de Breakfastclub van Voka qua bereik en doelgroep complementair werkt aan de starterscafés die eerder een publiek aanspreken op vlak van detailhandel.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Vertalen van de bestaande Breakfastclubs naar Startersclubs op lokaal niveau
- ⇒ Organiseren van Startersclubs doorheen de regio

Indicatoren

- Jaarlijkse organisatie van 6 Startersclubs in de regio
- Gemiddeld 10 aanwezigen per Startersclub

Partnerschap

- Trekker: Voka Oost-Vlaanderen
- Partners: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen, ervaren en startende ondernemers

6.1.1.8. Pilootproject rond kernversterkende vastgoedontwikkeling realiseren

Neergang in kernen, te wijten aan leegstand in handelspanden, straalt af op de omliggende panden, straat en buurt. Verregaande leegstand werkt als negatieve katalysator naar vastgoed toe: verloedering, gevelverval, verlies aan sociale controle.

Een zeer belangrijk instrument om als gemeente te interveniëren en stimuleren is een doelgericht pandenbeleid met concrete interventies. Helaas ontbreekt het bij gemeenten, omwille van bestuurlijke procedures, aan snelheid en daadkracht om gericht sleutelprojecten in de kern te realiseren. Projecten die de private markt, omwille van het negatief straatbeeld en risicovol karakter, zelf niet als eerste durft op te nemen.

We reiken gemeenten een handleiding aan om niet alleen planmatig maar ook daadwerkelijk in te grijpen in het vastgoed in hun handelskern. Door zelf op strategische plekken vastgoedontwikkeling te realiseren, werkt dit als een versneller die bijdraagt tot een klimaat waar private spelers op inhaken en bijdragen tot een opwaardering van het handelspatrimonium.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Via de intercommunale SOLVA wordt op basis van een commercieel-strategisch plan binnen een kern doelgericht ingegrepen met een doordachte aankoop van strategische panden die verbouwd en ingericht worden tot aantrekkelijke panden voor handelaars/ondernemers die zich via vernieuwende huur/koopformules zich lanceren in de kern.
- ⇒ De verworven kennis uit dit pilootproject wordt gedeeld en verrijkt tot een draaiboek voor nieuwe inbreidingsprojecten, al dan niet uitgevoerd door SOLVA

Indicatoren

- Minstens één project wordt opgestart binnen een kern van een van de 23 lokale besturen (schaalgrootte 15.000 tot 25.000 inwoners)
- Draaiboek voor inbreidingsprojecten in handelskernen van kleine steden/gemeenten

Partnerschap

- Trekker: SOLVA
- Partners: betrokken gemeente, Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen, Unizo

6.1.1.9. Beter vermarkten van de regionale hoeve- en streekproducten

In Vlaanderen en in de regio bestaan er verschillende initiatieven met betrekking tot korte keten maar geen van hen omvat een totaalaanbod, is regio-dekkend. Bovendien zijn er heel wat knelpunten rond de distributie van de verkochte producten naar restaurants, particulieren, ...

Het gaat o.a. om:

- Vlapas cvba: coöperatieve van 17 lokale producenten van streekproducten met website en webshop in ontwikkeling
- Voedselteams vzw: lekker eten van dichtbij met focus op bio, groenten en fruit
- 'Recht van bij de boer': netwerk van hoevewinkels van Vlam
- Lekker Oost-Vlaams: een provinciaal initiatief met de promotie van Oost-Vlaamse hoeve- en streekproducten als doelstelling zonder initiatieven m.b.t. distributie en verkoop (website)
- Culinaire fiets- en wandelroutes vb. Waterkersgrachtenwandelroute, Sneukeltocht, ... (sector toerisme)

We willen nagaan hoe we de verschillende initiatieven en systemen kunnen inzetten opdat enerzijds de consument een duidelijk overzicht krijgt van het ruime aanbod aan regionale hoeve- en streekproducten en anderzijds de aanbieders meer gebruik maken van de beschikbare (web)tools om hun aanbod kenbaar te maken.

Daaraan gekoppeld is het de doelstelling om hoe de problematiek van distributie van streekproducenten naar verkooppunten, restaurants en particulieren verbeterd en versterkt kan worden.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Overleg met de diverse websiteaanbieders om tot meer afstemming te komen
- ⇒ Opmaak en uitvoering van een regionaal actieplan zodat meer producenten hun aanbod aan hoeve- en streekproducten kenbaar maken via het web en de al beschikbare webtools meer ingezet worden
- ⇒ Opmaak en uitvoering van een regionaal actieplan om te komen tot een betere distributie van de streek- en hoeveproducten

Indicatoren

- 30% meer producenten die via het web regionale hoeve- en streekproducten aanbieden
- Beter distributie van hoeve- en streekproducten realiseren tegen midden 2019. Dit wordt gemeten via een tevredenheidsbevraging. Streefdoel is om 40% verbetering te bereiken t.o.v. de actuele situatie

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: Provincie Oost-Vlaanderen, Toerisme Oost-Vlaanderen, Toerisme Scheldeland, Toerisme Vlaamse Ardennen, EROV, Boerenbond, Vlapas CVBA, betrokken ondernemers en land- en tuinbouwers, ...

6.1.2. Focus op 'Ruimte om te ondernemen'

6.1.2.1. Website ondernemingsruimte.be verder uitbouwen

Fysieke ruimte om te ondernemen is schaars in onze regio. Bovendien is het voor lokale besturen moeilijk om beschikbare ruimte te kunnen aantonen en opsporen. Nochtans is een goede onderbouwing van de ruimtebehoefte voor economische activiteiten nodig voor de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. Hierbij dient er rekening gehouden te worden met een correct grondgebruik aangezien grond schaarser wordt. Het duidelijk in kaart brengen van de mogelijkheden met het vrijwaren van de open ruimte is hier van cruciaal belang.

Ook ondernemers willen zicht krijgen op het bestaande lokale aanbod aan ondernemingsruimte. Naast een aantrekkelijk ondernemersbeleid hebben ondernemers immers ook nood aan voldoende ruimte om zich te vestigen en eventueel uit te breiden.

Via de website www.ondernemingsruimte.be maken Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen en SOLVA het voor ondernemers eenvoudiger om een geschikt pand of bedrijventerrein te vinden in de regio. De website speelt in op de aanhoudende behoefte om vraag en aanbod van ruimte om te ondernemen in de regio beter op elkaar af te stemmen. Bedrijfsleiders die zich hier willen komen vestigen, krijgen zicht op het bestaande regionale aanbod dat nauw bij hun vraag aansluit. Ondernemers of particulieren kunnen ook eenvoudig hun aanbod toevoegen.

Via deze digitale tool willen we hulp bieden bij het in kaart brengen van beschikbare ondernemingsruimte en bij het samenbrengen van ruimtevraag en -aanbod en de beschikbare ruimte zo goed mogelijk in gebruik nemen en invullen.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Optimaliseren van de website www.ondernemingsruimte.be
- ⇒ Inventariseren en publiceren beschikbare terreinen/gebouwen in de regio
- ⇒ Promoten van de website bij particulieren, lokale besturen en ondernemingen

Indicatoren

- De tool is gekend bij alle lokale besturen als het platform voor aanbod van beschikbare bedrijfspanden en -gronden (eind 2017)
- Jaarlijks stijgt zowel het aantal aangeboden panden/gronden als het aantal bezoekers van de website met minstens 10% en dit op basis van een nulmeting op 01/01/2017
- Jaarlijks minimum 10 matches vraag en aanbod realiseren

Partnerschap

- Trekker: SOLVA
- Partners: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen, lokale besturen

6.1.2.2. Duurzame bedrijventerreinen ontwikkelen

Onze regio kampt met een imagoprobleem rond duurzame energie. Op de kaart van het Burgemeesterconvenant¹ is onze regio, op enkele uitzonderingen na, nog een blinde vlek. Vanuit dit oogpunt is het opportuun om de bedrijventerreinen mee op het klimaatpad te krijgen. De sleutel daarvoor is samenwerking. Bedrijvenverenigingen moeten de weg vinden

¹ Het Burgemeestersconvenant voor klimaat en energie, is een vrijwillig engagement voor lokale besturen om de klimaat- en energiedoelstellingen van de EU op hun grondgebied te verwezenlijken

naar verduurzaming om langer gezond te blijven en de toekomst van hun bedrijventerreinen te verzekeren.

Daarom willen we bedrijventerreinen extra impulsen geven en aansporen tot het verduurzamen en verantwoord omgaan met bestaande ruimte. We voorzien ook acties met als doel de ontwikkeling van kwaliteitsvolle en duurzame bedrijventerreinen waarbij samenwerking tussen de bedrijven gestuurd en gestimuleerd wordt en die bijdraagt tot een substantiële klimaatbijdrage, per bedrijf en in gemeenschap.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Sensibiliseren en realiseren duurzame bedrijventerreinen
- ⇒ Uitrol goede praktijken klimaatplanacties van lokale besturen naar de regio. Deze zijn specifiek gericht op bedrijven.

Indicatoren

- Realisatie van minstens 1 regionaal en 1 lokaal duurzaam bedrijventerrein
- Realisatie van een regionaal klimaatactieplan met acties per gemeente naar duurzaam ondernemerschap toe

Partnerschap

- Trekker: SOLVA
- Partners: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen, POM Oost-Vlaanderen

6.1.2.3. Stimuleren van interbedrijfssamenwerking en bedrijventerreinmanagement

Sinds een tiental jaar staat duurzame bedrijventerreinontwikkeling op de agenda. Bedrijven beseffen het nut van samenwerken om een duurzame toekomst van hun terrein te verzekeren. Kenmerkend voor een duurzaam bedrijventerrein is de samenwerking tussen bedrijven onderling en tussen bedrijven en overheden, gericht op het verbeteren van het (bedrijfs)economisch resultaat, een efficiënter ruimtegebruik, vermindering van de kosten via samenaankopen, ...²

In onze regio moet meer ingespeeld worden op de tendens waarbij de nadruk wordt gelegd op samenwerking om kwaliteitsvolle en duurzame bedrijventerreinen te ontwikkelen. Bestaande bedrijventerreinen zijn daarnaast vaak verouderd en hebben behoefte aan nieuwe impulsen.

Daarom willen we samenwerking tussen ondernemingen stimuleren om voldoende kwaliteitsvolle en duurzame bedrijventerreinen te ontwikkelen.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Realiseren van een vernieuwend concept rond een vereniging van bedrijven als mede-eigenaars van het terrein
- ⇒ Reconversieprojecten van verouderde bedrijventerreinen naar duurzame herbestemming
- ⇒ Ondersteuning van bedrijvenverenigingen
- ⇒ Informeren rond bedrijventerreinmanagement

Indicatoren

- Implementatie van een duurzaam verenigingsmodel van mede-eigenaars op de te realiseren bedrijventerreinen

² Bron: kennisplatform Energie Conversie Parken - EPC

- Realisatie van minstens 1 reconversieproject van een leegstaand, verwaarloosd bedrijventerrein/pandencomplex naar een duurzame herbestemming
- De bedrijvenverenigingen uit de regio doen maximaal beroep op de bestaande subsidie 'duurzame bedrijventerreinen' van de POM Oost-Vlaanderen

Partnerschap

- Trekker: SOLVA
- Partners: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen, POM Oost-Vlaanderen

Om de dienstverlening naar de lokale besturen zo optimaal en vooral zo volledig mogelijk te laten verlopen zal hierrond nauw worden samengewerkt met de diensten van de provincie Oost-Vlaanderen, de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij Oost-Vlaanderen, Unizo en Voka.

6.1.2.4. Begeleiden van lokale besturen in de toepassing van de inzichten en methodieken uit het SPAZIO-project voor Bedrijfshuisvesting buiten bedrijventerreinen

De productieactiviteiten van vele bedrijven zijn vandaag minder milieubelastend dan vroeger. Deze vaststelling laat toe om in de toekomst meer ruimte voor ondernemingsactiviteiten te voorzien via verweving van functies, rekening houdende met de gedragenheid van de omgeving.

Dit betekent dat bedrijfsactiviteiten meer buiten bedrijventerreinen kunnen worden georganiseerd en dat bedrijventerreinen op een meer verscheiden manier kunnen worden ingevuld. Deze methodiek wordt uitgewerkt in het SPAZIO-project (Voka Oost-Vlaanderen).

We willen een aantal lokale besturen begeleiden in de toepassing van deze nieuwe inzichten en methodiek.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Contacteren gemeentebesturen en ambtenaren ruimtelijke ordening voor de voorstelling van het draaiboek SPAZIO
- ⇒ Analyseren van de mogelijke woon-werkgebieden binnen de verschillende gemeenten
- ⇒ Begeleiden van de gemeenten die een woon-werkgebied (multifunctionele zone) willen ontwikkelen

Indicatoren

- Tegen eind 2018 laten 6 lokale besturen zich begeleiden in het ontwikkelen van een multifunctionele zone.

Partnerschap

- Trekker: Voka Oost-Vlaanderen
- Partners: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen, SOLVA, lokale besturen

6.1.2.5. Voorbeeldproject rond creatie van ruimte om te ondernemen in (voormalige) bedrijfspanden in woongebied realiseren

Leegstaande en verwaarloosde bedrijfspanden, leegstaande kerken en hoeses, historisch gegroeid maar doorheen de tijd omsingeld door woonbebouwing, creëren kankerplekken in woongebieden. Wanneer al ingegrepen wordt, is totale afbraak de makkelijkste maar weinig creatieve oplossing om het probleem letterlijk weg te werken. Bovendien is de evidente

herbestemming om de gesaneerde plek vol te bouwen met een uniforme bestemming: wonen.

We mikken op de realisatie van een voorbeeldproject waarbij een leegstaand fabriekspand, gelegen in woongebied, op basis van een haalbaarheidsonderzoek omgeturd wordt tot een multifunctioneel complex waarbij nieuwe economische activiteit naar het woongebied aangetrokken wordt en waarbij vermenging van functies niet alleen complementair en verzoenbaar zijn met de buurt, maar ook de aantrekkelijkheid van de buurt verhogen.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Terreinonderzoek naar mogelijke sites in de 23 steden en gemeenten, gevolgd door haalbaarheidsonderzoek met selectie van proefproject
- ⇒ Opmaak masterplan voor proefproject in woongebied met analyse van mogelijke economische activiteiten, draagkracht van de buurt, ruimtelijke bestemming (swijziging), ...
- ⇒ Realisatie van het herbestemmingsproject

Indicatoren

- Rapport met analyse van leegstaande bedrijfsruimtes in de 23 steden en gemeenten in werkingsgebied (2017)
- Een masterplan voor het weerhouden proefproject (2018)
- Opstart realisatie van het economisch herbestemmingsproject (2019)

Partnerschap

- Trekker: SOLVA
- Partner: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen

6.1.2.6. Promoten en testen van vernieuwende cohousing formules voor starters en spin offs

Jonge ondernemingen hebben in vele gevallen vooral behoefte aan financiële middelen, een dynamisch netwerk en een degelijke, betaalbare behuizing op een inspirerende locatie.

2 bijzondere vormen van bedrijfsruimtes (pop in en cohousing) kunnen kansen bieden aan spin offs en andere starters. Deze vormen zo een aanvulling op wat beschikbaar is op de meer 'klassieke markt' van bedrijfsvastgoed. Door in te trekken in de beschikbare ruimten van een actief bedrijf (pop in) of met meerdere bedrijven samen een bedrijfsgebouw te gebruiken, ontstaat een dynamiek die zowel een meerwaarde betekent voor het jonge bedrijf als voor het gastbedrijf.

Binnen deze concepten willen we een programma aanbieden van coaching van starters door meer ervaren ondernemers.

Deze nieuwe formules van cohousing zijn in de eerste plaats – maar niet uitsluitend – gericht op jong gestarte ondernemingen. Ook voor andere bedrijven kan dit concept een meerwaarde betekenen.

Hierbij willen wij bijzondere aandacht besteden aan zorggerelateerde bedrijven. Voortbouwend op de resultaten van het co-creatietraject TAK 27 / Voka willen wij de troeven van het werkgebied verder ontwikkelen en promoten om startende, zorggerelateerde initiatieven te begeleiden en te ondersteunen.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Inventariseren van spin-offs met link naar werkgebied

- ⇒ Inventariseren en digitale presentatie van aanbod pop ins en cohousing (link met de website ondernemingsruimte.be)
- ⇒ Vormen van een netwerk van ervaren coaches
- ⇒ Opzetten van 5 pilootprojecten

Indicatoren

- Een inventaris van jonge bedrijven (spin offs) in de regio
- Minstens 10 cohousing en pop-in locaties uit de regio zijn geregistreerd in de tool
- Een netwerk van 10 ondernemers-coaches in de regio
- 5 concrete cases waar een (startende) ondernemer in een bestaande onderneming is gehuisvest

Partnerschap

- Trekker: Voka
- Partners: Lokale besturen, bedrijven, SOLVA en andere streekactoren

6.1.2.7. Onderzoeken, promoten en ondersteunen projectaanvragen voor cofinanciering voor alle voorgaande acties

Zowel Europa, Vlaanderen als de provincie stellen middelen ter beschikking aan de lokale besturen en bedrijvenverenigingen om in te zetten op ruimte om te ondernemen. Het opzoeken van subsidies is een complex en tijdrovend proces. Lokale besturen en ondernemers vinden moeilijk een weg door dit kluwen van aanbod en voorwaarden.

We willen bedrijvenverenigingen en lokale besturen uit onze regio maximaal toeleiden naar subsidieoproepen en andere mogelijkheden om in te zetten op duurzame bedrijventerreinen en ruimte om te ondernemen en hen begeleiden bij de uitwerking van hun subsidiedossier.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Verstrekken van informatie over nieuwe of komende subsidie-oproepen
- ⇒ Contacten leggen tussen mogelijk interessante partners voor projecten
- ⇒ Mee opstellen van subsidieaanvragen

Indicatoren

- Alle bedrijvenverenigingen en lokale besturen maken gebruik van de financieringsmogelijkheden en ondersteuning.

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid- Oost-Vlaanderen
- Partners: Mogelijke Europese, federale, Vlaamse en provinciale agentschappen en diensten die Europese, federale, Vlaamse en provinciale projectoproepen uitschrijven, lokale besturen

6.1.3. Regionaal toerisme economisch beter exploiteren

6.1.3.1. Opedane kennis binnen het project 'beleefbaar Denderland' van het Strategisch Project Denderland concretiseren naar economische opportuniteiten

De analyse van de twee deelopdrachten vanuit socio-economische invalshoek van het ontwikkelingsprogramma van het Strategisch Project Denderland vormen het uitgangspunt van onze acties.

Deze twee deelopdrachten zijn:

- Waar liggen kansen voor lokale ondernemers (horeca-aanbod, logies, fietsverhuur, waterrecreatie, ...)?
- Hoe versterken we de lokale plattelandseconomie?

Vanuit de analyse, bevindingen en voorstellen willen we komen tot een aantal voorstellen/acties om het segment 'Toerisme' te vertalen naar meer lokale economie in de regio. Hierbij kunnen de leerelementen van dit ontwikkelingsprogramma ook aangepast vertaald worden naar de regio Vlaamse Ardennen.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Voorstelling en bespreking van de bevindingen, analyse 'Ontwikkelingsprogramma Denderland' - van de twee hierboven aangehaalde segmenten - aan alle belanghebbenden tijdens een publiek moment
- ⇒ Opvolging van dit 'publiek moment' en uitwerken van concrete voorstellen en acties
- ⇒ Vertaling naar de regio Vlaamse Ardennen van de leerelementen Denderland en meest markante vaststellingen
- ⇒ Opmaak en uitwerken van concrete voorstellen en acties voor de regio Vlaamse Ardennen

Indicatoren

- 80 deelnemers en 5 lokale besturen aanwezig op publiek moment najaar 2017
- 10 concrete acties en voorstellen die de lokale economie/horeca versterken, zowel in de Denderregio als in de regio Vlaamse Ardennen
- Opstart van 3 zelfstandige zaken gerelateerd aan deze acties en voorstellen
- Stijgend aantal overnachtingen in de regio

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: Strategisch Project Denderland, Unizo, Voka, Boerenbond, Toerisme Scheldeland, Toerisme Vlaamse Ardennen, Toerisme Oost-Vlaanderen, Unizo, Voka, lokale besturen, ...

6.1.3.2. Econotouren vormgeven

We gaan op zoek naar een vernieuwend toeristisch aanbod dat inspeelt op de eigenheid van de Denderstreek, een regio gelegen tussen grote (ook toeristische) attractiepolen zoals Gent, Brussel en Antwerpen.

De economische geschiedenis van de streek liet een boeiend en te weinig gekend industrieel erfgoed na. In combinatie met de huidige activiteiten van een aantal opmerkelijke bedrijven, is het mogelijk om een origineel toeristisch aanbod samen te stellen – via thematische bedrijfsbezoeken – voor een breed en internationaal publiek. Dit moet bijdragen tot meer promo voor de regio en een betere invulling van de vacatures doordat de bedrijven vaak onvoldoende gekend zijn.

We willen een programma van recreatieve fietsroutes uitwerken die een combinatie maken van industrieel (economisch) erfgoed in combinatie met hedendaagse bedrijven in de streek, hun producten en merken met een bovenlokale en internationale uitstraling.

We zien hier volgende opportuniteiten

- Valorisatie van het economisch (industrieel, logistiek) patrimonium
- Aandacht voor hedendaagse en toekomstgerichte activiteiten van toonaangevende bedrijven
- Nieuwe manier om een toeristisch patrimonium te ontginnen

- Aanspreken van een breed publiek dat ondernemerschap leert kennen op een creatieve manier
- Betrekken van jongeren door professionele kansen in eigen streek onder de aandacht te brengen en zo de braindrain naar andere steden af te remmen

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Inventarisatie van bedrijven (sectoren: voeding, materialen en textiel) en erfgoedlocaties
- ⇒ Inventarisatie van de mogelijkheden om bedrijfsaanbod te doen op traject (folder, bedrijfsbezoek, filmpje, ...)
- ⇒ Prospectie van de deelnemende bedrijven
- ⇒ Uitwerken van één dergelijke (fiets)route in een aantrekkelijke lus
- ⇒ Beschrijving en documentatie opmaken
- ⇒ Uitwerken van promotiecampagne
- ⇒ Lancering van traject
- ⇒ Evaluatie ervan bij deelnemers/gebruikers en andere relevante actoren / organisaties

Indicatoren

- 1 globale route met 15 attractiepolen (gemengd: erfgoed, hedendaagse bedrijfspolen met de klemtoon op voeding, materialen en textiel)
- Minimum 1 communicatiedrager met traject
- Minimum 300 deelnemers in 2018 die het traject afleggen
- Een tevredenheidsscore van minimum 7/10

Partnerschap

- Trekker: Voka Oost-Vlaanderen
- Partners: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen, Toerisme Oost-Vlaanderen, regionale bedrijven

6.2 Mobiliteit als noodzakelijke voorwaarde voor regionale socio-economische ontwikkeling

We willen

- De ontsluiting van de regio verbeteren
- Duurzaam woon-werkverkeer in de regio promoten en stimuleren
- De uitbouw van het Gewestelijk Expresnet (GEN-netwerk) van Brussel richting onze regio blijvend opvolgen gezien de evolutie van de treinverbindingen tussen de regio en richting Brussel en Gent en vanuit het feit dat we een uitgesproken pendelregio zijn
- Transport van goederen te water - Dender en Bovenschelde - aanmoedigen en bevorderen. Dit is een focus die veel kansen biedt voor de regio gezien aanwezigheid van de 2 rivieren. Vlaanderen dient hiervoor echter nog een aantal structurele ingrepen uit te voeren vooraleer dit echt kansen biedt om een omschakeling te realiseren van vrachtvervoer naar meer watergebonden transport.
- De winkelcentra te ontlasten door een andere manier van toelevering van winkels, ondernemingen en magazijnen te initiëren.

Acties

6.2.1. Ontsluiting van de regio – N41, N42 en N60 als belangrijke ontbrekende schakels in het wegennet vanuit oogpunt socio-economische ontsluiting

Dit zijn wegendossiers waarvan voor een aantal al meer dan 20 jaar plannen zijn opgemaakt en die nog niet werden gerealiseerd.

We willen het ruime regionale draagvlak inzake deze noodzakelijke ontsluiting continueren en vanuit deze algemene regionale gedragenheid de nodige opvolging en signaalfunctie permanent waarnemen en concreet invullen.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Permanente signaalfunctie naar de hogere overheden toe, inclusief de provincie, om over te gaan tot een snelle realisatie van deze ontbrekende schakels. Hiertoe zullen de regionale Vlaamse parlementairen permanent geappelleerd worden.
Noot: Secundaire wegen (volgens PRS) worden door Vlaams gewest aangelegd, maar bv. procedure tot bouwdoosier wordt voorbereid door provincie (zowel PRUP als MER)
- ⇒ Zorgen dat het ruime draagvlak dat hiervoor in de regio aanwezig is, behouden blijft en ook zichtbaar aanwezig blijft in en buiten de regio.
- ⇒ Organisatie van een jaarlijks regionaal infomoment over de stand van zaken van deze wegendossiers waarbij het Agentschap Wegen en Verkeer toelichting komt geven.
- ⇒ Finale goedkeuring van het Vrachtroutenetwerk door de minister mee bepleiten vanuit de regio, in functie van afspraken rond zwaar vervoer, beschermen van woonstraten en conflicterende tonnagebependingen die gemeenten invoeren. Hiertoe zal bovenlokaal overleg georganiseerd worden met clusters van gemeenten om de situatie te analyseren, te bespreken en de gepaste probleemoplossende acties uit te werken.
- ⇒ Aanleveren van het nodige beschrijvend en cijfermateriaal om het economisch nut van deze noodzakelijke wegendossiers te onderbouwen en dit op vraag van het Agentschap Wegen en Verkeer en andere (administratieve) overheden, lokale besturen, sociale partners, ...

Indicatoren

- Jaarlijks infomoment
- Jaarlijks bovenlokaal overleg rond het Vrachtroutenetwerk
- Minstens 1 publicatie over dit onderwerp in de regionale pers per jaar
- Beleidsaanbeveling naar hogere overheden toe: 1 x per jaar
- Stand van zaken mobiliteitsdossiers staat op de agenda van het semestrieel Burgemeesters- en Parlementairenoverleg

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: Betrokken lokale besturen, regioparlementairen, Agentschap Wegen en Verkeer, sociale partners, SOLVA, provincie Oost-Vlaanderen en andere regio-actoren en -organisaties.

6.2.2. Acties om duurzaam woon-werkverkeer te bevorderen

Mobiliteit is een essentieel onderdeel van onze samenleving. Aan het begin van de 21ste eeuw zijn we mobieler dan ooit. Mensen verplaatsen zich om te werken, school te lopen, maar ook om te ontspannen, te winkelen, ... Goederen vinden hun weg naar bedrijven, winkels en consumenten. Mobiliteit is dan ook één van de drijvende krachten geworden

achter de socioculturele, maar ook socio-economische ontwikkeling van mens en maatschappij.

Het woon-werkverkeer is een essentieel onderdeel van deze mobiliteit. Duurzaam woon-werkverkeer biedt alternatieven aan die beter inspelen op onze vervoersbehoeften.

Duurzaam woon-werkverkeer omvat een breed scala aan mogelijkheden en instrumenten. Daarnaast is duurzaam woon-werkverkeer geen standaardproduct, dat hapklaar opgediend kan worden. De vormgeving van duurzaam woon-werkverkeer is sterk afhankelijk van de situatie in en om een bedrijf.

We gaan acties opzetten die een beter en duurzamer woon-werkverkeer bevorderen en ondersteunen.

- ⇒ Duurzaam woon-werkverkeer vorm geven door lokale besturen, bedrijvenverenigingen en ondernemingen te informeren en in overleg met deze stakeholders hiervoor stimulansen uitwerken. Meer gebruik van (al dan niet elektrische) fietsen, carpoolen, ...
- ⇒ Ondersteunen en mee realiseren van initiatieven vanuit de provincie en Vlaamse overheid tot realisatie van Lange Afstandsietspaden, met aandacht voor de verbindingen tussen de centrumsteden en hoofddorpen.
- ⇒ Twee concrete pilootprojecten duurzaam woon-werkverkeer in de regio realiseren
- ⇒ Permanent informeren over mogelijke cofinanciering voor duurzame woon-werkverkeerprojecten zoals het Pendelfonds, mobiliteitsprojecten van de provincie Oost-Vlaanderen, ...
- ⇒ Opnemen van signaalfunctie in geval de verdere ontwikkeling van het GEN richting onze regio duidelijk en concreet wordt

Indicatoren

- Opmaak van minimum 5 e-flashes per jaar in verband met duurzaam woon-werkverkeer
- Jaarlijks artikel in de gemeentelijke infobladen omtrent dit thema
- Effectieve realisatie van twee concrete pilootprojecten
- Beleidsaanbeveling rond GEN naar hogere overheden toe: 1 x per jaar

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: Lokale besturen, bedrijvenverenigingen, lokale ondernemingen, provincie Oost-Vlaanderen, NMBS, ...

6.2.3. Slim en ecologisch beleveren in de centra van steden

Het drukke vrachtvervoer voor de nodige toelevering voor winkels en ondernemingen in het centrumgedeelte van de centrumstad Aalst en de vijf andere steden Geraardsbergen, Ninove, Oudenaarde, Ronse en Zottegem, is een zware belasting voor de mobiliteit in deze steden.

Bij een centralisatie en opslagruimte aan de rand van deze steden is er veel minder hinder en bovendien levert dit tijd (en dus ook besparing) op voor de vele leveranciers.

We willen voorzieningen treffen voor centralisatie en vandaar één centraal distributiesysteem ontwikkelen. Dit zorgt voor een groot pakket aan plus: minder verkeer in het centrum, minder files (tijdens de spitsuren), minder vervuiling, ...

Bij de uitwerking van deze belevering is het ook mogelijk om de omgekeerde beweging te faciliteren. Aangekochte goederen centraliseren en deze via bepaalde gebundelde trajecten

laten leveren bij particulieren. Dit kan eventueel gebeuren door inzet van sociale economieprojecten.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Informeren van lokale besturen wat mogelijk is in verband met 'slim beleveren' door presentatie van welke steden dit nu al doen
- ⇒ Uitwerken van een aanbod van externe audit om voor hun stad de mogelijkheid te hebben om een totaalaanbod en manier van werken van slim beleveren voor hun stad uit te werken
- ⇒ Twee pilootprojecten in de regio opstarten en invoeren
- ⇒ Opvolging en evaluatie van deze twee pilootprojecten
- ⇒ Leerelementen overdragen naar andere steden
- ⇒ Draaiboek opmaken voor lokale besturen rond de mogelijkheden en aanpak van 'slim beleveren'

Indicatoren

- Draaiboek is aangeboden aan de 23 lokale besturen
- Opvolggesprekken met 6 lokale besturen over het draaiboek
- Uitvoering twee pilootprojecten

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: Lokale besturen, retailsector, Unizo, lokale ondernemers, relevante deskundigen en experts, ...

6.3 Een optimale regionale matching van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt

6.3.1. **Betere begeleiding Art.60 met als doel doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt**

Binnen het huidige ESF-project '*Betere begeleiding art.60 om te komen tot meer doorstroom naar het reguliere arbeidscircuit*' is er een Lerend Netwerk OCMW's opgestart. Dit Lerend Netwerk brengt 9 OCMW's samen om algemeen te komen tot een betere begeleiding en meer uitstroom naar het normaal economisch circuit. Dit ESF-project loopt eind 2016 af maar de deelnemende OCMW's zijn sterk vragende partij om dit te continueren en te versterken.

Onze doelstelling is tweeledig:

- Komen tot meer uitstroom van art.60 naar het regulier circuit door van elkaar te leren. Hierbij is de effectieve 'warme overdracht' van de art.60 naar VDAB toe een belangrijk gegeven.
- Komen tot een betere en vlottere samenwerking en interactie tussen de OCMW's en VDAB.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Lerend Netwerk OCMW's voor trajectbegeleiders continueren en uitbreiden naar alle OCMW's toe om te komen tot een meer uniforme manier van werken en het hanteren van goed bruikbare screeningsinstrumenten. De maximale afstelling van de door OCMW's en VDAB gebruikte screeningsinstrumenten is een belangrijke noodzaak. Het Lerend Netwerk dient ook om kennis te delen en gerichte info te verspreiden.
- ⇒ Beleidsmatig in de regio komen tot meer uniformiteit in het statuut van de art.60'ers: bvb. verloning, al dan niet ontvangen van maaltijdcheques, ... Hiertoe zullen de voorzitters

van de OCMW's geïnformeerd worden van de zaken die besproken zijn en van voorstellen die uitgewerkt zijn binnen het Lerend Netwerk.

- ⇒ Organisatie en opvolging van jaarlijks overleg met de OCMW-voorzitters om deze problematiek te bespreken en te komen tot effectieve beleidsmatige aanpassingen aan het statuut van de art.60.

Indicatoren

- Het Lerend Netwerk wordt minimum 3x per jaar georganiseerd.
- 10% meer tevredenheid over de interactie en wisselwerking tussen VDAB en OCMW's op basis van een tevredenheidsbevraging en tegenover de nulmeting van najaar 2015
- 10 extra bedrijven die art.60-werknemers tewerkstellen in de regio
- 20% meer uitstroom naar de reguliere economie in de projectperiode tegenover een nulmeting van december 2016

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: VDAB en OCMW's in de regio

6.3.2. Van PWA naar Wijkwerken faciliteren

Tegen midden 2017 dient de hervorming van PWA naar 'Wijkwerken' afgerond te zijn en moet er een aanbod in verband met 'Wijkwerken' in de regio beschikbaar zijn.

Onze doelstelling is de overgang van PWA naar Wijkwerken te faciliteren en te komen tot een regiodekkend aanbod van Wijkwerken.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Via een digitale bevraging (voorjaar 2017) bij lokale besturen en PWA's gaan we na wat de intenties, noden en knelpunten zijn in verband met de omschakeling van PWA naar 'Wijkwerken'.
- ⇒ Op een aansluitend algemeen infomoment wordt toelichting en aanzet van regionale invulling gegeven voor dit thema. Hierbij zal ook nagegaan worden welke gemeenten en steden er mogelijks in clusters kunnen werken.
- ⇒ Organisatie van een jaarlijks uitwisselings- en overlegmoment voor de algemene opvolging en evaluatie. Hierbij zal ook aandacht zijn om de nodige beleidsadviezen te formuleren en regionale verbetervoorstellen uit te werken.

Indicatoren

- In het najaar van 2017 is er een gebiedsdekkend aanbod voor Wijkwerken.
- Jaarlijks minstens 1 beleidsadvies naar hogere overheden toe
- Formuleren van 5 verbetervoorstellen voor de regionale wijkwerking

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: VDAB, sociale partners, lokale besturen, PWA's, ...

6.3.3. Sensibiliseren en informeren van lokale besturen, bedrijven en organisaties in verband met de werking van de VDAB, tewerkstellingsmaatregelen en Vlaams werkgelegenheidsbeleid

De werking van VDAB, de federale en Vlaamse tewerkstellingsmaatregelen en de concrete invulling van het Vlaams werkgelegenheidsbeleid is voortdurend in beweging en wijzigt permanent. Vaak zien de personen die er beroep moeten op doen door de bomen het bos niet meer.

We willen er voor zorgen dat de bestaande tewerkstellingsmaatregelen meer en beter ingezet worden in de regio.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Organisatie van infomomenten, al dan niet over bepaalde deelthema's van het werkgelegenheidsbeleid (bv. tewerkstelling van arbeidsgehandicapten, aanbieden van werkplekcleren). Er is minimum één jaarlijks algemeen infomoment voor bedrijven, lokale besturen en relevante organisaties.
- ⇒ Opstellen van een overzicht van regionale initiatieven zoals themasessies over werk, jobbeurzen, blind-dates, ... (een soort regionale kalender) om te komen tot een betere afstemming en overlap te vermijden. Dit dient ook om mogelijke blinde vlekken/hiaten in te vullen
- ⇒ Inventarisatie van de beschikbare info over tewerkstellingsmaatregelen (websites, overzichten, ...)
- ⇒ Aandacht hebben voor belangrijke wijzigingen in het werkgelegenheidsbeleid en dit op een optimale manier vertalen naar de regio toe. Hierbij wordt gedacht aan digitale infoflashes, aanbieden van teksten om op te nemen in de gemeentelijke infobladen of andere relevante publicaties.

Indicatoren

- Semestrieel overzicht van regionale werkgerelateerde initiatieven
- 4 digitale e-flashes over het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid
- 1 maal per jaar een event dat ruime weerklank krijgt in de regio in verband met de inzet van Vlaamse werkgelegenheidssteunmaatregelen
- Beleidsaanbeveling aan hogere overheden op basis van de leerelementen uit het event

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: VDAB, sociale partners, lokale besturen, opleidingsorganisaties, Werkplekarchitecten, ...

6.3.4. Beter aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt – werkplekcleren en duaal leren en aanbod van stages in secundair (technisch en beroeps) en hoger onderwijs mogelijk maken

Komen tot een goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt is een complex gegeven en niet zo evident om direct in de praktijk in te voeren. Hiertoe is er veel regionaal overleg nodig om te komen tot goede structurele samenwerkingen tussen onderwijs en werkgevers.

Het optimaal inzetten van de huidige tools om deze efficiënt in te zetten in de regio vormt een grote uitdaging.

Werkplekleren is gericht op het aanleren en toepassen van algemene competenties en arbeids- en beroepsgerichte competenties, in een werksituatie die tegelijk een leeromgeving is. Via werkplekleren krijgen leerlingen en werkzoekenden de mogelijkheid om rechtstreeks op de werkvloer kennis te verwerven waarbij men kan proeven van de reële werkomstandigheden in een bedrijf.

Zowel voor de lerende als voor het bedrijf biedt werkplekleren voordelen. De lerende is in staat om een beter onderbouwde studie- en beroepskeuze te maken; krijgt meer voeling met de arbeidsmarkt en verwerft algemene en beroepsgerichte competenties. Werkgevers slaan een brug naar potentiële toekomstige medewerkers en hebben een extra tool om hun noden op de arbeidsmarkt te vervullen.

Het Vlaamse werkgelegenheidsbeleid besteedt terecht veel aandacht aan Werkplekleren. Wij willen zorgen voor een voldoende en kwalitatief aanbod van werkplekken, stageplaatsen, werkvloeren voor diverse vormen van werkplekleren en/of werkervaring.

We willen in Zuid-Oost-Vlaanderen een voorbeeldrol spelen op vlak van duaal leren en werkplekleren door concrete pilootprojecten op te starten waar scholen en bedrijven intens samenwerken. We hopen zo het aanbod van kwalitatieve werkplekken sterk te verhogen.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Inventarisatie van good practices in de regio rond duaal leren en werkplekleren
- ⇒ Organisatie van infomomenten
- ⇒ Scholen en bedrijven in Zuid-Oost-Vlaanderen informeren over de mogelijkheden van een duaal systeem en hen ondersteunen bij de opstart ervan
- ⇒ Opstart van een overlegstructuur 'onderwijs-arbeidsmarkt' bestaande uit scholen, bedrijven, sectororganisaties, VDAB, ... om de samenwerking tussen scholen en bedrijven te optimaliseren, duaal leren en werkplekleren goed uit te bouwen in de regio, aanbod stages ruim bekend te maken, ...
- ⇒ Opzetten van ten minste 1 duaal traject in een school, in samenwerking met verschillende bedrijven

Indicatoren

- Er zijn midden 2019 minimum 100 bedrijven en lokale besturen die stageplaatsen, werkplekleren in diverse vormen, ... aanbieden
- Ruime wisselwerking en interactie tussen onderwijs en bedrijfsleven
- Vanuit de werkgroep/overlegstructuur zijn er drie testprojecten in opstartfase of uitgevoerd tegen midden 2019.

Partnerschap

- Trekker: Voka Oost-Vlaanderen
- Partners: de vier centra deeltijds onderwijs van de regio, andere scholen, sociale partners, VDAB, sectororganisaties, RTC, ...

6.3.5. Acties die de doorstroom van anderstalige werkzoekenden naar de reguliere arbeidsmarkt faciliteren en bevorderen

In de regio kennen een groot aantal niet werkende werkzoekenden (NWWZ) geen of nauwelijks Nederlands. Vooral in Aalst, Denderleeuw, Ninove, Geraardsbergen en Ronse wonen een groot aantal van deze NWWZ. Maar ook OCMW's van andere steden en gemeenten hebben te maken met de problematiek van anderstaligen en geen of weinig aansluiting te vinden met de arbeidsmarkt.

Hierbij is het ook de doelstelling om de huidige beschikbare maatregelen en tools, zoals Taal-IBO's, taalstages, sectorondersteunende taalacties, ... meer, beter en veelvuldiger in te zetten in de regio.

Een ad hoc werkgroep zal de problematiek in kaart brengen voor de regio, acties uitwerken en zorgen voor de nodige opvolging en evaluatie.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Verzamelen van alle mogelijke data en opmaak van een kwalitatieve en kwantitatieve analyse van de problematiek.
- ⇒ Opmaak en publicatie van een brochure tools aanpak taalkloof: Er zijn heel wat tools, middelen en ondersteunende maatregelen beschikbaar om de taalkloof naar de reguliere arbeidsmarkt te overbruggen. Vaak zijn deze niet of te weinig gekend. De werkgroep inventariseert alle tools en verwerkt deze in een brochure bestemd voor trajectbegeleiders van de verschillende organisaties en werkgevers.
- ⇒ Jaarlijks twee overlegmomenten met de diverse organisaties die werken rond deze problematiek om te komen tot een betere afstemming van het globale aanbod. Daarnaast zal ook de opvolging gebeuren van de afgesproken (voorstel)acties binnen dit overleg.
- ⇒ In de steden en gemeenten waar de problematiek het grootst is – Aalst, Denderleeuw, Ninove, Geraardsbergen en Ronse - zal er in overleg met de lokale besturen jaarlijks minimum 1 actie opgestart worden om de toeleiding naar de arbeidsmarkt te verhogen.
- ⇒ Permanente signaalfunctie naar de hogere overheden toe van deze specifieke regionale taalproblematiek. Hierbij is het de bedoeling om systematisch in kaart te brengen waarom de regio meer middelen nodig heeft om deze taalproblematiek effectief en efficiënt aan te pakken.

Indicatoren

- Brochure tools aanpak taalkloof – zowel digitaal als op papier – inclusief jaarlijkse update
- Jaarlijks twee overlegmomenten met streekactoren
- Jaarlijks minimum 5 acties rond verhoging toeleiding naar de arbeidsmarkt in samenwerking met lokale besturen
- Een jaarlijkse stijging van 10% taal-IBO's in de regio

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: lokale besturen, VDAB, sociale partners, Huis van het Nederlands, Leerpunt, ...

6.3.6. Opmaak samenwerkingsovereenkomsten voor een inclusief arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid met lokale besturen, VDAB en andere lokale arbeidsmarktactoren met specifieke aandacht voor jeugdwerkloosheid en ouderen

Binnen het algemeen werkgelegenheidsbeleid is het mogelijk dat elk lokaal bestuur of een cluster van gemeenten met eenzelfde arbeidsmarktprofiel zelf eigen accenten legt om de lokale inkleuring weer te geven. Dit gebeurt hoofdzakelijk bij kleinere lokale besturen te weinig vandaag.

In het verleden hebben we deze oefening al met Ronse en Geraardsbergen uitgevoerd. Het 'Maatwerkplan Ronse' en 'Concordia 2020' voor Geraardsbergen zijn daar de resultanten van.

Het is zaak om ook andere lokale besturen ervan te overtuigen een eigen lokaal werkgelegenheidsbeleid in te kleuren en mee vorm te geven door een proces op te starten van het lokaal bestuur, VDAB, PWA, OCMW en andere relevante arbeidsmarktactoren en opleidingsorganisaties om te komen tot een concreet actieplan inclusief de nodige samenwerking en interactie op lokaal vlak. Dit kan vanuit de eigen gemeente of stad gebeuren of in een cluster van gemeenten.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Proces op gang zetten zodat er tegen voorjaar 2019 zeker 5 samenwerkingsovereenkomsten met lokale besturen en/of clusters afgerond zijn in de regio.
- ⇒ Permanente opvolging, bijsturing en uitwerken van nieuwe acties binnen deze samenwerkingsovereenkomsten en de actieradius ervan.
- ⇒ Bovenlokaal overleg organiseren als stimulans en om signalen te vertalen naar de hogere overheden toe.

Indicatoren

- 5 lokale samenwerkingsovereenkomsten met VDAB, lokaal bestuur en partners
- Minstens 10 gerichte acties naar werkzoekenden toe
- Minstens 12 aanwezig lokale besturen op het jaarlijks bovenlokaal overleg rond inclusief arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen, netwerkmanager VDAB
- Partners: VDAB, lokale besturen

6.3.7. Sociale economie in Zuid-Oost-Vlaanderen versterken

Momenteel zijn twee clusters sociale economie actief binnen de regio: 'Handel Samen & Sociaal' voor Aalst en 5 andere gemeenten/steden en 'SEVA' voor Geraardsbergen en 4 andere lokale besturen.

Daarnaast is het zo dat de 'sociale economie' eerder beperkt aanwezig is in de regio, de daaraan gekoppelde initiatieven niet zo goed gekend zijn binnen de regio en er nog quasi geen wisselwerking is tussen de sociale economie en de reguliere economie.

Onze doelstelling is drieledig:

- Komen tot meer sociale economieprojecten en dus ook meer tewerkstelling van specifieke doelgroepen in de regio.
- Betere doorstroom/uitstroom vanuit de sociale economie naar de reguliere economie
- Meer actieve interactie en wisselwerking tussen beiden opstarten.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ In kaart brengen van het aantal plaatsen binnen de sociale economie + de nodige analyse doen
- ⇒ Opvolgen van het Vlaams beleid en vertalen naar de regio toe. Hierbij zal ook gepast overleg worden georganiseerd indien dit nodig blijkt.
- ⇒ In kaart brengen van de specifieke knelpunten voor de regio. Hiertoe zal een digitale bevraging gedaan worden bij de in de regio actieve sociale-economie-organisaties
- ⇒ Samen met de twee clusters actieve promotie doen in de regio van de werking van de sociale economie-organisaties en de mogelijkheden tot samenwerking met lokale besturen en reguliere bedrijven die er zijn op allerlei vlakken.
- ⇒ Organisatie van twee events per jaar waar sociale economie en reguliere bedrijven elkaar leren kennen en waarderen en voorstellen tot samenwerkingen kunnen smeden.

- ⇒ Stimuli geven naar lokale besturen toe om 'sociale clausules' bij openbare aanbestedingen en grote openbare werken op te nemen en effectief uit te voeren.

Indicatoren

- Tegen midden 2019 zijn er 10 nieuwe samenwerkingsprojecten tussen lokale bedrijven en lokale overheden opgestart.
- Sociale economie is meer uitgebouwd in de regio. Nulmeting in december 2016 van het dan actueel aanwezige tewerkstellingen/arbeidsplaatsen binnen de sociale economie.
- Een verhoogde uitstroom van 10% van sociale economie naar de reguliere economie tegen het einde van de projectperiode.
- Tegen midden 2019 zijn er 5 lokale besturen die een of andere vorm van 'sociale clause' hebben geconcretiseerd.

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen met de twee verantwoordelijken van 'Handel Samen & Sociaal' en 'SEVA'
- Partners: Sociale partners, lokale besturen, sociale economie-projecten, provincie Oost-Vlaanderen, ondernemingen, VDAB, ...

6.3.8. Acties i.v.m. knelpuntberoepen en moeilijk in te vullen vacatures

Algemeen is gekend dat de technische profielen – van onderhoudsmecaniciën over technicus tot technisch leidinggevende – vaak knelpuntberoepen zijn.

Daarnaast blijven ook de andere 'klassiekers' op de VDAB-knelpuntenlijst staan: beroepen uit de gezondheidszorg, ICT-specialisten, chef-koks, vrachtwagenbestuurders, ...

Ten slotte blijkt echter ook dat een aantal vacatures blijven openstaan waarvoor geen of weinig ervaring vereist is in combinatie met maximum een diploma tweede graad secundair onderwijs.

We willen vacatures voor laaggeschoolden sneller en beter invullen.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Analyse van de knelpuntberoepen voor de regio en welke vacatures er langdurig blijven openstaan.
- ⇒ O.b.v. de analyse uit de eerste actie wordt een actieplan uitgewerkt hoe we door mobiele en andere opleidingen hierop een antwoord kunnen bieden en op maat opleidingen aanbieden.
- ⇒ Specifiek naar de zorgberoepen wordt met de sector en zorginstellingen een actieplan opgesteld om het aanbod aan inleefstages, werkplekleren, ... te verhogen.

Indicatoren

- Actieplan rond zorgberoepen
- Actieplan voor aanpak knelpuntberoepen

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: VDAB, Unizo, Voka, vzw Zorginnovatiecluster, onderwijsinstellingen die een aanbod van zorgberoepen hebben, zorginstellingen, ...

6.3.9. Inzetten op flankerende maatregelen mobiliteit, kinderopvang en digitale geletterdheid

Voorafgaand aan de acties toegespitst op mobiliteit, kinderopvang en digitale geletterdheid willen we een (digitale) bevraging uitvoeren bij VDAB- en OCMW-trajectbegeleiders en bij werkzoekenden rond knelpunten m.b.t. flankerende maatregelen. Deze knelpunten zullen we mee vorm laten geven aan de acties geformuleerd rond mobiliteit, kinderopvang en digitale geletterdheid.

➤ **MOBILITEIT**

Voor veel werkzoekenden is het niet beschikken over eigen vervoer (auto, bromfiets, fiets) een knelpunt om werk te vinden.

Daarom willen we de vervoersarmoede bij werkzoekenden verhelpen om de toeleiding naar opleidingen te optimaliseren en de kansen op werk in de reguliere economie te verhogen.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Voor de regio in kaart brengen van de specifieke eigenheid van de problematiek samen met de mogelijkheden/voorzieningen die er vandaag zijn om hieraan te verhelpen.
- ⇒ Vanuit deze analyse zal er actie opgezet worden om in twee steden omtrent deze problematiek een specifiek aanbod te voorzien van (elektrische) fietsen en/of bromfietsen naar werkzoekenden toe.
- ⇒ Onderzoeken of het faciliteren en ondersteunen van het behalen van een rijbewijs B voor werkzoekenden ingevoerd kan worden. Momenteel loopt er in de regio Geraardsbergen binnen de cluster sociale economie een proefproject.

Indicatoren

- 10 werkzoekenden behalen hun rijbewijs B via een pilootproject
- In 2 steden is er een specifiek aanbod van (elektrische) fietsen en/of bromfietsen naar werkzoekenden toe

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: VDAB, lokale besturen, Leerpunt, ...

➤ **KINDEROPVANG**

Zeker voor alleenstaande ouders met kinderen is het vinden van geschikte kinderopvang om een opleiding te kunnen volgen of werk te vinden al te vaak een probleem.

We willen het aanbod van flexibele kinderopvang op relatief korte termijn verhogen voor werkzoekenden die nood hebben aan kinderopvangplaatsen om opleiding te volgen of aan het werk te gaan.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ Een analyse van de bezetting, kostprijs en andere knelpunten van de specifieke kinderopvangplaatsen die een aantal lokale besturen voorzien voor deze doelgroep.
- ⇒ Op basis van deze analyse wordt een voorstel uitgewerkt om voor te leggen aan de andere lokale besturen om dit aanbod ook aan te bieden.
- ⇒ Het gebruik van de website 'www.kinderopvangzov.be' die voor alle lokale besturen vraag en aanbod van de kinderopvang verzamelt en ter beschikking stelt, onder de loep nemen en de nodige aanpassingen doorvoeren.
- ⇒ Het specifieke aanbod vanuit de lokale besturen integreren in de website www.kinderopvangzov.be.
- ⇒ De website www.kinderopvangzov.be ruim en voldoende kenbaar maken in de regio.

Indicatoren

- De 6 steden en minstens 4 gemeenten bieden flexibele kinderopvang voor werkzoekenden aan

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: lokale besturen, kinderopvanginitiatieven

➤ **INZETTEN OP DIGITALE GELETTERDHEID**

De digitale dienstverlening en het algemeen gebruik ervan in het ruime maatschappelijke leven is een feit.

Er wordt meer en meer algemeen van uit gegaan dat iedereen over internet beschikt en mee is met de digitale stroom binnen de algemene maatschappelijke contouren.

Ook bij het plaatsen van vacatures door werkgevers en via VDAB en andere kanalen en bij het effectief solliciteren, zet de toenemende digitalisering zich versneld door.

Daarom willen we komen tot een aanbod in de regio om de digitale geletterdheid te verhogen.

We voorzien volgende deelacties

- ⇒ In kaart brengen welke lokale besturen er nu al werk maken van het inzetten op digitale geletterdheid. Hierbij zullen we specifiek het luik 'werkzoekenden' analyseren.
- ⇒ Nagaan welke ondersteunende acties in samenwerking met de lokale besturen opgestart kunnen worden om de digitale kloof in deze te overbruggen.

Indicatoren

- 10 steden en gemeenten bieden samen 15 extra computers aan op publieke plaatsen (bibliotheek, gemeentehuis, ...)

Partnerschap

- Trekker: Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen
- Partners: VDAB, sociale partners, lokale besturen, Vormingplus Vlaamse Ardennen-Dender, Leerpunt, bibliotheken, ...

7. Wat is het plan van aanpak van het samenwerkingsverband om te komen tot een gedragen en actiegericht streekbeleid?

7.1 Vóór de erkenning

Van zodra de inhoud en de richtlijnen van de oproep bekend werden gemaakt, hebben wij een heel proces doorlopen om het toekomstig streekbeleid vorm te geven en de uitdagingen voor de sociaaleconomische ontwikkeling van de regio in te schatten.

Van bij het begin communiceerden wij snel en transparant naar alle betrokken partijen. Op diverse overlegmomenten (Resoc-overleg, Burgemeesters- en Parlementairenoverleg, overleg met de Colleges) werden de **lokale besturen** geïnformeerd over de hervorming van het streekbeleid en de mogelijkheden die dit biedt voor de regio. Zij kregen tijdens deze overlegmomenten de gelegenheid om hun accenten, knelpunten, vraagstukken voor de regio, aan te pakken thema's, ... door te geven. Zo kregen we uit eerste hand informatie over hun noden en verwachtingen van het toekomstig streekbeleid op sociaaleconomisch gebied.

Ook de **Resoc-vertegenwoordigers** werden van bij het begin van de oproep geïnformeerd en geraadpleegd. In de Resoc zetelden vertegenwoordigers van werknemers- en werkgeversorganisaties, van lokale besturen en van de provincieraad. Tijdens de voorbije Resoc-bijeenkomsten bezorgden onze partners ons hun feedback om een gedragen visie voor het toekomstig streekbeleid te kunnen ontwikkelen.

De politieke gedragenheid voor deze uitdagingen werd bekrachtigd tijdens het semestriële **Burgemeester- en Parlementairenoverleg**. De regionale vertegenwoordigers werden op dezelfde wijze geraadpleegd en geïnformeerd als de Resoc-leden.

Het samenwerkingsverband kan echter niet zonder de goede ondersteuning en medewerking vanuit de **provincie**. Ook zij werden vanaf het begin geïnformeerd, geraadpleegd en gevraagd om hun medewerking. Dit resulteerde in bijgevoegde engagementsverklaring.

De **sociale partners** werden tijdens verschillende overlegmomenten geïnformeerd en betrokken bij de voorbereiding van ons dossier (via Resoc-overleg, overleg met sociale partners zelf). Zij spelen een belangrijke rol als ondersteuner en vertaler bij alle acties. Doorheen het hele proces werd aan hen teruggekoppeld en naar input gevraagd zodat zij mee zorgen voor een gedragen dossier.

Met de intentie tot nauwere samenwerking tussen het Streekoverleg en **SOLVA** was er meermaals constructief overleg dat leidde tot het feit dat SOLVA een belangrijke trekkersrol opneemt bij allerhande acties op vlak van Ruimte om te ondernemen.

Het luik werkgelegenheid werd in nauw overleg met **VDAB** uitgewerkt.

Vanzelfsprekend speelden ook de betrokken **regionale organisaties** een belangrijke rol tijdens dit denkproces.

Daarnaast werden een aantal schriftelijke bronnen en onderzoeken als insteek gebruik voor de formulering van de uitdagingen voor de sociaaleconomische ontwikkeling van de regio.

Het Streekpact 2013-2018 voor de regio Zuid-Oost-Vlaanderen, dat zich focust op duurzaam en innovatief werken en ondernemen, vormde een eerste bron van informatie. Het pact is een uiting van de sociaaleconomische visie die de regio voorop stelt voor de komende jaren.

Dit Streekpact kwam tot stand in nauw overleg met de lokale besturen, de sociale partners en andere regionale organisaties.

Ten slotte droeg ook de informatie uit de Sociaal Economische Situatieschets van de provincie Oost-Vlaanderen bij. In deze jaarlijkse uitgave van de provincie Oost-Vlaanderen worden de resultaten gepubliceerd van het regionaal-economisch onderzoek van de provincie.

Onderbouwd door deze visies, adviseringen en bronnenraadpleging stelden we de sociaaleconomische uitdagingen op. Dit uitgewerkte voorstel werd voorgelegd aan onze lokale actoren, partners en andere organisaties. Deze definitieve tekst verwoordt dan ook de uitdagingen voor de sociaaleconomische ontwikkeling van de regio.

Aanvullend werden voor de 2^e indieningsronde bijkomende bevragingen en overleg opgestart:

- Digitale bevraging bij lokale besturen over de uitdagingen met betrekking tot de thema's lokale economie, mobiliteit en werkgelegenheid
- Overleg met de projectpartners SOLVA, Voka, Unizo
- Overleg met ambtenaren van de lokale besturen
- Overleg met de sociale partners

Tijdens de overlegmomenten kwam naar voor dat de partners vooral heil zagen in een actiegericht samenwerkingsverband. Binnen de huidige werking Resoc/Serr wordt een hele waaier aan thema's aangepakt. De betrokken partners vroegen daarom specifiek om binnen het samenwerkingsverband te focussen op minder thema's waar dan echt het verschil gemaakt kan worden met andere organisaties. Het samenwerkingsverband kan zich dan toeleggen op de grootste noden en knelpunten van en voor de regio (cfr. acties vraag 6).

De actiegerichte aanpak komt ook tot uiting in de nieuwe bestuursorganen en de werkgroepen die opgericht worden. Een beperkt bestuurscomité kan snel en gericht beslissen. Thematisch organiseert het samenwerkingsverband lerende netwerken, thematische werkgroepen, ad hoc werkgroepen, focusgroepen en regiotafels (cfr. overzicht onder vraag 11). Met een duidelijke taakstelling worden de betrokken partners samen gebracht om actieplannen te ontwikkelen en/of uit te voeren.

De lokale besturen, de provincie Oost-Vlaanderen, de sociale partners, de betrokken regionale organisaties en de VDAB werden expliciet gevraagd om hun engagement te uiten in het samenwerkingsverband. De gemeenteraadsbesluiten van de 23 betrokken lokale besturen en de engagementsverklaringen van de sociale partners en van de 11 betrokken regionale organisaties als bijlage bij dit dossier vormen hiervan de officiële neerslag.

7.2 Vanaf de erkenning

STERKE OVERLEGORGANEN GESTEUND DOOR EEN STERKE PLOEG

Gezien de jarenlange ervaring van het Streekoverleg Zuid-Oost Vlaanderen/**streekteam** als coördinator en verbinder van verschillende initiatieven in de streek, zal het Streekoverleg deze rol ook opnemen in het vernieuwde streekbeleid. Het Streekoverleg bewaakt de voortgang van het project, is het centrale aanspreekpunt en volgt het behalen van de vooropgestelde doelstellingen op.

Daarnaast neemt het streekteam een actieve rol op in bepaalde acties (zie acties – trekker) en ondersteunt ze de partners bij andere.

Binnen het vernieuwde samenwerkingsverband worden verder twee duidelijk onderscheiden bestuursorganen voorzien.

De **Regioraad** zal als een algemene vergadering functioneren. De Regioraad is vooral de plaats waar het streekdebat wordt gevoerd en omgezet in actuele uitdagingen voor Zuid-Oost-Vlaanderen. De Regioraad stuurt vooral op grote lijnen. Om een groter regionaal politiek draagvlak te creëren, zal elk lokaal bestuur in deze Regioraad vertegenwoordigd zijn, aangevuld met de regionale parlementairen. Zo beoogt het samenwerkingsverband ook meer interbestuurlijke interferentie te creëren. Naast de lokale besturen en de provincie zijn ook de sociale partners vertegenwoordigd.

Daarnaast zal het **Bestuurscomité**, verkozen uit de Regioraad, het dagelijks bestuur vormen. Het is belangrijk dat het Bestuurscomité beschikt over voldoende helikopterzicht om een langetermijnvisie te koppelen aan korte-termijnacties; die diverse belanghebbenden betreft (multi-actor), die stuurt op verschillende niveaus (multi-level), die beleid afstemt op verschillende domeinen (multi-domein), die inzet op vernieuwing (innovatie) én op verbetering (optimalisatie), die verschillende opties openhoudt, ... en die vooral ruimte geeft aan de wisselende co-creatieve partnerschappen die moeten leiden tot concrete acties. Zo zoekt het Bestuurscomité op Zuid-Oost-Vlaamse schaal naar en leert over oplossingen voor grootschalige problemen/uitdagingen.

Daarnaast brengt een **operationele opvolggroep** de trekkers van de verschillende acties samen. Zij bespreken de uitvoering van de acties en kunnen actieoverschrijdende en waar mogelijk themaoverschrijdende linken leggen.

Voor de operationele uitvoering vertrouwt het Bestuurscomité de duidelijke taakstellingen toe aan de bestaande en nieuwe (**lerende**) **netwerken, thematische en ad hoc-werkgroepen, regiotafels en focusgroepen**. De samenstelling van deze werkgroepen wordt gebaseerd op een stakeholdersanalyse. Binnen deze partnerschappen confronteren we de verschillende opvattingen over het probleem en de mogelijke oplossingsrichtingen bewust met elkaar. Zo komen we tot gedeelde probleemopvattingen en (duurzaamheids)visies, van waaruit toekomstbeelden ontstaan en die richting geven aan te ontwikkelen acties/projecten. In deze partnerschappen is telkens een lid van het streekteam actief. Hij/zij bewaakt het proces, zorgt voor een dynamische voortgang en is verantwoordelijk voor de wederzijdse communicatie met het Bestuurscomité.

De stakeholders werden vóór het indienen van het dossier geraadpleegd en engageerden zich om de acties mee te formuleren en waar te maken.

Het Bestuurscomité kijkt verder welke competenties versterking nodig hebben en doet indien nodig beroep op externe deskundigheid. Het Bestuurscomité bepaalt wanneer en welke externe deskundigen bij het proces betrokken worden. Hierbij wordt gezorgd voor kennisoverdracht naar en versterken van de competenties van de teamleden.

Het Bestuurscomité werkt daarom tegen de zomer van 2017 een VTO-beleid uit met het oog op de versterking van de competenties van de medewerkers van het Streekteam. Dit VTO-beleid zal vanaf september 2017 in werking treden en wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgestuurd waar nodig.

Het Bestuurscomité stippelt ook de nodige stappen uit om het Streekteam en bij uitbreiding het samenwerkingsverband te laten evolueren tot kennisdatabank.

Binnen het team van het samenwerkingsverband wordt gewaakt over de verwevenheid van bepaalde streekthema's. Er is niet alleen nood aan een goede afstemming maar het team tracht ook meer meerwaarde te creëren over de thema's heen.

INZET OP HELDERE EN TREFFENDE COMMUNICATIE

Om de gedragenheid bij onze stakeholders te vergroten, is ook een treffende en transparante communicatie onontbeerlijk. Het Streekoverleg zal daarom volgende acties ondernemen:

- Ontwikkelen en uitvoeren van een bekendmakingscampagne rond het nieuwe project naar belanghebbenden en ruimer naar de regio toe.
- In het voorjaar van 2017 zorgt het streekteam voor een vernieuwde website waarbij gebruiksvriendelijkheid en snelle informatiedoorstroming centraal staan.
- Tegen eind januari 2017 zorgt het streekteam voor een 'visienota communicatie' waarin de richtlijnen rond onder andere verslaggeving en huisstijl zijn opgenomen.
- Per actie zal de werkgroep/het (Lerend) Netwerk/de focusgroep/de regiotafel de geschikte communicatie-initiatieven bepalen, uitvoeren en opvolgen.
- Het samenwerkingsverband verspreidt 4x per jaar een digitale nieuwsbrief naar de belanghebbenden in de regio. Dringender of gericht nieuws wordt tussendoor via e-flashes bekendgemaakt.
- Het samenwerkingsverband plaatste minstens 1x per 10 dagen een relevant bericht op social media volgens een intern opvolgingsinstrument.
- Het samenwerkingsverband past de mogelijkheden van co-creatie toe bij het gebruik van social media (inhoudelijke crowdsourcing, opzetten van LinkedIn-groepen voor kennisdeling en vergroten betrokkenheid).
- Het samenwerkingsverband zal de gemeentelijke infobladen van de 23 betrokken steden en gemeenten ook als communicatiekanaal inzetten.
- Minstens 3 x per jaar verschijnt een initiatief van het samenwerkingsverband in de regionale pers.

8. Welke innovatieve ontwikkelprocessen hanteert u om een nieuwe dynamiek te kunnen geven aan het opzetten van het streekbeleid. Hoe zal u deze processen benutten om het streekbeleid te versterken?

In het vernieuwde streekbeleid zet het samenwerkingsverband in op de ontwikkeling en toepassing van dynamische methodieken om verschillende actoren actief te betrekken.

In het Streekoverleg/Resoc-verhaal waren – zoals decretaal bepaald - de betrokken partners vooral de klassieke partners: werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers, lokale besturen en de provincie, aangevuld met enkele andere relevante organisaties zoals Regionaal Welzijnsoverleg, SOLVA en de VDAB.

Hoewel wij ook bij het vernieuwde streekbeleid hun expertise erkennen en er blijvend beroep op doen, ziet het samenwerkingsverband ook meerwaarde in het betrekken en activeren van actoren als burgers, lokale handelaars, consumenten, kortom de finale eindgebruiker of doelgroep. Afhankelijk van het thema zullen ook de 'nieuwe sociale bewegingen' (bv. Natuurpunt, Fietsersbond, TreinTramBus, ...) hierin een rol spelen.

We willen volgende processen benutten.

8.1 Stakeholderanalyse

Stakeholders of belanghebbenden zijn individuen of groepen / organisaties / instellingen die al dan niet direct en al dan niet in positieve zin beïnvloed kunnen worden door de resultaten van het vernieuwd streekbeleid en de voorziene acties.

Bij de opmaak van het project werden de relevante partners al in kaart gebracht om te bepalen welke rol ze te vervullen hebben in het project. Zij beschikken immers over de geschikte expertise en samen kunnen we de acties tot een goed einde brengen.

Daarnaast willen we bij de concrete aanpak van de uitdagingen en de vooropgestelde acties ook de begunstigen op korte en lange termijn in kaart brengen. Dergelijke stakeholdersanalyse zal gebeuren in de vier thematische werkgroepen (cfr. vraag 11).

We voorzien telkens volgende stappen

- Verfijnen van de algemene probleemstelling
- Identificatie van de belanghebbenden
- Onderzoeken van de mogelijke rol, individuele interesse en capaciteit om aan het project deel te nemen voor elk van de belanghebbenden
- Aandacht voor de relaties tussen stakeholders onderling in visie van een goede samenwerking
- Keuze van de rechtstreeks betrokkenen en stakeholders die op een andere manier over de projectvoortgang geïnformeerd zullen worden.

Bij de stakeholdersanalyse staan communicatie en participatie centraal. Ze vormt de basis voor het vormgeven van het samenwerkingsverband en voor de uitbouw van de overlegstructuren en de dialoog die we willen opzetten binnen het vernieuwde streekbeleid.

8.2 Ketensamenwerking

Publieke organisaties werken steeds meer in ketens en andere verbanden samen. De achterliggende reden daarvoor is simpel: de burger en het bedrijf zien de overheid als één geheel, verwachten dat overheidsorganisaties gegevens onderling delen en hun uitvoeringsprocessen op elkaar afstemmen. Bestuurders krijgen daardoor in toenemende mate te maken met organisatieoverstijgende samenwerking.

Om cultuurverschillen, organisatiebelangen en competentiestrijd tussen de ketenpartners tegen te gaan, proberen we zoveel mogelijk vanuit het gezamenlijke doel - een betere dienstverlening aan de klant - te denken en te handelen.

Er zijn verschillende redenen voor ketensamenwerking. Ten eerste is de dienstverlening aan de klant (burger, bedrijf of instelling) een belangrijk element. De klant ziet graag dat hij voor de aanvraag van een enkele dienst (of voor iets wat hij als een enkele dienst ziet) op één plaats terecht kan. Ten tweede kan door betere samenwerking in de keten goedkoper worden gewerkt en kunnen uitvoeringskosten worden verlaagd.

De acties die we zullen nemen rond het stimuleren en promoten online verkoop en distributiesysteem van producten korte keten en streekproducten (cfr. actie 6.1.1.9) is een mooi voorbeeld van ketensamenwerking.

Om de ketensamenwerking te stimuleren willen we

- Zorgen voor een mindset gericht op samenwerking
- De ketenspelers speelruimte binnen spelregels geven
- Bouwen aan vertrouwen in de samenwerking
- Communiceren met elkaar in een open dialoog
- Transparantie creëren ten aanzien van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden en in de rapportage
- Werken aan kennisdeling over de keten
- Een inspirerende, zingevende doelstelling voor de keten geven

8.3 Transitie-arena's en co-creatie

In een transitie-arena brengt men vernieuwingsgezinde visionaire koplopers en mensen met invloed bij elkaar om een ernstig probleem en mogelijke oplossingen daarvoor te bekijken. Uit deze oefening ontstaat een door de partijen gedeelde probleemanalyse, die de basis vormt voor een duurzaamheidsvisie (Leitbild). Dit leidt tot transitie-management, waarin de vage en algemene principes van het Leitbild vertaald worden naar meer concrete transitiebeelden binnen bepaalde deeldomeinen.

Binnen het vernieuwd streekbeleid willen we - zoals aangegeven bij de stakeholdersanalyse - elke uitdaging verfijnen in overleg met de verschillende belanghebbenden. Hierbij benaderen we de uitdaging vanuit verschillende perspectieven. Doel is op basis van een gedeeld probleem, transitiedoelen te formuleren.

We gaan op zoek naar oplossingen die voor alle betrokkenen werken. Out-of-the-box denken staat hierbij voorop. Doelstelling is samen duurzame oplossingen bedenken voor een complexe uitdaging en zo tegemoet komen aan een algemeen belang.

We erkennen hierbij de inbreng en mening van de eindgebruiker, die van bij het begin in het proces wordt betrokken. Pas dan kunnen we als samenwerkingsverband een aanbod/acties ontwikkelen die relevant en interessant zijn voor de doelgroep. Het is ook een ideale manier om een draagvlak te creëren. Verder kan het een mooie kruisbestuiving opleveren: de

eindgebruiker brengt nieuwe en inspirerende ideeën aan, maar kan zelf ook geïnspireerd worden tijdens het proces. Omdat het een gedragen en zelf uitgestippeld resultaat zal zijn, kunnen de eindgebruikers meteen ook anderen enthousiast maken over de uiteindelijke dienstverlening of actie vanuit het samenwerkingsverband.

Tijdens dit proces zien we heil in verschillende methodieken om input vanuit de eindgebruiker en andere relevante actoren te verkrijgen: Open Space, World Café, zoekconferentie, verschillende brainstormtechnieken zoals brainwriting en bloem-associatie. Het type van participatiemethode zal daarbij afhangen van het doel en het gewenste niveau van participatie. Zo bestaan verschillende methodes met als einddoel informeren, consulteren, adviseren en cocreëren.

Bij de voorbereiding zullen we alvast uitgaan van volgende vragen:

- Wat is de focus, de bedoeling van het proces?
- Wat is de gemeenschappelijke basis van de deelnemers?
- Wie zijn de betrokken partijen?
- Welke stappen moeten er gezet worden om de bedoeling te bereiken?
- Hoe garanderen we een degelijke opvolging?³

Vervolgens gaan we ook na welke veranderingen tot stand moeten komen en welke drempels er kunnen zijn om de vernieuwde aanpak te laten slagen om vervolgens gerichte changeacties te ondernemen.

In het kader van de inzet op flankerende maatregelen willen we een traject opzetten met zowel VDAB, OCMW als de werkzoekenden. Zo heeft elke betrokkene inbreng en komen we vanuit verschillende invalshoeken tot een gedragen oplossing (cfr. actie 6.3.9).

8.4 Participatieve piloot- en proefprojecten

We zien voor een groot aantal thema's/acties opportuniteiten in het bevragen van en samenwerken met de lokale besturen, eindgebruikers, bepaalde doelgroepen en inwoners. Zeker als het gaat over bepaalde groepen van eindgebruikers is het aangewezen om deze vanaf het begin van het proces die leidt naar het uitvoeren van acties mee te nemen. Dit is een actueel algemene trend, zeker vanuit de hogere overheden, om bij de ontwikkeling en uitvoering van projecten en acties aandacht te hebben voor de participatie van de juiste doelgroepen en of inwoners.

Er zijn in de regio al een aantal participatieambtenaren aangesteld bij lokale besturen die dit proces en manier van inspraak dienen mee te bewaken en ook mee op te zetten. Deze ambtenaren, samen met een aantal externen, zijn de bevoorrechte partners om bij het voorstel van de verschillende acties aan te geven waar bij voorkeur en op welke manier er participatieve piloot- en proefprojecten ingevoegd en opgestart kunnen worden.

Waar mogelijk worden acties en initiatieven in een pilootgroep of proefproject vormgegeven en uitgetest en na evaluatie en bijsturing uitgerold op grotere schaal.

8.5 Kennisvalorisatie

We willen de academische wereld, in eerste instantie de twee hogescholen met campussen in Aalst, nauwer betrekken bij de diverse acties. We mikken hier op meer participatie van de studenten voor onderzoek, het voorbereiden, uitvoeren en analyseren van bevestigingen en

³ Bron: participatiewiki.be

andere opdrachten. Zo willen we kennistransfer en samenwerking tussen onderzoeksinstellingen, openbare besturen en bedrijven bevorderen.

8.6 Intergemeentelijke samenwerking

We willen werken over de gemeentegrenzen heen. Lokale besturen pasten vroeger vooral een gesloten, individualistischere aanpak toe. Nu groeit het besef dat ook een intergemeentelijke samenwerking meerwaarde kan betekenen voor de eigen stad/gemeente en met uitbreiding voor de hele (sub)regio. Intergemeentelijke samenwerking vereist een andere manier van denken en brengt ook vernieuwende inzichten bij.

Zo onderzoeken we bv. in het kader van de uitbouw van een aantrekkelijk ondernemersklimaat of een intergemeentelijk ondernemersloket voor kleine(re) lokale besturen mogelijk is (cfr. actie 6.1.1.3).

8.7 Communities

We zullen gebruik maken van de diverse mogelijkheden inzake social media om betrokkenheid te creëren. We willen voor meer interactie zorgen op onze social media, om effectief de aandacht te kunnen trekken van de eindgebruiker/het publiek. Uitgangspunt zal hier altijd het Behavior Model van Fogg zijn, die drie elementen beschrijft die bepalen of een bepaald (gewenst) gedrag gesteld wordt: motivatie, trigger en bekwaamheid van de doelgroep. Specifiek willen we ook de mogelijkheden van LinkedIn benutten:

- Ons netwerk opbouwen door van bestaande “klanten” of “leden” ambassadeurs te maken van het samenwerkingsverband
- Groepen opzetten van gelijkgestemden of geïnteresseerden om kennis te delen, relaties te onderhouden en ondersteuning te bieden
- Inhoudelijke crowdsourcing invoeren waarbij de mening gevraagd wordt van het publiek over nog te ontwikkelen zaken.

9. Schets welke de relevante (lokale) stakeholders en actoren zijn. Geef aan wie in het samenwerkingsverband wordt betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van het streekbeleid en op welk wijze (proces) u de partners hebt betrokken? Duid welke stappen u hiertoe heeft gezet? Geef aan welke relevante beleidsactoren, stakeholders en overheden van belang zijn voor de realisatie van de prioritaire doelstellingen van het samenwerkingsverband en hoe u deze wil betrekken tijdens de uitvoering?

9.1 Stakeholdersanalyse

We zetten 3 prioritaire doelstellingen voorop:

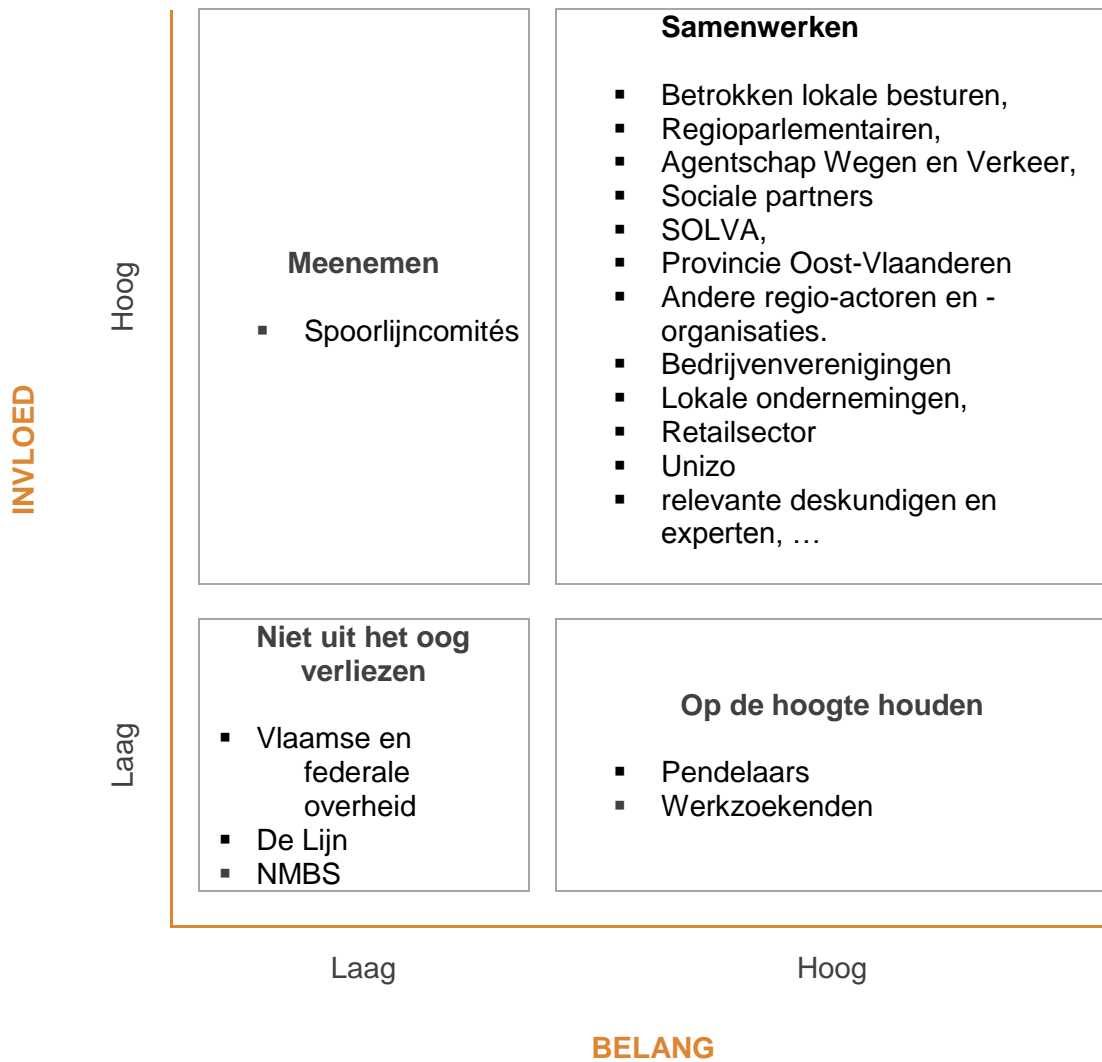
- Focus op een duurzame lokale economie en ondernemerschap in de regio
- Mobiliteit als noodzakelijke voorwaarde voor regionale socio-economische ontwikkeling
- Een optimale regionale matching van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt

Voor elk van deze doelstellingen werden de belangrijkste actoren in kaart gebracht. Vervolgens werden het belang, de invloed en de houding van de stakeholder bekeken om de strategie te bepalen en te bepalen welke stakeholders we meenemen, met welke stakeholders we samenwerken, welke we niet uit het oog mogen verliezen en welke we op de hoogte moeten houden.

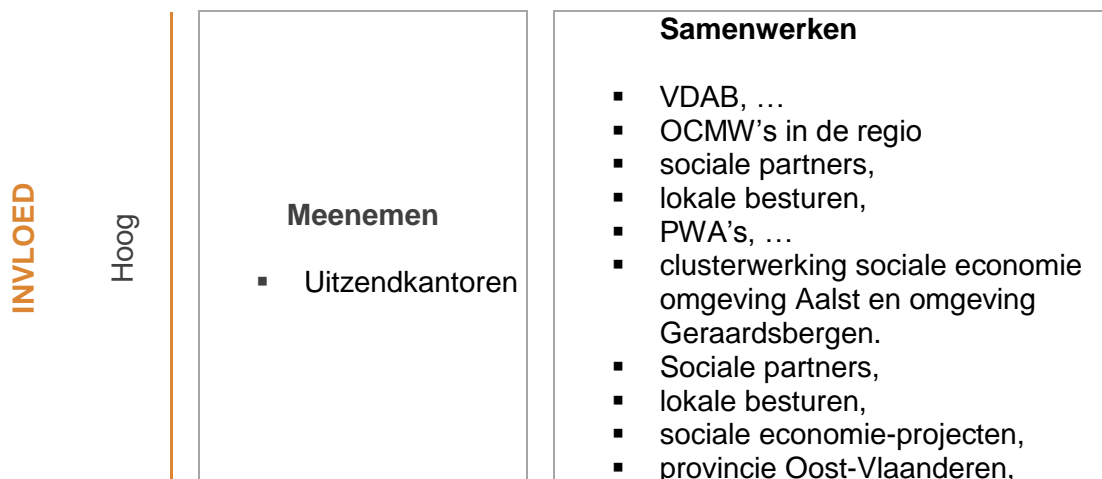
- Focus op een duurzame lokale economie en ondernemerschap in de regio

- Mobiliteit als noodzakelijke voorwaarde voor regionale socio-economische ontwikkeling

- Een optimale regionale matching van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt

9.2 Betrokkenheid bij de voorbereiding van het streekbeleid

EERSTE INDIENING

In een eerste fase werden alle belanghebbenden geïnformeerd hetzij in overleg hetzij via schriftelijke communicatie per brief, per mail en via de nieuwsbrief van het Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen.

De hervorming van het streekbeleid was een agendapunt op verschillende Resoc-vergaderingen en op het regionale Burgemeesters- en Parlementairenoverleg. In de Resoc zetelden vertegenwoordigers van werknemers- en werkgeversorganisaties, van lokale besturen en de provincieraad. Waren als waarnemend lid toegevoegd: streekontwikkelingsintercommunale SOLVA, de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM), de VDAB, de Werkplekarchitecten, de dienst Economie van de provincie Oost-Vlaanderen, de Beschutte Werkplaatsen en het Regionaal Welzijnsoverleg arrondissementen Aalst en Oudenaarde.

In het regionale Burgemeesters- en Parlementairenoverleg zetelen de burgemeesters van de 23 steden en gemeenten, 18 parlementsleden die in de regio wonen, vertegenwoordigers van 12 regionale organisaties (Leader Vlaamse Ardennen, Lokaal Gezondheidsoverleg Logo Dender en Logo Gezond +, Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen, Regionaal Welzijnsoverleg arrondissementen Aalst en Oudenaarde, SOLVA, Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen, Toerisme Scheldeland en Toerisme Vlaamse Ardennen, Vormingplus Vlaamse Ardennen-Dender en Zorginnovatiecluster vzw), aangevuld met de VDAB.

Tijdens het voorbereidend proces is ook frequent overleg gepleegd met Solva, de sociale partners, de VDAB en de provincie Oost-Vlaanderen. Zij vervullen een belangrijke rol (als trekker en/of ondersteuner) bij de voorbereiding en uitvoering van de acties in dit dossier.

De hervorming werd besproken op:

Resoc-vergadering	19/06/2015 - 02/10/2015 - 18/12/2015 - 18/03/2016
Burgemeesters- en Parlementairenoverleg	20/11/2015 - 04/03/2016
Overleg met de sociale partners	12/02/2016 - 01/03/2016 - 09/03/2016 - 01/04/2016
Overleg met Solva	12/01/2016 - 29/03/2016 - 06/04/2016
Overleg met de VDAB	18/01/2016 - 21/03/2016 - 25/04/2016
Overleg met provincie Oost-Vlaanderen	13/01/2016 - 10/02/2016 - 25/02/2016 - 17/03/2016 - 07/04/2016

Er werd als volgt gecommuniceerd:

- 01/07/2015: Brief aan gedeputeerde Versnick – Toekomst werking Streekoverleg ZOV/Resoc
- 07/09/2015: Brief aan gedeputeerde Versnick – Toekomst werking Streekoverleg ZOV/Resoc
- 24/09/2015: Nieuwsbrief met agendapunt rond hervorming streekbeleid gericht aan brede doelgroep, waaronder Resoc-leden, burgemeesters, schepenen en ambtenaren, regionale organisaties en andere partners
- 12/10/2015: Brief aan lokale besturen – Hervorming Streekbeleid – Resoc/Serr-werking – beslissingen Vlaamse Regering
- 29/10/2015: Brief aan gedeputeerde Versnick - Bespreking conceptnota 'Naar een versterkt streekbeleid en (boven)lokaal werkgelegenheidsbeleid' en vraag tot duidelijke standpuntbepaling van de provincie hierover
- 18/12/2015: Nieuwsbrief met agendapunt rond hervorming streekbeleid gericht aan brede doelgroep, waaronder Resoc-leden, burgemeesters, schepenen en ambtenaren, regionale organisaties en andere partners
- 22/12/2015: Brief aan de 21 Colleges van Burgemeester en Schepenen - Hervorming Streekbeleid – Resoc/Serr-werking – beslissingen Vlaamse Regering – verzoek tot overleg met Burgemeester en College
- 19/01/2016: Mail met verslag Resoc 18/12/2015 en stand van zaken rondgang Colleges
- 05/01/2016: Brief aan sociale partners - Verzoek tot overleg
- 18/02/2016: Brief aan de Colleges van Burgemeester en Schepenen van Gavere en Oosterzele met verzoek tot overleg
- 29/02/2016: Mail aan de burgemeesters van de 21 steden en gemeenten – Verzoek om gemeenteraadsbeslissing dossier oproep vernieuwd streekbeleid
- 04/03/2016: Mail aan de 23 burgemeesters en de parlementairen - Hervorming streekbeleid - stand van zaken

- 21/03/2016: Mail aan de 23 burgemeesters - Hervorming streekbeleid - definitieve nota ter goedkeuring voor de gemeenteraad (ter info aan de parlementairen en de Resoc-leden)
- 31/03/2016: Nieuwsbrief met agendapunt rond hervorming streekbeleid gericht aan brede doelgroep, waaronder Resoc-leden, burgemeesters, schepenen en ambtenaren, regionale organisaties en andere partners

Daarnaast kregen de regiocoördinator en de stafmedewerkers van het Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen op de Resoc-vergadering van 18 december 2015 het mandaat om samen met de Colleges van Burgemeester en Schepenen het dossier voor de open projectoproep inhoudelijk en structureel voor te bereiden.

Dat gebeurde op volgende data:

Aalst	05/02/2016	Lierde	24/02/2016
Brakel	29/02/2016	Maarkedal	04/02/2016
Denderleeuw	23/02/2016	Ninove	09/02/2016
Erpe-Mere	09/02/2016	Oosterzele	04/03/2016
Gavere	14/03/2016	Oudenaarde	22/02/2016
Geraardsbergen	01/02/2016	Ronse	08/02/2016
Haaltert	02/02/2016	Sint-Lievens-Houtem	14/01/2016
Herzele	02/03/2016	Wortegem-Petegem	16/02/2016
Horebeke	08/03/2016	Zingem	27/01/2016
Kluisbergen	02/03/2016	Zottegem	01/02/2016
Kruishoutem	25/01/2016	Zwalm	01/03/2016
Lede	26/01/2016		

TWEDE INDIENING

In voorbereiding op het herindienen van het dossier werden bijkomende overlegmomenten ingepland. In samenspraak met de stakeholders werden hier de uitdagingen vertaald in concrete gedragen doelstellingen en acties die onmiddellijk aan een trekker werden toegewezen. Tijdens deze bijeenkomsten werd het engagement van de verschillende partijen bevraagd en vertaald in een concrete bijdrage aan de verschillende doelstellingen en acties.

Het bijkomend overleg is gepleegd op:

Burgemeesters- en Parlementairenoverleg	16/09/2016
Overleg met de sociale partners	12/07/2016 - 29/08/2016
Overleg met Solva	31/05/2016 - 06/07/2016 - 07/07/2016 - 13/07/2016 - 04/08/2016 - 09/08/2016 - 06/09/2016 - 07/09/2016 - 12/09/2016 - 13/09/2016 - 26/09/2016

Overleg met de VDAB	27/06/2016 - 26/09/2016
Overleg met provincie Oost-Vlaanderen	10/06/2016 - 20/09/2016
Overleg met burgemeesters, schepenen, ambtenaren en sociale partners voor het verfijnen van de acties	08/09/2016
Overleg met lokale besturen en Solva rond Klimaatplan	14/09/2016
Overleg met EROV, Toerisme Scheldeland, Toerisme Vlaamse Ardennen, Voka, Boerenbond rond actie website + distributiesysteem korte keten en streekproducten	29/09/2016
Overleg met Strategisch Project Denderland	29/09/2016

Deze overlegmomenten werden aangevuld met druk digitaal verkeer om tot afstemming te komen rond de geformuleerde doelstellingen en acties.

Begin augustus 2016 voerde het Streekoverleg ook een digitale bevraging uit bij burgemeesters en secretarissen, de regionale parlementairen, de regionale provincieraadsleden, PWA-voorzitters, OCMW-voorzitters en -secretarissen en de schepenen van werk, lokale economie en mobiliteit. Meer dan 200 personen werden uitgenodigd om vragen te beantwoorden met betrekking tot de thema's lokale economie, mobiliteit en werkgelegenheid. Een respons van 43% gaf het Streekoverleg de mogelijkheid om het dossier verder te onderbouwen. Tijdens een aansluitend overleg op 8 september konden vertegenwoordigers van lokale besturen hun antwoorden op de bevraging nog verder toelichten om te komen tot de concrete acties zoals nu in dit dossier uitgewerkt..

Er werd als volgt gecommuniceerd:

- 30/06/2016: Mail aan de 23 burgemeesters, secretarissen, de parlementairen en de Resoc-leden - ESF-dossier Versterkt streekbeleid – beslissing
- 08/07/2016: Mail aan de sociale partners - Crisisberaad sociale partners vernieuwd streekbeleid
- 15/07/2016: Brief aan de 23 Colleges van Burgemeester en Schepenen - ESF-dossier Versterkt streekbeleid: beslissing en verder verloop
- 03/08/2016: Mail aan de 23 burgemeesters en secretarissen, de parlementairen, de provincieraadsleden uit de Resoc, PWA-voorzitters, OCMW-voorzitters en -secretarissen, schepenen werk + lokale economie + mobiliteit - Herindiening dossier Versterkt streekbeleid: uw input als startpunt via digitale bevraging
- 22/08/2016: Mail aan de 23 burgemeesters, OCMW-voorzitters, schepenen werk + lokale economie + mobiliteit + landbouw, ambtenaren werk + lokale economie - Herindiening dossier Versterkt streekbeleid: overleg met het werkveld
- 06/09/2016: Mail aan de sociale partners - Verzoek tot aanvullingen op het dossier
- 23/09/2016: Mail aan de provincie Oost-Vlaanderen - Verzoek tot aanvullingen op het dossier
- 30/09/2016: Mail aan de Colleges van de 23 steden en gemeenten van Zuid-Oost-Vlaanderen - Herindiening Dossier "Versterkt streekbeleid" voor Zuid-Oost-Vlaanderen

9.3 Betrokkenheid bij de uitvoering streekbeleid

Tijdens de uitvoering van het streekbeleid verzekeren we op volgende manier de betrokkenheid.

Stakeholders met een *groot belang en invloed* werden voorafgaand aan het herindienen van het project betrokken bij de uitwerking van de doelstellingen en actiepunten. Ze zijn trekker of partner bij de uitvoering van die acties en gingen hiervoor een concreet engagement aan. Ze worden zeker vertegenwoordigd in de werkgroepen. Zie trekkers en partners bij elke actie.

Stakeholders met een *groot belang maar minder invloed* zullen bij aanvang van elke actie betrokken worden. Zij zullen de verandering die het resultaat teweegbrengt ondervinden (bv. als eindgebruikers moeten ze ermee aan de slag). Om draagvlak te creëren willen we in begin nagaan wat hun verwachtingen zijn en wederzijdse afspraken maken. Verder voorzien we met hen te communiceren over het verder verloop van het project en op basis van hun feedback bij te sturen waar nodig.

Dit zijn de mogelijke ambassadeurs (als ze het project goed gezind zijn) of saboteurs (als ze het project slecht gezind zijn).

Stakeholders met een *laag belang en hoge invloed* liggen niet wakker van het project. Gezien hun hoge invloed is het wel van belang om hen mee nemen in traject. We betrekken hen bij het maken van keuzes wanneer alternatieven voor hen verschillende impact hebben. We nemen hen mee vanuit: what's in it for me!

Andere stakeholders gaan we informeren over het verloop en de gevolgen van project, positief en negatief. We zetten hiervoor onze mix aan communicatiemiddelen in: de digitale nieuwsbrief die op kwartaalbasis verschijnt, onze social media-profielen, e-flashes, ...

Gezien de grote betrokkenheid van onze partners bij dit project werden goede afspraken gemaakt om een weloverwogen overlegstructuur op te stellen. Daarbij werd rekening gehouden met een verhoudingsgewijze vertegenwoordiging van alle betrokken actoren. In deze structuur zijn de partners niet enkel bij het opzetten en uitvoeren van de acties aanwezig maar worden zij betrokken bij het volledige proces.

Terugkoppeling zal zowel top-down als bottom-up gebeuren. Naast de nieuw opgezette overlegstructuur behouden we het Burgemeesters- en Parlementairenoverleg dat twee keer per jaar samenkomt.

Een uitgebreide Regioraad, samengesteld uit vertegenwoordigers van de lokale besturen, de Provincie Oost-Vlaanderen, de sociale partners, VDAB en SOLVA en omkaderd door Vlaamse en federale parlementairen uit de regio zetten de algemene krijtlijnen uit. De raad neemt beslissingen over de algemene werking en bijsturing van de lopende projecten op basis van door het Bestuurscomité voorbereide informatie.

Het Bestuurscomité zal bestaan uit maximaal 14 leden gekozen uit de vertegenwoordigers van de Regioraad. Dit comité zorgt voor duidelijke taakstelling, volgt de projecten op, bewaakt de timing en stuurt bij waar nodig.

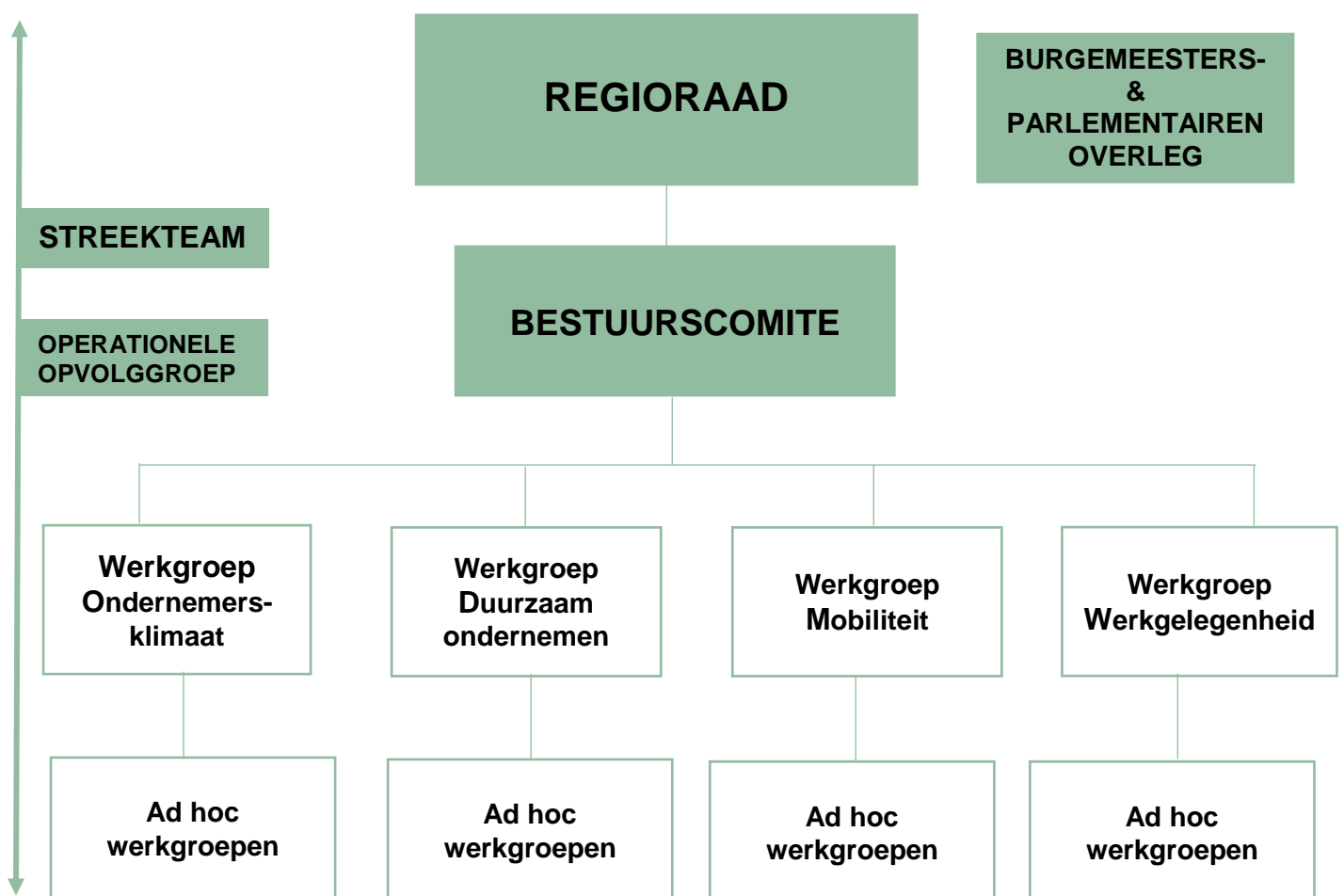
Thematische werkgroepen rond de vier thema's 'Ondernemersklimaat', 'Duurzaam ondernemen', 'Werkgelegenheid' en 'Mobiliteit' zullen actief meewerken aan de uitvoering van de acties en projecten. De voorzitters van de 4 werkgroepen zetelen in de Regioraad en het Bestuurscomité. Elke thematische werkgroep zal bestaan uit een 10-tal leden.

Er wordt ook een maximale betrokkenheid van onze partners en een goede afstemming tussen de verschillende organen onderling voorzien. De voorzitter van het Bestuurscomité

wordt gekozen uit de Regioraad. Ook de voorzitters van de 4 werkgroepen worden gekozen uit mandatarissen die zetelen in de Regioraad en het Bestuurscomité. Daarnaast wordt ook een operationele opvolggroep opgericht die de trekkers van de verschillende acties samenbrengt. Zij zullen de uitvoering van de acties bespreken en kunnen actieoverschrijdende en waar mogelijk themaoverschrijdende linken leggen.

De rode draad door al deze overlegorganen en werkgroepen is het streekteam. Het Streekoverleg bewaakt de voortgang van het project, is het centrale aanspreekpunt en volgt het behalen van de vooropgestelde doelstellingen op. Het Streekoverleg heeft een plaats in de werkgroepen, het Bestuurscomité en de Regioraad.

De volledige samenstelling, bevoegdheden en structuur van deze overlegorganen is terug te vinden onder vraag 11.

10. Schets beknopt de visie van het samenwerkingsverband op de lokale invulling van de Vlaamse werkgelegenheidsmaatregelen en beschrijf hoe deze maatregelen zouden kunnen bijdragen aan het (boven) lokaal werkgelegenheidsbeleid

10.1 Visie

Het samenwerkingsverband erkent de regierol van de VDAB inzake het Vlaamse arbeidsmarktbeleid. Maar we willen de jarenlange expertise vanuit de SERR/RESOC-werking en de goede samenwerking met de regionale VDAB niet verloren laten gaan. Meer zelfs, eens deze projectaanvraag is goedgekeurd, wordt deze regionale samenwerking verankerd in de partnerschapsovereenkomst met de VDAB. In deze partnerschapsovereenkomst wordt de samenwerking verder geconcretiseerd.

Ook met de sociale partners willen we bij het begin van de nieuwe werkingsperiode overleggen met als doel te streven naar gemeenschappelijke werkgelegenheidsacties en hierrond een afsprakenkader te maken.

Belangrijk hierbij is de inzet maar ook de vele mogelijkheden die lokale besturen complementair kunnen bieden om een lokaal gekleurde eigen invulling en dus ook versterking te geven vanuit de eigenheid van de lokale economische en arbeidsmarktsituatie.

Het algemeen werkgelegenheidsbeleid, aangestuurd door het Vlaamse en deels nog door het federale beleid, geeft ongetwijfeld ook kansen en opportuniteiten voor de lokale besturen, soms autonoom en soms in clustervorming, afhankelijk van de schaalgrootte.

We stellen vast dat:

- Een (groot) aantal maatregelen niet gekend zijn bij de vele kleine KMO's maar ook door grotere bedrijven in de regio
- Een aantal werkzoekenden niet of moeilijk bereikt wordt
- Er voor VDAB nog steeds een 'verborgen arbeidsmarktsegment' te ontginnen is – niet alle vacatures komen bij VDAB terecht, zeker niet van de kleinere bedrijven

Het samenwerkingsverband is er rotsvast van overtuigd vanuit zijn intermediaire en complementaire rol een fundamentele bijdrage te kunnen leveren en een brug kan vormen vanuit het Vlaamse (en federale) werkgelegenheidsbeleid naar de regio toe. We willen doen dit doen vanuit de erkende regierol VDAB, met een actieve bijdrage van de sociale partners en van uit sterke engagementen vanuit het lokale beleidsniveau.

Dit alles om te komen tot een betere matching van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in de regio Zuid-Oost-Vlaanderen.

Hierbij zijn de voornaamste accenten:

10.1.1. Lokale partnerschappen in Zuid-Oost-Vlaanderen uitbouwen en versterken

Vlaanderen wil volop inzetten op het uitbouwen en versterken van lokale partnerschappen, waarbij zowel publieke als private actoren elkaar kunnen aanvullen en versterken. Binnen de Zuid-Oost-Vlaamse context wil het samenwerkingsverband deze lokale partnerschappen mee faciliteren en coördineren, in samenspraak met de VDAB.

Het is belangrijk dat de steden in Zuid-Oost-Vlaanderen - met name Aalst, Geraardsbergen, Ninove, Oudenaarde, Ronse en Zottegem - eigen accenten kunnen leggen. Deze accenten zijn bijvoorbeeld het voorkomen en remediëren van de ongekwalificeerde uitstroom, het realiseren van een aanbod op maat voor jonge werkzoekenden en een systeem van tijdelijke werkervaring voor langdurig werkzoekenden. De VDAB en OCMW's maken werk van structurele samenwerkingsverbanden die aangevuld worden met andere actoren in functie van de lokale situatie.

Hiermee is het samenwerkingsverband niet aan zijn proefstuk toe. Onder impuls van het Streekoverleg/Resoc-Serr hebben zowel Geraardsbergen als Ronse sinds jaren een maatwerkplan. Deze plannen zijn eigenlijk een voorloper van de lokale samenwerkingsovereenkomsten en vormen een voorbeeld van volwaardige co-regie en coproductie. Momenteel zijn de gesprekken opgestart in Aalst om tot een lokale samenwerkingsovereenkomst te komen.

De komende jaren wil het samenwerkingsverband deze ingeslagen weg verder bewandelen. Ninove en Oudenaarde zijn ook vragende partij om dergelijke samenwerkingsovereenkomsten te ontwikkelen en uit te voeren.

Maar ook de vele kleine(re) gemeenten in Zuid-Oost-Vlaanderen moeten aansluiting kunnen vinden op deze (inter)lokale partnerschappen. Anders schuilt het gevaar dat zij aansluiting missen op het Vlaams werkgelegenheidsbeleid. We denken hierbij aan de voormalige zorggebieden van de Lokale Werkwinkels waarbij een gebiedsdekkende werking werd gefaciliteerd. Het samenwerkingsverband wil de goede elementen uit dit verhaal zeker meenemen naar de toekomst en, daar waar nodig, kleine(re) gemeenten laten aansluiten bij een interlokale werking.

10.1.2. Aanbod van verschillende systemen van Tijdelijke Werkervaring

Vlaanderen creëert momenteel één systeem van tijdelijke werkervaring waarin de verschillende instrumenten geïntegreerd worden en dat openstaat voor alle werkgevers met als doel competenties en werkervaring op te bouwen binnen een reële arbeidsmarktomgeving.

Het accent ligt hierbij op het activeren van personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt door hen een tijdelijke werkervaring aan te reiken en hen zo de opstap naar de arbeidsmarkt te laten maken. Hiervoor wordt ook gerekend op de expertise van verschillende (regionale) partners.

Als onderdeel voorziet Vlaanderen een drastische hervorming van het PWA-stelsel en een inkanteling van de maatregel artikel 60 in het Vlaamse activeringsbeleid. Het is noodzakelijk dat lokale besturen hierbij betrokken worden.

Het huidige Streekoverleg heeft al een lange traditie in het samenbrengen van de Zuid-Oost-Vlaamse PWA-besturen. Ook in deze lange transitiefase van PWA naar Wijk-werken blijft het samenwerkingsverband deze rol vervullen. En voor de concrete invulling van het Wijk-werken zal het samenwerkingsverband een verbindende factor blijven voor de kennisdeling en expertise-opbouw van het nieuwe instrument.

Samen met 9 Zuid-Oost-Vlaamse OCMW's vormt het huidige Streekoverleg in samenwerking met de VDAB een Lerend Netwerk rond de begeleiding van artikel 60 in het kader van een lopend ESF-project. Eind 2016 loopt het ESF-project af maar het samenwerkingsverband wil de op gang zijnde dynamiek en de opgebouwde kennis en expertise verruimen en verdiepen. Het idee leeft om 2 (subregionale) netwerken op gang te

brengen - afhankelijk van de schaalgrootte (steden en gemeenten apart) - om de begeleiding van artikel 60 verder te professionaliseren.

10.1.3. Een aanbod op maat van alle jonge werkzoekenden

De werkloosheidscijfers in Zuid-Oost-Vlaanderen leren ons dat een gerichte en doelmatige aanpak van de jeugdwerkloosheid nog steeds noodzakelijk is. Jeugdwerkloosheid vormt een vast onderdeel van de lokale samenwerkingsovereenkomsten binnen Zuid-Oost-Vlaanderen.

Daarnaast zetten de VDAB, lokale besturen en het samenwerkingsverband extra acties op (bv. jobbeurs enkel voor jongeren, workshops inzake succesvoller solliciteren, ...) om schoolverlaters zo vroeg mogelijk bewust te maken van hun rechten en plichten en van de dienstverlening van de VDAB.

In samenwerking met de VDAB en steden en gemeenten wil het samenwerkingsverband het brede gamma aan succesvolle (eerste) werkervaringsformules beter bekend maken bij de werkgevers.

10.1.4. Inzetten op een (geïntegreerd) taal- en werkbeleid

Onvoldoende kennis van het Nederlands is een grote drempel naar tewerkstelling. Een geïntegreerd taal- en werkbeleid moet evenwel de werkzoekenden met een taalbehoefte snel in contact brengen met de arbeidsmarkt en een aangepaste taalondersteuning geven. Als gevolg van de vluchtelingencrisis zal de behoefte aan inburgering, inclusief het leren van de Nederlandse taal, alleen maar toenemen.

In Zuid-Oost-Vlaanderen, meer bepaald in Aalst, Denderleeuw, Ninove, Geraardsbergen en Ronse, staat dit hoog op de agenda. Tijdens het overleg in functie van de lokale samenwerkingsovereenkomsten/maatwerkplannen is Nederlandse taal een vast agendapunt.

Het samenwerkingsverband wil meewerken aan een optimaal en behoeftedekkend taalaanbod dat beter afgestemd wordt op de noden van de cursisten en beter matcht met de arbeidsmarkt, onder meer door te voorzien in meer gespreide instapmomenten, meer intensieve basisopleidingen en meer geïntegreerde leertrajecten met een optimale geografische spreiding.

10.1.5. Meer aandacht voor het snijvlak werk-welzijn

Voor een groot aantal mensen is het moeilijk om onmiddellijk de stap naar (betaald) werk te zetten. Ondertussen is het wachten op de uitvoering van het decreet werk- en zorgtrajecten. Het beleidsdomein werk (minister Muyters) gaat hiervoor in overleg met de beleidsdomeinen sociale economie (minister Homans) en welzijn (minister Van Deurzen).

Vlaanderen wil zoveel mogelijk mensen de kans geven om de stap naar werk te zetten en hanteert hier, voor de werkzoekenden die (heel) ver van de arbeidsmarkt verwijderd zijn, het principe van de doorstroom. Wellicht is dit niet haalbaar voor iedereen, welke begeleidingsinspanningen je ook doet.

Aan het einde van het doorstroomverhaal verdienen ook deze mensen nog een plaats op de brede arbeidsmarkt. Vandaar de nood aan een passend kader voor een passend vervoltraject. Sommige actoren uit het samenwerkingsverband pleiten dan ook voor een dringende invulling van het Werk-Zorgdecreet.

10.1.6. Ondersteuning van de lokale regierol bij de uitbouw van de sociale economie

Die regierol bestaat uit de ontwikkeling van een beleidsvisie op lokale sociale economie, en het faciliteren van de samenwerking met en tussen de sociale economie. Het opnemen van de regierol moet dus de uitbouw van de lokale sociale economie stimuleren en coördineren.

In Zuid-Oost-Vlaanderen zijn twee intergemeentelijke samenwerkingsverbanden actief die deze regierol opnemen. Voor de uitbouw van de sociale economie kunnen zij een aantal instrumenten inzetten. We denken hierbij vooral aan het decreet lokale diensteneconomie en het maatwerkdecreet.

Het huidige Streekoverleg participeert actief aan beide samenwerkingsverbanden en probeert de nodige verbinding tot stand te brengen. Het samenwerkingsverband zal deze actieve rol ook verder opnemen. Het blijft daarnaast de uitdaging om binnen beide samenwerkingsverbanden alle sociale economie-actoren actief te betrekken.

Beide intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ('HANDEL samen en sociaal' (cluster Aalst) én SEVA (cluster Geraardsbergen / Vlaamse Ardennen)) dekken niet de ganse Zuid-Oost-Vlaamse regio. Aanvullend willen wij de nog niet deelnemende lokale besturen bij het sociale-economieverhaal betrekken. De provincie Oost-Vlaanderen wenst hier ook een rol te vervullen. Hier dient de samenwerking en wie wat opneemt nog verder uitgeklaard te worden.

Het samenwerkingsverband wil ook mee faciliteren om meer de brug te slaan naar de reguliere economie, het maatschappelijk verantwoord ondernemen meer ingang te doen vinden in de regio en de doorstroom sociale economie naar de reguliere economie te bevorderen/faciliteren.

11. Geef aan op welke manier u het samenwerkingsverband zal organiseren en verduidelijk met welke (overleg)structuur het samenwerkingsverband zal worden opgezet? Bespreek elementen zoals frequentie, taken en verantwoordelijkheden, rollen, evaluatie, ...

Volgende bestuursorganen zorgen voor een goede werking van het samenwerkingsverband:

11.1 Regioraad

Samenstelling

- Met stemrecht
 - Eén vertegenwoordiger (effectief en plaatsvervanger) van elk lokaal bestuur dat deel uitmaakt van het samenwerkingsverband. In totaal zijn dit er 23. Hiermee wil het samenwerkingsverband uitdrukkelijk inzetten op het versterken van het politieke draagvlak.
 - 3 vertegenwoordigers (effectief en plaatsvervanger) van de provincie Oost-Vlaanderen
 - Eén vertegenwoordiger (effectief en plaatsvervanger) voor elke sociale partner – Voka, Unizo, Boerenbond, ACV, ABVV en ACLVB
 - Eén vertegenwoordiger (effectief en plaatsvervanger) van de VDAB en van de streekintercommunale SOLVA
- Als waarnemend lid:
 - De regionale Vlaamse en federale parlementairen worden telkens ook uitgenodigd voor de regioraden. Zoals eerder reeds vermeld wil het samenwerkingsverband hiermee enerzijds het regionaal-politieke draagvlak verhogen en anderzijds de interferentie met de hogere politieke overheden versterken.
 - In functie van de agenda kan het samenwerkingsverband voor bepaalde thematische agendapunten externe experts/deskundigen uitnodigen.
 - Het streekteam maakt ambtshalve deel uit van de Regioraad. Zij staan in voor de voorbereiding van de nodige documenten en rapporteren ook de voortgang van de lopende projecten. De regiocoördinator draagt hierin de eindverantwoordelijkheid.

Eens de projectaanvraag is erkend, stelt het samenwerkingsverband de Regioraad effectief samen. De voorzitter zal een lokaal mandataris zijn. Eens de voltallige samenstelling van de Regioraad gekend is, start de procedure tot het aanstellen van de voorzitter. De vertegenwoordigers van lokale besturen zijn bij voorkeur lokale mandatarissen en bij de provincie provincieraadsleden. De vertegenwoordigers zijn bij voorkeur woonachtig in het werkingsgebied van het samenwerkingsverband.

Vergaderfrequentie

- De Regioraad komt drie maal per jaar samen: maart, juni en oktober.

Bevoegdheden

- De Regioraad legt de (toekomstige) thema's inzake het Streekbeleid op lange en middellange termijn vast en bepaalt de krijtlijnen.
- De Regioraad neemt beslissingen die door het Bestuurscomité zijn voorbereid in functie van de algemene werking en het bijsturen van de lopende projecten.

- De Regioraad verkiest de voorzitter van het samenwerkingsverband. Dit is een lokale mandataris.

Aanvulling

- Op elke vergadering van de Regioraad wordt aan de hand van een overzichtelijk sjabloon een terugkoppeling voorzien van de lopende projecten en de voortgang van de thematische werkgroepen. De leden van de Regioraad worden bovendien permanent geïnformeerd (e-mail, nieuwsbrief, ...) over de voortgang van de lopende projecten. Dit alles verhoogt de betrokkenheid.
- Het streekteam rapporteert aan de Regioraad.
- Er worden geen zitpenningen toegekend voor het bijwonen van de Regioraad.

11.2 Bestuurscomité

Installeren van een Bestuurscomité van maximaal 14 leden uit de Regioraad. Dit overlegorgaan vergadert minstens vijf keer per jaar.

Samenstelling

De leden van het Bestuurscomité worden gekozen uit de vertegenwoordigers van de Regioraad. De voorzitter van de Regioraad zal ook de voorzittersrol van het Bestuurscomité opnemen.

Het Bestuurscomité telt verhoudingsgewijs vertegenwoordigers van lokale besturen, provincieafgevaardigden, sociale partners en andere partners. Volgende aspecten worden ook in rekening gebracht: verdeling van mandaten tussen vertegenwoordigers steden, gemeenten en provincie; verdeling van mandaten over de politieke partijen; spreiding van mandaten over het ganse werkingsgebied.

Het streekteam maakt ambtshalve deel uit van het Bestuurscomité. Het streekteam staat in voor de voorbereiding van de nodige documenten en rapporteert uitvoerig over de lopende projecten. De regiocoördinator draagt hierin de eindverantwoordelijkheid. Bij personeelsaangelegenheden is enkel de regiocoördinator aanwezig. Leden van het streekteam, inclusief de regiocoördinator, hebben nooit stemrecht.

Vergaderfrequentie

Het voorgestelde vergaderritme is februari, april, juni, september en november.

Bevoegdheden

- Het Bestuurscomité zet de uitdagingen voor het streekbeleid, geformuleerd door de Regioraad, om in concrete taakstellingen en bepaalt de samenstelling van de 4 thematische werkgroepen.
- Het Bestuurscomité volgt de lopende projecten op, stuurt bij waar nodig en bewaakt de vooropgestelde timing. Het streekteam rapporteert en voert verder uit.
- Het Bestuurscomité bereidt telkens de volgende Regioraad voor, formuleert eventueel voorstellen inzake toekomstige thema's en stimuleert het debat betreffende het streekbeleid.
- Het Bestuurscomité evalueert jaarlijks de geplande doelstellingen en acties
- Het Bestuurscomité stuurt eind 2017 en eind 2018 het projectplan bij op basis van de jaarlijkse evaluatie
- Het Bestuurscomité is verantwoordelijk voor het competentie management van het streekteam en bepaalt ook voor welke taken externe deskundigheid/expertise gewenst is. Zij bepaalt de procedure en duidt de externe deskundigen aan.
- Het Bestuurscomité voert een adequaat personeelsbeleid. Zij werft nieuwe medewerkers aan. Dit kan ook gebeuren door delegatie.

- Het Bestuurscomité voert het financieel beleid van de streek. Zij legt de financiële zaken eenmaal per jaar ter goedkeuring voor aan de Regioraad.

Aanvulling

- Op elke vergadering van het Bestuurscomité wordt aan de hand van een overzichtelijk sjabloon een terugkoppeling voorzien van de lopende projecten en van de voortgang van de thematische werkgroepen. Dit verhoogt de betrokkenheid.
- Het streekteam rapporteert aan het Bestuurscomité.
- Er worden geen zitpenningen toegekend voor het bijwonen van het Bestuurscomité.

11.3 Thematische werkgroepen

De uitvoering van de projecten en acties zal gebeuren in 4 actieve thematische werkgroepen.

Volgende werkgroepen worden opgericht:

- Ondernemersklimaat
- Duurzaam ondernemen
- Werkgelegenheid
- Mobiliteit

Samenstelling

De voorzitters van de 4 werkgroepen zetelen in de Regioraad en het Bestuurscomité. Dit zijn lokale mandatarissen.

De samenstelling wordt bekrachtigd door het Bestuurscomité. Elke thematische werkgroep zal bestaan uit een 10-tal leden. In tegenstelling tot hun voorzitters, hoeven zij niet te behoren tot de bestuursorganen van het samenwerkingsverband.

Er zullen telkens een of meerdere personen van het Streekoverleg zetelen in de thematische werkgroepen.

Wanneer nodig, kunnen ook externe experts uitgenodigd worden om deel te nemen aan de werkgroep.

Vergaderfrequentie

De thematische werkgroepen komen elk minstens 4 keer per jaar samen. Afhankelijk van de nood en het thema kan het aantal samenkomsten nog stijgen.

Bevoegdheden

- De thematische werkgroep is bevoegd om een stakeholdersanalyse op te maken voor de acties die hun toegewezen worden.
- De thematische werkgroepen hebben geen beslissingsbevoegdheid. Het Bestuurscomité bepaalt doelstelling, opdrachten en wijze van terugkoppeling
- De thematische werkgroepen bepalen de nood aan de oprichting van ad hoc-werkgroepen voor de uitwerking van concrete projecten of acties.

Aanvulling

- De voortgang en de agenda van de thematische werkgroepen wordt maandelijks besproken tijdens het teamoverleg aan de hand van een overzichtelijk sjabloon.

11.4 Operationele opvolggroep

In deze opvolggroep brengen we de trekkers van de acties samen. Het gaat concreet om het Streekoverleg, SOLVA, Voka, Unizo en provincie Oost-Vlaanderen.

Deze opvolggroep zal 3 x per jaar samenkomen om de uitvoering van de acties te bespreken en actie- en mogelijk themaoverschrijdende linken te leggen. Terugkoppeling van deze opvolggroep gebeurt via de rapportering aan de Regioraad, het Bestuurscomité en via de gekende communicatiekanalen.

11.5 Regiotafels / Netwerken / Focusgroep / Werkgroepen

Voor bepaalde (deel)thema's zoals lokale economie, OCMW's art.60, ... worden diverse types werkgroepen georganiseerd. Hieraan participeren bevoegde mandatarissen en ambtenaren, aangevuld met vertegenwoordigers uit relevante organisaties. Mogelijks kunnen ook externe experts/deskundigen hieraan participeren.

Hierbij een overzicht:

Thema	Omschrijving
Uitbouwen van een aantrekkelijk ondernemingsklimaat	Focusgroep met vertegenwoordigers van gemeenten en ondernemers uit detailhandel, vastgoedsector, vrije beroepen en KMO DOEL: instrumentarium van maatregelen rond bedrijvige kern uitwerken en toepassen
	Economische regiotafel voor schepenen en ambtenaren lokale economie DOEL: kennis delen en uittesten, intergemeentelijk netwerk opbouwen en uitwisselen goede praktijken (uit Vlaanderen)
Ruimte om te ondernemen	Netwerk van ervaren coaches DOEL: binnen het concept cohousing starters ondersteunen via een programma van coaching van starters door meer ervaren ondernemers
Optimale regionale matching van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt	Lerend Netwerk(en) OCMW artikel 60 voor arbeidstrajectbegeleiders en diensthouders, aangevuld met VDAB DOEL: klankbord, gedeelde knelpunten op tafel brengen, naar bottom-up oplossingen zoeken, lokale/regionale samenwerking met VDAB versterken, leefloners / werkzoekenden een naadloos traject naar werk aanbieden
	Overlegstructuur onderwijs-arbeidsmarkt voor scholen, bedrijven, sectororganisaties, VDAB DOEL: samenwerking tussen scholen en bedrijven optimaliseren, duaal leren en werkplekleren goed uitbouwen, aanbod stages ruim bekendmaken, ...

11.6 Burgemeesters- en parlementairenoverleg

Het nieuwe samenwerkingsverband wenst dit te behouden en te versterken.

Twee maal per jaar brengt het samenwerkingsverband burgemeesters en regionale parlementairen samen. Samen overleggen ze de grote regiodossiers. Het samenwerkingsverband wil hier komen tot een gesmeerde wisselwerking.

Dit forum zal ook gebruikt worden om een stand van zaken in verband met de uitvoering van de acties te geven.

De burgemeesters hebben de vinger aan de pols. Zij ervaren als eerste wat de lokale behoeften/noden zijn, wat er zich maatschappelijk aandient. Maar zij zijn vaak ook de eersten die aan den lijve ervaren wat de concrete gevolgen van Vlaamse/federale regelgeving zijn. Dit overleg biedt hen een unieke kans om al hun vragen en bekommernissen op tafel te leggen. Zij vervullen dus een zeer belangrijke signaalfunctie.

De regionale parlementairen luisteren en brengen de regionale dossiers naar Brussel via hun geijkte kanalen. Zij krijgen ook de kans om het Vlaamse/federale beleid uit te leggen aan de burgemeesters en geven aan wat er zich aandient. Zij koppelen ook terug met betrekking tot de regionale dossiers en eerder gestelde vragen.

Dit overleg biedt ook een forum voor deskundige externen om actuele thema's (bijvoorbeeld het spreidingsplan inzake de vluchtelingen en wat de taken zijn van een lokaal bestuur) toe te lichten en/of regionale dossiers (bijvoorbeeld het Agentschap Wegen en Verkeer die een stand van zaken komt geven bij de geplande werkzaamheden rond de regionale secundaire wegen).

11.7 Overleg met de regionale organisaties

Om de interactie te versterken wordt er 4 keer per jaar een overleg georganiseerd met de regionale organisaties.

Aan het huidig overleg participeren volgende regionale organisaties: Leader Vlaamse Ardennen, Lokaal Gezondheidsoverleg Logo Dender en Logo Gezond +, Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen, Regionaal Welzijnsoverleg arrondissementen Aalst en Oudenaarde, SOLVA, Toerisme Scheldeland en Toerisme Vlaamse Ardennen, Vormingplus Vlaamse Ardennen-Dender en Zorginnovatiecluster vzw.

Deze samenwerking biedt meerwaarde op verschillende gebieden en zo kunnen de organisaties:

- Elkaars jaarwerking uitwisselen en afstemmen waar er raakvlakken zijn
- Samen het hoofd bieden aan maatschappelijke en economische uitdagingen uit de regio
- Intersectorale strategieën en visies ontwikkelen en stimuleren voor de regio
- Samen inzetten op Europese, Vlaamse en provinciale projecten voor de regio
- Samen hefboomprojecten met sociaal-economische en maatschappelijke waarde opzetten.

11.8 Streekteam

Gezien de jarenlange ervaring van het Streekoverleg Zuid-Oost Vlaanderen/streekteam als coördinator en verbinder van verschillende initiatieven in de streek, zal het Streekoverleg deze rol ook opnemen in het vernieuwde streekbeleid. Het streekoverleg bewaakt de voortgang van het project, is het centrale aanspreekpunt en volgt het behalen van de vooropgestelde doelstellingen op.

Daarnaast neemt het streekteam een actieve rol op in bepaalde acties (zie acties – trekker) en ondersteunt ze de partners bij andere.

In principe zit het streekteam elke maandag samen om:

- De voortgang van de projecten/processen op te volgen en te zoeken naar synergieën waar mogelijk
- Actuele thema's uit te wisselen en samen alert te zijn voor wat er zowel op lokaal als op Vlaams/federaal/Europees niveau beweegt
- Nieuwe kansen voor de streek op te sporen en in samenspraak met het Bestuurscomité ontwikkelingsrijp te maken
- Tijdig de beleidsorganen voor te bereiden

Maandelijks bespreekt het teamoverleg de voortgang en de agenda van de thematische werkgroepen en dit aan de hand van een overzichtelijk sjabloon.

11.9 Organisatorische doelstellingen

Onderstaande doelstellingen verwoorden de visie van het samenwerkingsverband op de algemene aanpak van het project. Ze hebben raakvlakken met de eerder geformuleerde leerelementen (cfr. punt 1.2 bij vraag 1) die als een leidraad doorheen dit projectvoorstel zijn opgenomen.

11.8.1. Gericht en gedragen overleg

- Het Streekteam maakt ten laatste tegen half januari 2017 een afsprakennota op waarin de rol en verwachtingen van trekkers en partners beschreven staan.
- Verslagen en documenten van bestuursvergaderingen en werkgroepen zijn beschikbaar binnen de 10 dagen
- Minstens 3x/jaar zal op vergaderingen een vorm van co-creatie toegepast worden.

11.8.2. Kwalitatieve projectopvolging

11.8.2.1. PROJECTBEHEER

- Op elke vergadering van de Regioraad en van het Bestuurscomité wordt aan de hand van een overzichtelijk sjabloon een terugkoppeling voorzien van de lopende projecten en de voortgang van de thematische werkgroepen.
- De voortgang en agenda van de thematische werkgroepen wordt maandelijks besproken tijdens het teamoverleg aan de hand van een overzichtelijk sjabloon.
- Het Streekteam brengt de doelen voor de periode januari 2017 tot en met juni 2019 in een instrument voor projectmanagement in.
- Het Bestuurscomité zal op hun eerste bijeenkomst bepalen welk opvolgingsinstrument gebruikt zal worden. Voorlopig wordt gedacht aan Trello, Evernote of Excel.
- Het Streekteam rapporteert aan de Regioraad, het Bestuurscomité en jaarlijks aan ESF.

11.8.2.2. EVALUATIE

- Elk overlegorgaan (Regioraad, Bestuurscomité, thematische werkgroepen en ad hoc-werkgroepen) waakt mee over het behalen van de in het dossier opgenomen indicatoren
- Jaarlijks evalueert het Bestuurscomité de geplande doelstellingen en acties en de daaraan gekoppelde inzet van personeel en middelen. Dit leidt jaarlijks tot bijsturing van het projectplan.
- Het Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen bewaakt continu de voortgang van het project en als centraal aanspreekpunt hebben ze een signaalfunctie voor mogelijke blokkages. Ze verzamelen ook informatie voor het evalueren van de effecten van het project.

12. Bijlagen

BIJLAGE 1: DEELGEMEENTEN REGIO ZUID-OOST-VLAANDEREN

Stad/gemeente	Aantal deelgemeenten	Deelgemeenten
Aalst	8	Centrumstad Aalst + deelgemeenten Baardegem, Erembodegem, Gijzegem, Herdersem, Hofstade, Meldert, Moorsel en Nieuwerkerken
Brakel	7	Centrumgemeente Brakel + deelgemeenten Elst, Everbeek, Michelbeke, Nederbrakel, Opbrakel, Zegelsem en Parike
Denderleeuw	2	Centrumgemeente Denderleeuw + deelgemeenten Iddergem en Welle
Erpe-Mere	8	Aaigem, Bambrugge, Burst, Erondegem, Erpe, Mere, Ottergem en Vlekkem
Gavere	5	Gavere, Asper, Baaigem, Dikkelvenne, Semmerzake en Vurste
Geraardsbergen	15	Centrumstad Geraardsbergen + deelgemeenten Goeferdinge, Grimminge, Idegem, Moerbeke, Nederboelare, Nieuwenhove, Onkerzele, Ophasselt, Overboelare, Schendelbeke, Smeerebbe-Vloerzegem, Viane, Waarbeke, Zandbergen en Zarlardinge
Haaltert	3	Centrumgemeente Haaltert + deelgemeenten Denderhoutem, Heldergerem en Kerksken
Herzele	7	Centrumgemeente Herzele + deelgemeenten Borsbeke, Hillegem, Ressegem, Sint-Antelinks, Sint-Lievens-Esse, Steenhuize-Wijnhuize en Woubrechtgem
Horebeke	2	Sint-Kornelis-Horebeke en Sint-Maria-Horebeke
Kluisbergen	4	Berchem, Kwaremont, Ruien en Zulzeke

Kruishoutem	3	Centrumgemeente Kruishoutem + deelgemeenten Lozer, Nokere en Wannegem-Lede
Lede	5	Centrumgemeente + deelgemeenten Impe, Oordegem, Papegem, Smetlede en Wanzele
Lierde	4	Deftinge, Hemelveerdegem, Sint-Maria-Lierde en Sint-Martens-Lierde
Maarkedal	4	Etikhove, Maarke-Kerkem, Nukerke en Schorisse
Ninove	11	Centrumstad Ninove + deelgemeenten Appelterre-Eichem, Aspelare, Denderwindeke, Lieferinge, Meerbeke, Nederhasselt, Neigem, Okegem, Outer, Pollare en Voorde
Oosterzele	5	Oosterzele, Balegem, Gijzenzele, Landskouter, Moortsele en Scheldewindeke
Oudenaarde	12	Centrumstad Oudenaarde + deelgemeenten Bevere, Edelare, Eine, Ename, Heurne, Leupegem, Mater, Melden, Mullem, Nederename, Volkegem en Welden
Ronse	0	Geen deelgemeenten omwille van 'taalfaciliteiten'
Sint-Lievens-Houtem	4	Centrumgemeente Sint-Lievens-Houtem + deelgemeenten Bavegem, Letterhoutem, Vlierzele en Zonnegem
Wortegem-Petegem	5	Elsegem, Moregem, Ooike, Petegem-aan-de-Schelde en Wortegem
Zingem	2	Centrumgemeente Zingem + deelgemeenten Huise en Ouwegem
Zottegem	10	Centrumstad Zottegem + deelgemeenten Elene, Erwetegem, Godveerdegem, Grotenberge, Leeuwergem, Oombergen, Sint-Goriks-Oudenhove, Sint-Maria-Oudenhove, Strijpen en Velzeke-Ruddershove
Zwalm	12	Centrumgemeente Zwalm + deelgemeenten Beerlegem, Dikkele, Hundelgem, Meilegem, Munkzwalm, Nederzwalm-Hermelgem, Paulatem, Roborst, Rozebeke, Sint-Blasius-Boekel, Sint-Denijs-Boekel en Sint-Maria-Latem
TOTAAL	23 steden/gemeenten en 136 deelgemeenten	

BIJLAGE 2: JOBRATIO IN ZUID-OOST-VLAANDEREN

Jobratio: het aantal jobs per 100 inwoners op arbeidsleeftijd (15-64 jaar) (Belgische gemeenten; jaargemiddelde 2013)

Gemeente	Totaal aantal jobs	Totaal aantal inwoners op arbeidsleeftijd (15-64 jaar)	Jobratio
Aalst	37 122	53 966	68,8
Brakel	3 216	9 215	34,9
Denderleeuw	3 590	12 689	28,3
Erpe-Mere	5 474	12 781	42,8
Geraardsbergen	9 326	21 299	43,8
Haaltert	3 497	11 767	29,7
Herzele	3 605	11 432	31,5
Horebeke	458	1 214	37,7
Kluisbergen	2 288	4 049	56,5
Kruishoutem	3 971	5 356	74,1
Lede	3 828	11 664	32,8
Lierde	1 241	4 232	29,3
Maarkedal	1 645	3 992	41,2
Ninove	12 186	24 425	49,9
Oudenaarde	17 240	19 854	86,8
Ronse	9 139	15 897	57,5
Sint-Lievens-Houtem	2 555	6 453	39,6
Wortegem-Petegem	2 384	4 143	57,5
Zingem	2 109	4 785	44,1
Zottegem	8 406	16 529	50,9
Zwalm	1 982	5 190	38,2
TOTAAL	135 260	260 927	51,8

Oosterzele	3 383	8 828	38,3
Gavere	3 794	8 384	45,3

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. RSZ Gedecentraliseerde statistiek, RSVZ, RSZ, RSZPPO, RSVZ, RVA, FOD Economie - Bevolkingsstatistieken (Bewerking Steunpunt WSE/Departement WSE)